

Näringsliv

24

Förslag till statens budget för 2019

Näringsliv

Innehållsförteckning

Tabellförteckning.....	4
Diagramförteckning.....	7
1 Förslag till riksdagsbeslut.....	9
2 Lagförslag.....	11
2.1 Förslag till lag om upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt- norskt industriellt samarbete.....	11
3 Näringsliv.....	13
3.1 Principer för utformningen av denna proposition.....	13
3.2 Omfattning.....	14
3.3 Utgiftsutveckling.....	15
3.4 Skatteutgifter.....	15
3.5 Mål för utgiftsområdet.....	16
4 Näringspolitik.....	17
4.1 Omfattning.....	17
4.2 Utgiftsutveckling.....	18
4.3 Skatteutgifter.....	18
4.4 Mål för näringspolitiken.....	24
4.5 Resultatredovisning.....	25
4.5.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	25
4.5.2 Förutsättningar för innovation och förnyelse.....	30
4.5.3 Entreprenörskap.....	38
4.5.4 Ramvillkor och väl fungerande marknader.....	42
4.5.5 Särskild insats – enklare vägar till jobb.....	51
4.6 Förvaltningen av bolag med statligt ägande.....	51
4.6.1 Apotek Produktion & Laboratorier AB.....	52
4.7 Upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete..	52
4.8 Budgetförslag.....	53
4.8.1 1:1 Verket för innovationssystem.....	53
4.8.2 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	53

4.8.3	1:3 Institutens strategiska kompetensmedel.....	55
4.8.4	1:4 Tillväxtverket	56
4.8.5	1:5 Näringslivsutveckling.....	56
4.8.6	1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.....	58
4.8.7	1:7 Turistfrämjande	58
4.8.8	1:8 Sveriges geologiska undersökning	59
4.8.9	1:9 Geovetenskaplig forskning	60
4.8.10	1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	61
4.8.11	1:11 Bolagsverket.....	61
4.8.12	1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien.....	62
4.8.13	1:13 Konkurrensverket.....	62
4.8.14	1:14 Konkurrensforskning.....	63
4.8.15	1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	64
4.8.16	1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag.....	65
4.8.17	1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag.....	65
4.8.18	1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer.....	66
4.8.19	1:19 Finansiering av rättegångskostnader	66
4.8.20	1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation.....	67
4.8.21	1:21 Patent- och registreringsverket.....	67
4.9	Övrig statlig verksamhet.....	68
4.9.1	Bolagsverket	68
4.9.2	Patentombudsnamnden.....	69
4.9.3	Revisorsinspektionen	69
5	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	71
5.1	Omfattning.....	71
5.2	Utgiftsutveckling	72
5.3	Mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	72
5.4	Resultatredovisning.....	72
5.4.1	Exportfrämjande	72
5.4.2	Investeringsfrämjande	77
5.4.3	Exportfinansiering.....	78
5.4.4	EU:s inre marknad.....	80
5.4.5	Internationell handelspolitik.....	82
5.4.6	Myndigheter och övriga aktörer	83
5.4.7	Insatser inom andra politikområden	85
5.5	Budgetförslag.....	85
5.5.1	2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	85
5.5.2	2:2 Kommerskollegium	86
5.5.3	2:3 Exportfrämjande verksamhet.....	87
5.5.4	2:4 Investeringsfrämjande	87
5.5.5	2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer.....	88
5.5.6	2:6 Bidrag till standardiseringen	88
5.5.7	2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning.....	89
5.5.8	Exportkreditnämnden	89
5.5.9	Låneram för Aktiebolaget Svensk Exportkredit.....	90

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Anslagsbelopp	10
Tabell 1.2	Beställningsbemyndiganden.....	10
Tabell 3.1	Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv	15
Tabell 3.2	Härledning av anslagsnivån 2019–2021. Utgifts- område 24 Näringsliv	15
Tabell 3.3	Ramnivå 2019 realekonomiskt fördelad. Utgifts- område 24 Näringsliv	15
Tabell 3.4	Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv.....	16
Tabell 4.1	Utgiftsutveckling inom område Näringspolitik	18
Tabell 4.2	Skatteutgifter inom näringspolitiken	19
Tabell 4.3	Mål och indikatorer inom näringspolitiken	25
Tabell 4.4	Sveriges konkurrenskraft	26
Tabell 4.5	Näringslivets utveckling.....	26
Tabell 4.6	Näringslivets forskning och utveckling	27
Tabell 4.7	Innovationsverksamhet i företagen	27
Tabell 4.8	Patent, varumärken och design	27
Tabell 4.9	Dynamik i näringslivet	28
Tabell 4.10	Kännedom om och attityder till företagande.....	28
Tabell 4.11	Operativa företagsledare	29
Tabell 4.12	Lagar och myndighetsregler.....	29
Tabell 4.13	Företagens tillgång till kapital.....	30
Tabell 4.14	Internationella konkurrenskraftsmätningar.....	44
Tabell 4.15	Marknadskompletterande utlåning.....	45
Tabell 4.16	Tillsyn	50
Tabell 4.17	Examinationsverksamhet	51
Tabell 4.18	Anslagsutveckling 1:1 Verket för innovationssystem.....	53
Tabell 4.19	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:1 Verket för innovationssystem	53
Tabell 4.20	Anslagsutveckling 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	53
Tabell 4.21	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	54
Tabell 4.22	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	55
Tabell 4.23	Anslagsutveckling 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	55
Tabell 4.24	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	55
Tabell 4.25	Anslagsutveckling 1:4 Tillväxtverket.....	56
Tabell 4.26	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:4 Tillväxtverket.....	56
Tabell 4.27	Anslagsutveckling 1:5 Näringslivsutveckling	56
Tabell 4.28	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling.....	57
Tabell 4.29	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:5 Näringslivs- utveckling	57
Tabell 4.30	Anslagsutveckling 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	58
Tabell 4.31	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	58
Tabell 4.32	Anslagsutveckling 1:7 Turistfrämjande	58
Tabell 4.33	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:7 Turistfrämjande	58

Tabell 4.34	Anslagsutveckling 1:8 Sveriges geologiska undersökning.....	59
Tabell 4.35	Offentligrättslig verksamhet	59
Tabell 4.36	Uppdragsverksamhet	59
Tabell 4.37	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:8 Sveriges geologiska undersökning.....	59
Tabell 4.38	Anslagsutveckling 1:9 Geovetenskaplig forskning	60
Tabell 4.39	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning.....	60
Tabell 4.40	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:9 Geovetenskaplig forskning.....	61
Tabell 4.41	Anslagsutveckling 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	61
Tabell 4.42	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar.....	61
Tabell 4.43	Anslagsutveckling 1:11 Bolagsverket.....	61
Tabell 4.44	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:11 Bolagsverket.....	62
Tabell 4.45	Anslagsutveckling 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	62
Tabell 4.46	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien.....	62
Tabell 4.47	Anslagsutveckling 1:13 Konkurrensverket.....	62
Tabell 4.48	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:13 Konkurrensverket... ..	63
Tabell 4.49	Anslagsutveckling 1:14 Konkurrensforskning	63
Tabell 4.50	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:14 Konkurrensforskning... ..	64
Tabell 4.51	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:14 Konkurrensforskning.....	64
Tabell 4.52	Anslagsutveckling 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	64
Tabell 4.53	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	64
Tabell 4.54	Anslagsutveckling 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	65
Tabell 4.55	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag.....	65
Tabell 4.56	Anslagsutveckling 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	65
Tabell 4.57	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag.....	66
Tabell 4.58	Anslagsutveckling 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	66
Tabell 4.59	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer.....	66
Tabell 4.60	Anslagsutveckling 1:19 Finansiering av rättegångskostnader	66
Tabell 4.61	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:19 Finansiering av rättegångskostnader	67
Tabell 4.62	Anslagsutveckling 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation.....	67
Tabell 4.63	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation.....	67
Tabell 4.64	Anslagsutveckling 1:21 Patent- och registreringsverket.....	67
Tabell 4.65	Offentligrättslig verksamhet	67
Tabell 4.66	Uppdragsverksamhet	68
Tabell 4.67	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:21 Patent- och registreringsverket.....	68

Tabell 4.68	Offentligrättslig verksamhet.....	68
Tabell 4.69	Uppdragsverksamhet.....	68
Tabell 4.70	Offentligrättslig verksamhet.....	69
Tabell 4.71	Offentligrättslig verksamhet.....	69
Tabell 5.1	Utgiftsutveckling inom Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.....	72
Tabell 5.2	Grundläggande exportservice	75
Tabell 5.3	Småföretagsprogrammet	75
Tabell 5.4	NKI exportfrämjande, aggregerad nivå.....	75
Tabell 5.5	Riktat exportfrämjande	76
Tabell 5.6	Projektexportfrämjande – aggregerat resultat	77
Tabell 5.7	Riktat investeringsfrämjande	78
Tabell 5.8	Investeringsfrämjande	78
Tabell 5.9	Resultat i Exportkreditnämndens verksamhet.....	79
Tabell 5.10	Översikt avseende kunder i Exportkreditnämndens verksamhet.....	80
Tabell 5.11	Utestående balans i Exportkreditnämndens verksamhet.....	80
Tabell 5.12	Verksamhetsresultat i AB Svensk Exportkredit.....	80
Tabell 5.13	Resultat i systemet med statsstödda exportkrediter, s.k. CIRR-krediter	80
Tabell 5.14	Utrikeshandelns utveckling med varor och tjänster inom EU och EU:s inre marknad (EU samt Norge, Island och Liechtenstein).....	81
Tabell 5.15	Anslagsutveckling 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	85
Tabell 5.16	Budget för avgiftsbelagd verksamhet – ackreditering m.m. samt internationellt utvecklingsarbete	85
Tabell 5.17	Budget för avgiftsbelagd verksamhet – metrologi.....	86
Tabell 5.18	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet.....	86
Tabell 5.19	Anslagsutveckling 2:2 Kommerskollegium.....	86
Tabell 5.20	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:2 Kommerskollegium...86	86
Tabell 5.21	Anslagsutveckling 2:3 Exportfrämjande verksamhet	87
Tabell 5.22	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:3 Exportfrämjande verksamhet	87
Tabell 5.23	Anslagsutveckling 2:4 Investeringsfrämjande.....	87
Tabell 5.24	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:4 Investeringsfrämjande.....	87
Tabell 5.25	Anslagsutveckling 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	88
Tabell 5.26	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer.....	88
Tabell 5.27	Anslagsutveckling 2:6 Bidrag till standardiseringen.....	88
Tabell 5.28	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:6 Bidrag till standardiseringen	88
Tabell 5.29	Anslagsutveckling 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	89
Tabell 5.30	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	89
Tabell 5.31	Uppdragsverksamhet.....	89

Diagramförteckning

Diagram 4.1	Antal sysselsatta i näringslivet.....	26
Diagram 4.2	Brist på arbetskraft i näringslivet	30
Diagram 4.3	Antal ansökningar och beviljade projekt per år.....	31
Diagram 4.4	Fördelning av beviljade medel från Vinnova.....	31
Diagram 4.5	Fördelning intäkter	32
Diagram 4.6	Antal gällande undersökningstillstånd.....	37
Diagram 4.7	Nyutlåning (antal lån).....	45
Diagram 5.1	Fördelning av det statliga uppdraget för exportfrämjande verksamhet.....	75
Diagram 5.2	Projektexportfrämjande – fördelning per region	76
Diagram 5.3	Projektexportfrämjande – fördelning per sektor	76
Diagram 5.4	Nya garantier fördelade på världsmarknader.....	79
Diagram 5.5	Nya garantier fördelade på bransch	79

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

---

1. Riksdagen antar förslaget till lag om upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete (avsnitt 2 och 4.7).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* besluta om kapitaltillskott på högst 60 000 000 kronor till Apotek Produktion & Laboratorier AB (avsnitt 4.6.1 och 4.8.17).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om medlemskap i European Business Registers Association och att under 2019–2026 besluta om en medlemsavgift på högst 200 000 kronor per år (avsnitt 4.9.1).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 000 000 000 kronor (avsnitt 5.5.8).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 5.5.8).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 125 000 000 000 kronor för systemet med statsstödda exportkrediter (avsnitt 5.5.9).
7. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell 1.1.
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp*Tusental kronor*

Anslag		
1:1	Verket för innovationssystem	239 552
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 910 255
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel	747 421
1:4	Tillväxtverket	274 635
1:5	Näringslivsutveckling	881 022
1:6	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	61 994
1:7	Turistfrämjande	114 613
1:8	Sveriges geologiska undersökning	241 772
1:9	Geovetenskaplig forskning	5 923
1:10	Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14 000
1:11	Bolagsverket	53 285
1:12	Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	8 327
1:13	Konkurrensverket	152 999
1:14	Konkurrensforskning	13 804
1:15	Upprustning och drift av Göta kanal	153 210
1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	23 200
1:17	Kapitalinsatser i statliga ägda företag	61 000
1:18	Avgifter till vissa internationella organisationer	17 780
1:19	Finansiering av rättegångskostnader	18 000
1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation	309 472
1:21	Patent- och registreringsverket	320 584
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	35 771
2:2	Kommerskollegium	91 084
2:3	Exportfrämjande verksamhet	382 389
2:4	Investeringsfrämjande	72 772
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	20 517
2:6	Bidrag till standardiseringen	31 336
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	10 000
Summa		7 266 717

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden*Tusental kronor*

Anslag		Beställnings- bemyndigande	Tidsperiod
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 500 000	2020–2023
1:5	Näringslivsutveckling	700 000	2020–2022
1:9	Geovetenskaplig forskning	5 000	2020–2021
1:14	Konkurrensforskning	13 000	2020–2022
Summa beställningsbemyndiganden under utgiftsområdet		3 218 000	

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete

Härigenom föreskrivs att lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete ska upphöra att gälla.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.
2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i fråga om förbud mot att obehörigen röja uppgifter om affärs- eller driftförhållanden.

3 Näringsliv

3.1 Principer för utformningen av denna proposition

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av denna proposition med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Bakgrunden till dessa redogörs närmare för i finansplanen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1).

Utgångspunkten för förslagen i denna proposition har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt.
- Anslag som avser regelstyrda transfererings-system har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till

nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

De sedvanliga finansieringsprinciper som används vid beredningen av regeringens budgetförslag har i enlighet med ramverket för finanspolitiken tillämpats även när denna proposition tagits fram (skr. 2017/18:207, bet. 2017/18:FiU32, rskr. 2017/18:334).

Utöver förslag om anslag lämnar regeringen även nödvändiga förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

Endast sådana förändringar i förhållande till riksdagens ursprungliga budgetbeslut för 2018 som varit förenliga med vad som ovan angetts har föreslagits. Regeringens budgetförslag innebär i de allra flesta fall att den statliga verksamheten kan genomföras i samma omfattning som 2018. Vissa anslagsnivåer har blivit lägre än de beräkningar regeringen tidigare redovisat för 2019, medan andra har blivit högre. Vid behov kan förslag till ändringar i budgeten lämnas under pågående budgetår.

Vilka konsekvenser för anslagsnivån som tillämpningen av principerna har fått redovisas under regeringens överväganden för respektive anslag. Tyngdpunkten i redovisningen är konsekvenserna för anslagsnivån 2019. I härledningstabellerna har det inte varit praktiskt möjligt att specificera nya beslut och överföringar på

motsvarande sätt som gjordes i budgetpropositionen för 2018.

Regeringen redovisar på sedvanligt sätt beräkningar även för det andra och tredje tillkommande året efter budgetåret, dvs. för 2020 och 2021.

Även dessa beräkningar baseras på de ovan angivna principerna. Regeringen har dock inte tillämpat principen om förlängning av anslagsnivån för 2018 för åren efter budgetåret, när det gäller reformer för vilka ett slutdatum angetts. För 2020 har reformer som planerats upphöra helt fr.o.m. 2019 eller 2020 tagits bort från beräknade anslagsnivåer. På motsvarande sätt har reformer som planerats upphöra helt fr.o.m. 2021 tagits bort från beräknade anslagsnivåer fr.o.m. det året.

De redovisade beräkningarna för 2020 och 2021 görs för att det ska vara möjligt att härleda de föreslagna preliminära utgiftsramarna för 2020 och 2021 till anslagen. Med hänsyn till att propositionen lämnas av en övergångsregering är de förutsättningar som dessa beräkningar bygger på

mycket osäkra. Informationsvärdet av beräkningarna är därför begränsat.

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i denna proposition en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de ovan angivna principerna har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten. Regeringen har även avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet. Vad som ska gälla för 2019 framgår av förslagen om anslag och övriga finansiella befogenheter samt av de ändamål som är kopplade till dessa.

3.2 Omfattning

Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar näringspolitik samt utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

3.3 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor	Utfall 2017	Budget 2018 ¹	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021
Näringspolitik	5 840	6 741	7 082	6 623	6 170	5 979
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	575	630	619	644	441	443
Totalt för utgiftsområde 24 Näringsliv	6 416	7 371	7 702	7 267	6 611	6 422

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Regeringen föreslår att 7 267 miljoner kronor anvisas under utgiftsområde 24 Näringsliv för 2019. För 2020 beräknas anslagsnivån till 6 611 miljoner kronor och för 2021 till 6 422 miljoner kronor.

I tabell 3.2 redovisas förändringen av anslagsnivån för perioden 2019–2021 jämfört med statens budget för 2018 fördelat på olika komponenter. Den årliga pris- och löneomräkningen av anslagen för förvaltningsändamål som görs för att kompensera myndigheterna för pris- och löneökningar utgör en del av den föreslagna anslagsförändringen.

Tabell 3.2 Härledning av anslagsnivån 2019–2021. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	7 371	7 371	7 371
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	31	64	95
Beslut	-135	-830	-1 050
Överföring till/från andra utgiftsområden		6	6
Övrigt			
Ny ramnivå	7 267	6 611	6 422

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Av tabell 3.3 framgår utgiftsområdets föreslagna anslagsram för 2019 realekonomiskt fördelad på transfereringar, verksamhetsutgifter och investeringar.

Tabell 3.3 Ramnivå 2019 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor	2019
Transfereringar ¹	4 196
Verksamhetsutgifter ²	3 063
Investeringar ³	8
Summa ramnivå	7 267

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2017 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.4 Skatteutgifter

Samhällets stöd till företag och hushåll inom utgiftsområde 24 Näringsliv redovisas normalt i huvudsak på budgetens utgiftssida. Vid sidan av dessa stöd finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. En skatteutgift uppstår om skatteuttaget för en viss grupp eller en viss kategori av skattebetalare är lägre än vad som är förenligt med normen inom ett visst skatteslag. Förutom skatteutgifter redovisas i förekommande fall även skattesanktioner, där skatteuttaget är högre än den angivna normen inom skatteslaget. Många av skatteutgifterna har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika områden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Dessa skatteutgifter påverkar budgetens saldo och kan därför jämföras med stöd på budgetens utgiftssida. En utförlig beskrivning av redovisningen av skatteutgifterna har redovisats i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2018 (skr. 2017/18:98). I tabell 3.4 summeras de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 24 Näringsliv.

Tabell 3.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv*Miljoner kronor*

	Prognos 2018	Prognos 2019
Näringspolitik	42 290	44 350
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	0	0
Totalt för utgiftsområdet	42 290	44 350

3.5 Mål för utgiftsområdet

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68).

De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030 samt målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning, Europa 2020, som omfattar de tre prioriteringarna smart, hållbar och inkluderande tillväxt.

Målen (prop. 2008/09:1 utg.omr. 24, bet. 2008/09:NU1, rskr. 2008/09:98) för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är:

- Högsta möjliga grad av frihandel.
- En effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU.
- Ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO).
- Ökande handelsutbyte mellan Sverige och världen.
- Ökade utländska investeringar i Sverige.

4 Näringspolitik

4.1 Omfattning

Inom näringspolitiken ryms insatser för att skapa goda ramvillkor för företag, företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, arbete för att stärka innovationskraften, arbete för att förenkla för företag, konkurrensfrämjande arbete, turistfrämjande samt immaterial- och associationsrättsliga frågor. Vidare ingår undersökning av och information om landets geologi och mineralhantering samt tillstånd och tillsyn enligt minerallagen (1991:45) samt miljösäkring. Därutöver ingår bidrag till forskning och utveckling.

Myndigheter som verkar inom näringspolitiken är Verket för innovationssystem (Vinnova), Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Patent- och registreringsverket (PRV), Patentombudsämnden, Bolagsverket, Konkurrensverket och Revisorsinspektionen.

Statligt ägda bolag och stiftelser som berörs i det följande är bl.a. Almi Företagspartner AB (Almi), V.S. VisitSweden AB, AB Göta kanalbolag, RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE), Saminvest AB samt Stiftelsen Industriefonden och Stiftelsen Norrlandsfonden.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutveckling inom område Näringspolitik

Miljoner kronor

	Utfall 2017	Budget 2018 ¹	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021
<i>Näringspolitik</i>						
1:1 Verket för innovationssystem	224	238	236	240	243	245
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 862	2 915	2 880	2 910	2 945	2 945
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	630	741	741	747	761	776
1:4 Tillväxtverket	276	272	277	275	277	259
1:5 Näringslivsutveckling	448	1 081	1 061	881	640	476
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	57	60	61	62	63	64
1:7 Turistfrämjande	120	115	115	115	105	105
1:8 Sveriges geologiska undersökning	204	239	236	242	245	213
1:9 Geovetenskaplig forskning	6	6	6	6	6	6
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14	14	14	14	14	14
1:11 Bolagsverket	20	53	49	53	47	47
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	8	8	8	8	8	8
1:13 Konkurrensverket	140	146	146	153	155	157
1:14 Konkurrensforskning	14	14	14	14	14	14
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	123	153	153	153	100	100
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	25	23	23	23	25	25
1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag		1	401	61	1	1
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	16	18	18	18	18	18
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	37	18	18	18	18	18
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	309	309	309	309	159	159
1:21 Patent- och registreringsverket	306	317	318	321	325	329
Summa Näringspolitik	5 840	6 741	7 082	6 623	6 170	5 979

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

För 2018 prognostiseras de totala utgifterna för området uppgå till 7 082 miljoner kronor.

Regeringens förslag till anslag för 2019 för näringspolitiken innebär att 6 623 miljoner kronor anvisas. För 2020 beräknas anslagsnivån till 6 170 miljoner kronor och för 2021 till 5 979 miljoner kronor.

4.3 Skatteutgifter

Skatteutgifterna inom utgiftsområde 24 Näringsliv samt en definition av begreppet redovisas i avsnitt 3.4. I tabell 4.2 följer en redovisning av de skatteutgifter som kan hänföras till näringspolitikens område. I anslutning till tabellen ges en kortfattad beskrivning av respektive skatteutgift.

Tabell 4.2 Skatteutgifter inom näringspolitiken

Miljoner kronor

	Prognos 2018	Prognos 2019
Lönebaserat utrymme i fåmansföretag	-	-
Kapitalvinst på kvalificerade andelar	-	-
Utdelning på kvalificerade andelar	-	-
Underskott i aktiv näringsverksamhet m.m.	0	0
Sjöinkomstavgift	70	70
Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner	540	550
Lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall	-	-
Utjämning av småföretagares inkomst	-	-
Kostförmån vid tjänsteresa och representation	-	-
Gåvor till anställda	-	-
Kapitalvinst på näringsfastigheter och näringsbostadsrätter	3 650	3 750
Tonnagebeskattning	-	-
Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal	-	-
Koncernbidragsdispens	0	0
Utdelning och kapitalvinst på andelar i onoterade bolag	1 380	1 440
Utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar	11 620	12 120
Utdelning av andelar i dotterföretag	-	-
Investeraravdrag	-	-
Ersättning skiljemannauppdrag	-	-
Nedsatt särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare	390	400
Nedsatt särskild löneskatt för egenföretagare som är födda 1937 eller tidigare	60	50
Nedsatt särskild löneskatt för anställda som fyllt 65 år och som är födda 1938 eller senare	2 250	2 340
Nedsatt särskild löneskatt för anställda som är födda 1937 eller tidigare	360	310
Transport i skidliftar	270	280
Restaurang- och cateringtjänster	11 230	11 810
Rumsuthyrning	2 410	2 530
Omsättningsgräns för mervärdesskatt	280	280
Nedsatt energiskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet	310	300
Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom industrin	620	620
Nedsatt energiskatt på el inom industrin och i datorhallar	14 870	15 730
Energiskattebefrielse på el vid deltagande i PFE inom industrin	u	u
Nedsatt koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet	180	120
Nedsatt koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom industrin utanför EU ETS	u	u
Skattereduktion för sjöinkomst	50	50
Fastighetsskatt på lokaler	-6 680	-6 780
Fastighetsskatt på industrienheter	-1 570	-1 620
Avdragsrätt för representationsmältider	-	-
Summa område Näringspolitik	42 290	44 350

"-" betyder att utgiften inte kunnat kvantifieras.

"u" innebär att skatteutgiften har upphört.

Lönebaserat utrymme i fåmansföretag

Enligt 57 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) jämfört med 16–19 a §§ samma kapitel tillkommer vid tillämpning av huvudregeln enligt ovan ett utdelningsutrymme baserat på företagets lönesumma. Detta gäller endast om det s.k. löneuttagskravet är uppfyllt och bara om delägaren äger en andel som motsvarar minst 4 procent av kapitalet. Det lönebaserade utrymmet är 50 procent av löneunderlaget och fördelas med lika belopp på andelarna i företaget.

En skatteutgift uppkommer i den mån huvudregeln tillämpas och löneuttagskravet och ägarkravet är uppfyllt, såvida det lönebaserade utrymmet resulterar i att viss del av avkastningen som baseras på löner till anställda beskattas i inkomstslaget kapital. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt och består i skillnaden i skattesats mellan tjänstebeskattad utdelning och kapitalbeskattad utdelning. Det lönebaserade utrymmet ingår i det s.k. gränsbeloppet.

Kapitalvinst på kvalificerade andelar

Enligt 57 kap. 21 och 22 §§ inkomstskattelagen ska kapitalvinst på kvalificerade andelar som överstiger gränsbeloppet tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst. Den kapitalvinst som ska redovisas som inkomst av tjänst är maximerad till 100 inkomstbasbelopp under en femårsperiod. Kapitalvinst utöver 100 inkomstbasbelopp beskattas som kapitalinkomst till 30 procent. Den del av kapitalvinsten som överstiger gränsbeloppet men som på grund av basbeloppsregeln ändå beskattas som kapitalinkomst medför en skatteutgift som avser skatt på inkomst av tjänst. Skatteutgiften består i skillnaden i skattesats mellan tjänstebeskattad kapitalvinst och kapitalbeskattad kapitalvinst.

Utdelning på kvalificerade andelar

Enligt 57 kap. 20 och 20 a §§ inkomstskattelagen ska utdelning på kvalificerade andelar som överstiger gränsbeloppet tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst. Under ett och samma beskattningsår ska dock högst 90 inkomstbasbelopp beskattas som tjänsteinkomst.

Ytterligare utdelning beskattas som kapitalinkomst. Den del av utdelningen som överstiger gränobeloppet men som på grund av begränsningsregeln ändå beskattas som kapitalinkomst medför en skatteutgift som avser skatt på inkomst av tjänst. Skatteutgiften består i skillnaden i skattesats mellan tjänstebeskattad utdelning och kapitalbeskattad utdelning.

Underskott i aktiv näringsverksamhet m.m.

Underskott i aktiv näringsverksamhet får dras av som allmänt avdrag under vissa förutsättningar (maximalt under 5 års tid med högst 100 000 kronor per år; restriktionerna gäller dock inte litterär, konstnärlig eller liknande verksamhet), se 62 kap. 2–4 §§ inkomstskattelagen. Normen är annars att underskottet får sparas och kvittas mot senare överskott i den aktiva näringsverksamheten. Den tidigarelagda kvittningen är en skattekredit. Skatteutgiften utgörs av räntan på skattekrediten och avser skatt på inkomst av tjänst.

Sjöinkomstavdrag

Skattskyldiga som har sjöinkomst under hela beskattningsåret ges, i stället för grundavdrag, sjöinkomstavdrag med 36 000 kronor om fartyget till övervägande del går i fjärrfart och 35 000 kronor om det går i närfart (64 kap. 2 § inkomstskattelagen). Om den skattskyldige inte har arbetat ombord hela året ges avdrag för varje dag som sjöinkomst uppbärs. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst.

Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner

Vissa förmåner och ersättningar till utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner kan under vissa förutsättningar undantas från beskattning (11 kap. 22 och 23 §§ inkomstskattelagen). Bland annat undantas 25 procent av lönen och vissa ersättningar för utgifter, t.ex. avgifter för barns skolgång i grund- och gymnasieskola, från beskattning. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt.

Lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall

Från och med den 1 januari 2018 ska förmån av personaloption inte tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst om vissa villkor är uppfyllda för såväl det företag från vilket personaloptionen förvärvas, som personaloptionen och optionsinnehavaren (11 a kap. inkomstskattelagen). Arbetsgivaren ska därmed inte heller betala arbetsgivaravgifter. Skatteutgiften består i att beskattning i stället, som huvudregel, sker i inkomstslaget kapital och det först när den skattskyldige avyttrar den andel som har förvärvats genom utnyttjande av personaloptionen. Skatteutgiften avser också arbetsgivaravgifter.

Utjämning av småföretagares inkomst

Inkomstutjämnande åtgärder i små företag, t.ex. avsättningar till skogskonto (21 kap. inkomstskattelagen) och periodiseringsfond (30 kap. inkomstskattelagen) samt överavskrivningar (18 kap. inkomstskattelagen), leder till en skatteutgift när åtgärderna medför att ägarens marginalskatt blir olika vid avsättning och uttag. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst.

Kostförmån vid tjänsteresa och vid representation

Förmån av kost på allmänna transportmedel vid tjänsteresa och frukost på hotell eller liknande i samband med övernattning under tjänsteresa ska inte tas upp till beskattning, om kosten obligatoriskt ingår i priset för transporten eller övernattningen (11 kap. 2 § inkomstskattelagen). Förmån av kost vid representation ska inte heller tas upp. För intern representation gäller detta enbart vid sammankomster som är tillfälliga och kortvariga. Skatteutgiften avser inkomst av tjänst och särskild löneskatt.

Gåvor till anställda

Förmån i form av gåva ska inte tas upp till beskattning om det rör sig om julgåvor av mindre värde till anställda, sedvanliga jubileumsgåvor till anställda eller minnesgåvor till varaktigt anställda, om gåvans värde inte överstiger 15 000 kronor

och den ges i samband med att den anställda uppnår en viss ålder eller efter viss anställningstid eller när en anställning upphör, dock vid högst ett tillfälle förutom när anställningen upphör (11 kap. 14 § inkomstskattelagen). Skattefriheten gäller inte om gåva lämnas i pengar. Skatteutgiften avser inkomst av tjänst och särskild löneskatt.

Kapitalvinst på näringsfastigheter och näringsbostadsrätter

Kapitalvinst på enskildas näringsfastigheter och näringsbostadsrätter beskattas som kapitalinkomst (13 kap. 6 § inkomstskattelagen). Skatteutgiften avser att en större del av näringsinkomsten beskattas som kapitalinkomst än vad som är förenligt med normen. Skatteutgiften utgörs av skillnaden mellan skattesatsen för näringsinkomst (inklusive särskild löneskatt) och skattesatsen på kapitalinkomst.

Tonnagebeskattning

Inkomster från sjöfartsverksamhet kan, om näringsidkaren ansöker om det, beskattas schablonmässigt baserat på storleken på tonnaget (39 b kap. inkomstskattelagen). Den schablonmässiga inkomsten beskattas med bolagsskatt. I de fall den schablonmässiga inkomsten understiger den beskattningsbara inkomsten, beräknad enligt vanliga regler, uppstår en skatteutgift. Om den schablonmässiga inkomsten i stället är större än den beräknade, uppstår en skattesanktion.

Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal

I vissa fall kan en skattskyldig få avräkning för den skatt som skulle ha tagits ut i det andra avtalslandet även om sådan skatt inte har betalats. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Koncernbidragsdispens

Regeringen kan i vissa fall medge att avdrag får göras enligt reglerna för koncernbidrag trots att alla förutsättningar inte är uppfyllda (35 kap. 8 § inkomstskattelagen). Detta förutsätter bl.a. att

bidraget lämnas för en näringsverksamhet som är av väsentlig betydelse från samhällsekonomisk synpunkt. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Utdelning och kapitalvinst på andelar i onoterade bolag

Enligt 42 kap. 15 a § inkomstskattelagen tas endast 5/6 av kapitalinkomster för delägare i onoterade bolag upp till beskattning i inkomstslaget kapital. Den effektiva skatten på kapitalavkastningen blir således 25 procent, vilket är lägre än normen för kapitalinkomster. Den lägre skattesatsen ger upphov till en skatteutgift som avser skatt på inkomst av kapital.

Utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar

För den del av utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar i fåmansföretag som understiger gränsbeloppet tas endast 2/3 upp till beskattning enligt 57 kap. 20 och 21 §§ inkomstskattelagen. Den effektiva skatten på kapitalavkastningen blir således 20 procent, vilket är lägre än normen för kapitalinkomster. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av kapital.

Utdelning av andelar i dotterföretag

Beskattning av aktieutdelning i form av andelar skjuts i det fall ett antal villkor är uppfyllda upp till dess att mottagaren säljer andelarna, se den s.k. lex Asea, 42 kap. 16 § inkomstskattelagen. Räntan på denna skattecredit är en skatteutgift. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av kapital.

Investeraravdrag

Enligt 43 kap. inkomstskattelagen får investeraravdrag göras av fysiska personer. Avdraget motsvarar hälften av betalningen för förvärvade andelar och får göras med högst 650 000 kronor per person och år. Investeraravdraget ger upphov till en skatteutgift som avser skatt på inkomst av kapital. För den som inte har tillräcklig inkomst av kapital för att nyttja hela avdraget medför avdraget ett underskott av kapital. Underskottet

minskar skatten på tjänsteinkomster genom en skattereduktion.

Ersättning skiljemannauppdrag

Ersättning för skiljemannauppdrag ingår inte i underlaget för socialavgifter om parterna är av utländsk nationalitet enligt 2 kap. 20 § socialavgiftslagen (2000:980). Skatteutgiften avser särskild löneskatt.

Nedsatt särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare

För egenföretagare som fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare, dvs. de som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet (lagen [2006:1339] om ändring i lagen [1990:659] om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster), betalas enbart ålderspensionsavgiften (3 kap. 15 § socialavgiftslagen) och en särskild löneskatt för äldre på 6,15 procent (lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster). Skatteutgiften avser skillnaden mellan särskild löneskatt och ålderspensionsavgiften plus särskild löneskatt för äldre.

Nedsatt särskild löneskatt för egenföretagare som är födda 1937 eller tidigare

För egenföretagare som är födda 1937 eller tidigare, dvs. de som omfattas av det gamla ålderspensionssystemet (lagen [2007:1250] om ändring i lagen [1990:659] om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster), betalas enbart en särskild löneskatt för äldre på 6,15 procent (punkt 6 i övergångsbestämmelserna till socialavgiftslagen och lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster). Skatteutgiften avser skillnaden mellan särskild löneskatt och särskild löneskatt för äldre.

Nedsatt särskild löneskatt för anställda som fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare

För anställda som fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare, dvs. de som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet (lagen [2006:1339] om ändring i lagen [1990:659] om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster),

betalas enbart ålderspensionsavgiften (2 kap. 27 § socialavgiftslagen) och en särskild löneskatt för äldre på 6,15 procent (lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster). Skatteutgiften avser skillnaden mellan särskild löneskatt och ålderspensionsavgiften plus särskild löneskatt för äldre.

Nedsatt särskild löneskatt för anställda som är födda 1937 eller tidigare

För anställda som är födda 1937 eller tidigare, dvs. de som omfattas av det gamla ålderspensionssystemet (lagen [2007:1250] om ändring i lagen [1990:659] om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster) betalas enbart en särskild löneskatt för äldre på 6,15 procent (punkt 5 i övergångsbestämmelserna till socialavgiftslagen och lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster). Skatteutgiften avser skillnaden mellan särskild löneskatt och särskild löneskatt för äldre.

Transport i skidliftar

Av 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200) följer att mervärdesskatten för transport i skidlift är nedsatt till 6 procent. Transport i skidlift räknas som antingen idrottstjänst eller personbefordran. Transport i skidlift sker normalt med syfte att nyttja nedfarterna i skidanläggningen och därmed som utnyttjande av idrottsanläggning. I de fall den som köper en transport i skidlift inte utnyttjar nedfarterna i anläggningen, t.ex. då liftanläggningen är öppen sommartid, kan transportmomentet anses vara det dominerande, och transporten faller därför under kategorin personbefordran. Den nedsatta skattesatsen ger upphov till en skatteutgift avseende mervärdesskatt.

Restaurang- och cateringtjänster

För restaurang- och cateringtjänster gäller nedsatt mervärdesskatt till 12 procent enligt 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen. Så kallad takeaway inkluderas i denna post och i livsmedel. Nedsättningen gäller för omsättning med undantag för den del som avser spritdrycker, vin och starköl. Den nedsatta skattesatsen ger

upphov till en skatteutgift avseende mervärdesskatt.

Rumsuthyrning

Enligt 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen är skattesatsen för rumsuthyrning nedsatt till 12 procent. Nedsättningen gäller rumsuthyrning inom ramen för hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser. Den nedsatta skattesatsen ger upphov till en skatteutgift avseende mervärdesskatt.

Omsättningsgräns för mervärdesskatt

Enligt 9 d kap. 1 § mervärdesskattelagen undantas en beskattningsbar person från mervärdesskatt om den beskattningsbara personen har en omsättning som understiger 30 000 kronor under beskattningsåret och inte har överstigit 30 000 kronor för något av de två närmast föregående beskattningsåren. Denna skattebefrielse ger upphov till en skatteutgift.

Nedsatt energiskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet

Enligt 6 a kap. 1 § 13 lagen om skatt på energi (1994:1776) gäller energiskattebefrielse med 89 procent för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet. Normen utgörs av energiskatt för diesel i miljöklass 1.

Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom industrin

För industrin inom och utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter gäller enligt 6 a kap. 1 § 9 lagen om skatt på energi energiskattebefrielse med 70 procent för användning av fossila bränslen i tillverkningsprocessen. Normen utgörs av full energiskatt för uppvärmningsbränsle.

Nedsatt energiskatt på el inom industrin och i datorhallar

El som används i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i datorhallar beskattas med 0,5 öre/kWh, se 11 kap. 9 § första stycket 6 och 7 och 14 § och 15 § lagen om skatt på energi. Normen utgörs av den energiskattesats på el som följer av 11 kap. 3 § lagen om skatt på energi.

Energiskattebefrielse på el vid deltagande i PFE inom industrin

För energiintensiva industriföretag, som deltog i program för energieffektivisering (PFE) gällde t.o.m. den 31 december 2017 fullständig befrielse från energiskatten på el. Lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering upphörde att gälla den 1 januari 2013 och de sista företagen lämnade programmet under 2017. Skatteutgiften har därmed upphört.

Nedsatt koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet

Enligt 6 a kap. 1 § 13 lagen om skatt på energi gäller koldioxidskattebefrielse med 40 procent för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet. Normen utgörs av full koldioxidskatt.

Nedsatt koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom industrin utanför EU ETS

För industrin utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) gällde enligt 6 a kap. 1 § 9 b lagen om skatt på energi koldioxidskattebefrielse med 20 procent för användning av fossila bränslen i tillverkningsprocessen t.o.m. den 31 december 2017. Från och med den 1 januari 2018 upphörde skattebefrielsen och skatteutgiften har därmed upphört. Normen utgörs av full koldioxidskatt.

Skattereduktion för sjöinkomst

Skattskyldiga med sjöinkomst under hela beskattningsåret har enligt 67 kap. 3 § inkomstskattelagen rätt till skattereduktion med 14 000 kronor per år om fartyget till övervägande del gått i fjärrfart och med 9 000 kronor per år om det gått i närfart. Om den skattskyldige haft sjöinkomst under endast en del av året, ska reduktion medges för varje dag som sjöinkomst uppbärs.

Fastighetsskatt på lokaler

Enligt 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska statlig fastighetsskatt betalas för lokaler i hyreshus. Fastighetsskatten på lokaler är en objektskatt som enbart träffar fastighetskapital. Eftersom intäkterna beskattas som inkomst av näringsverksamhet utgör fastighetsskatten (som är avdragsgill mot intäkterna) en skattesanktion till den del den inte reducerar inkomstskatten.

Fastighetsskatt på industrienheter

Enligt 3 § lagen om statlig fastighetsskatt ska statlig fastighetsskatt betalas på industrienheter. Fastighetsskatten på industrienheter är en objektskatt som enbart träffar fastighetskapital. Eftersom intäkterna beskattas som inkomst av näringsverksamhet utgör fastighetsskatten (som är avdragsgill mot intäkterna), till den del den inte reducerar inkomstskatten, en skattesanktion.

Avdragsrätt för representationsmåltider

Från och med 1 januari 2017 medges inte längre avdrag för representationsutgifter som avser lunch, middag, supé eller annan förtäring, utom för enklare förtäring av mindre värde (16 kap. 2 § inkomstskattelagen). Tidigare har kostnader upp till 90 kronor per person och tillfälle varit avdragsgilla. Skattesanktionen består i att kostnader i näringsverksamheten normalt är avdragsgilla.

4.4 Mål för näringspolitiken

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24 avsnitt 2.4, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68).

I näringsutskottets betänkande avseende budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24, bet. 2017/18:NU1, rskr. 2017/18:106) framhålls att det är möjligt för regeringen att ytterligare tydliggöra sambanden mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag. Som en del av ett sådant tydliggörande och för att öka förutsättningarna för att kunna följa resultatens utveckling i förhållande till det näringspolitiska målet, redovisas näringspolitiken under tre områden. Dessa är

- förutsättningar för innovation och förnyelse,
- entreprenörskap, samt
- ramvillkor och väl fungerande marknader.

Näringspolitiken ska, genom främjande av ett konkurrenskraftigt näringsliv, skapa förutsättningar för företag att både stärka sin produktivitet och sina möjligheter att utveckla nya produktiva verksamheter, nya affärsmodeller och nya marknader. I den ekonomiska omvandlingsprocessen, där företag växer fram, utvecklas och utmanas på marknader i konkurrens med andra företag, kommer arbetskraft att röra sig mellan företag och sektorer i ekonomin. Genom insatser för ökad produktivitet i näringslivet och insatser för att främja marknadsdynamik och underlätta strukturomvandling, förväntas en ökad tillväxt och ett ökat arbetskraftsbehov. Den samhällsliga strukturomvandlingen är generellt trögrörlig och påverkas i hög grad av andra samtidiga förändringar i samhället inom andra utgiftsområden.

Som alla politikområden ska de näringspolitiska insatserna även bidra till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030 samt målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning, Europa 2020, som omfattar de tre prioriteringarna smart, hållbar och inkluderande tillväxt.

4.5 Resultatredovisning

Konkurrenskraft anger den svenska ekonomins produktivitet i jämförelse med andra länders ekonomier. För att mäta den svenska konkurrenskraften används vissa ekonomiska indikatorer som sammantaget visar på denna produktivitet samt svenska företags konkurrensförmåga på internationella marknader.

Nedan följer en redovisning av hur regeringen valt att gå tillväga för att stärka den svenska konkurrenskraften genom insatser inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Samtidigt påverkas exempelvis företagens tillgång på nödvändig kompetens i hög grad av utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken, vilka inte faller in under utgiftsområde 24.

Inom utgiftsområde 24 Näringsliv genomförs insatser som stärker företags förutsättningar för innovation och förnyelse, stärker förutsättningarna för entreprenörskap, stärker och förbättrar företags ramvillkor samt verkar för marknader med effektiv konkurrens. Aktiviteterna inom utgiftsområdet ska sammantaget leda till att svenska företag, både existerande och potentiella, ges goda förutsättningar att utveckla sin kompetens, effektivitet och innovationsförmåga på väl fungerande marknader. På så sätt kan företag utvecklas, växa och sysselsätta fler i hela Sverige och stärka den svenska konkurrenskraften.

4.5.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Näringsutskottet har i betänkandet för budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24, bet. 2017/18:NU1, rskr. 2017/18:106) framfört att regeringen i större utsträckning bör motivera hur indikatorerna är kopplade till det näringspolitiska målet. Vidare anser utskottet att ändringar av valet av indikatorer mellan åren bör kommenteras. Regeringen har därför gjort en översyn av områdets resultatindikatorer och motiverar i det följande de indikatorer som valts. Ett antal indikatorer har tagits bort, framför allt när det gäller innovation, då dessa har varit på alltför detaljerad nivå. De indikatorer som används omfattar ändå i hög grad de bortvalda indikatorerna och förenklar både analys och redovisning. Två nya indikatorer har lagts till (operativa företagsledare och företagens kompetensbehov) för att förbättra förutsättningarna att belysa utvecklingen inom de olika områdena. I tabell 4.3 redovisas hur mål och indikatorer är kopplade till varandra.

Indikatorerna täcker inte in alla verksamheter inom området. De indikatorer som valts bedöms dock ge tillräcklig information för att kunna göra generella bedömningar av utvecklingen.

Tabell 4.3 Mål och indikatorer inom näringspolitiken

Mål	Stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag		
	Indikatorer: – Sveriges konkurrenskraft jämfört med omvärlden – Svenska företags konkurrenskraft på exportmarknader		
Områden	Förutsättningar för innovation och förnyelse	Entreprenörskap	Ramvillkor och väl fungerande marknader
	Indikatorer: – Företagens utgifter för forskning och utveckling – Andel företag med innovationsverksamhet – Andel företag med innovationssamarbeten – Patent, design och varumärken	Indikatorer: – Snabbväxande företag – Antal företag med positiv sysselsättningsutveckling – Allmänhetens attityd till företagande – Allmänhetens kännedom om vad som krävs för att starta och driva företag – Operativa företagsledare – Nyföretagande	Indikatorer: – Tillväxthinder för småföretag – Företagens kapitalförsörjning – Riskkapitalinvesteringar – Företagens kompetensbehov

För att åstadkomma en stärkt konkurrenskraft behövs insatser inom ett stort antal politikområden. Hur konkurrenskraften utvecklas beror även på utvecklingen i omvärlden. Eftersom konkurrenskraft innehåller många olika aspekter så kan den också mätas på många olika sätt. Nedan redovisas relativt arbetskraftskostnad och exportförmåga som övergripande mått på konkurrenskraften i det svenska näringslivet.

Tabell 4.4 Sveriges konkurrenskraft

Index 2000=100

	2014	2015	2016	2017
Relativ enhetsarbetskostnad per producerad enhet	101,0	95,2	96,4	95,3
Exportförmåga	87,7	89,6	89,5	89,1

Källa: OECD Economic Outlook.

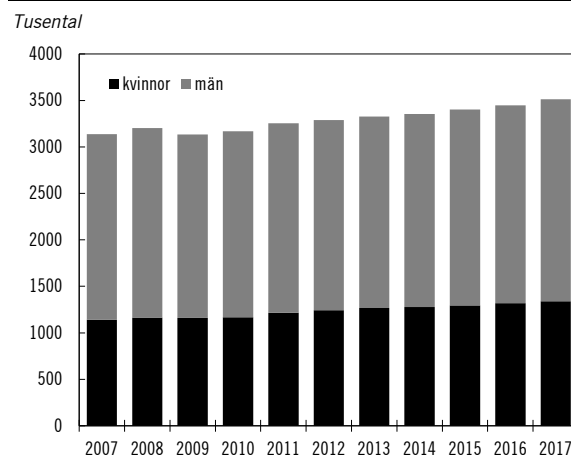
Den relativa enhetsarbetskostnaden (arbetskraftskostnaden för att producera en enhet) speglar den sammantagna utvecklingen av produktivitet, lönekostnader och växelkurs i förhållande till de viktigaste konkurrentländerna. Ökade lönekostnader och lägre produktivitetstillväxt påverkar måttet negativt. En god produktivitetstillväxt möjliggör dock för ökade löner utan att konkurrenskraften försämras. I Sverige steg de relativa enhetsarbetskostnaderna mellan 2009 och 2013. Därefter har de relativa enhetsarbetskostnaderna sjunkit. Efter att ha ökat marginellt under 2016 sjönk den relativa enhetsarbetskostnaden igen under 2017, vilket inneburit ett förbättrat konkurrensläge i förhållande till konkurrentländerna. Mellan 2014 och 2015 försvagades den svenska kronan, vilket var en bidragande orsak till den minskade enhetsarbetskostnaden mellan dessa år.

Exportförmåga mäts som den faktiska tillväxten i svensk export, dvs. handel med andra länder, i förhållande till tillväxten på de marknader som Sverige exporterar till. Från början av 1990-talet och fram till millennieskiftet växte svensk export snabbare än exportmarknaderna, men därefter har exporten vuxit långsammare än exportmarknaderna. Denna utveckling är inte unik för Sverige, utan har även skett i många andra länder i Västeuropa och Nordamerika. De länder som gått i motsatt riktning, med en export som vuxit betydligt snabbare än deras exportmarknader, är exempelvis Kina, Indien och Sydkorea. Även Tyskland har haft en positiv utveckling. Under de senaste fyra åren har den svenska exportförmågan

återhämtat sig något med en svag uppgång, dock med en marginell minskning under 2017.

Nedan redovisas uppgifter vars syfte är att ge en allmän bild av utvecklingen i näringslivet.

Antalet sysselsatta i näringslivet växer snabbare än befolkningen i arbetsför ålder och nådde 3,51 miljoner personer 2017. Av dessa var 62 procent män och 38 procent kvinnor, vilket betyder att det är betydligt fler män än kvinnor som är sysselsatta i näringslivet.

Diagram 4.1 Antal sysselsatta i näringslivet

Källa: Statistiska centralbyrån, Arbetskraftsundersökningarna.

Produktivitetstillväxt kan bidra till att ett land stärker sin samlade konkurrensförmåga. Förädlingsvärdet kan öka både genom att fler arbetar och att arbetet sker effektivare. Produktionen i det svenska näringslivet fortsatte att växa under 2017. Denna utveckling drivs både av att fler är sysselsatta och av att produktiviteten ökar.

Tabell 4.5 Näringslivets utveckling

Index 2000=100

	2013	2014	2015	2016	2017
Förädlingsvärde i näringslivet	135	140	147	152	156
Antal arbetade timmar i näringslivet	107	109	111	113	114
Arbetsproduktiviteten i näringslivet	126	128	133	134	137

Källa: Statistiska centralbyrån, Nationalräkenskaperna.

Av tabell 4.5 framgår det att antalet arbetade timmar har ökat under perioden. Nedan redovisas indikatorer som avser spegla insatser som genomförts inom utgiftsområde 24 för att bidra till det näringspolitiska målet.

Förutsättningar för innovation och förnyelse

Detta område rör näringslivets förnyelseförmåga och det svenska innovationsklimatet. Det innehåller verksamhet och åtgärder som syftar till att det utvecklas ny kunskap som kan komma att omsättas i nya eller utvecklade varor och tjänster eller andra ekonomiska nyttigheter.

Innovation är ett brett begrepp som innefattar ett stort antal aktiviteter och utfall. För att ge en övergripande bild av utvecklingen för förutsättningarna för innovation och förnyelse i näringslivet redovisas ett antal mått som belyser olika delar av det svenska innovationsklimatet.

Investeringar i forskning och utveckling (FoU) är en indikator som belyser viljan och förutsättningarna att utveckla näringslivets innovationsförmåga. FoU-utgifterna minskade mellan 2009 och 2011, men har sedan ökat något mellan 2011 och 2015. 2015 var FoU-utgifterna 95,6 miljarder kronor vilket motsvarar 2,3 procent av BNP. Enligt SCB:s prognos ökade FoU-utgifterna med cirka tre procent 2016, vilket är på ungefär samma nivå som ökningen av BNP. Nivån bör därmed vara i stort sett oförändrad. Några mer aktuella uppgifter för näringslivets FoU-utgifter finns för närvarande inte tillgå.

Tabell 4.6 Näringslivets forskning och utveckling

Utgifter som andel av BNP, procent

	2009	2011	2013	2015
Företagens utgifter för egen FoU	2,45	2,24	2,28	2,30

Källa: Statistiska centralbyrån.

Utöver investeringar i FoU är det också angeläget att få en bild av huruvida andelen innovativa företag ökar eller minskar i den svenska företagspopulationen samt om näringslivets innovativa samarbeten ökar eller minskar över tid. För att få en uppfattning om detta används indikatorer som belyser företagens innovationsverksamhet och innovationssamarbeten.

Tabell 4.7 Innovationsverksamhet i företagen

Procent

	2010–2012	2012–2014 ¹	2014–2016
Andel företag med innovationsverksamhet	53	50	52
Andel företag med innovationssamarbeten	12	13	12

¹ I denna och följande omgång av undersökningen har det tillkommit näringsgrenar. Här är dock dessa exkluderade för att möjliggöra jämförelser mellan perioderna.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Andelen företag med innovationsverksamhet har varit i stort sett oförändrad under perioden 2010 till 2016 med viss ökning mellan mätpunkterna 2012–2014 och 2014–2016.

Innovationsprocesser är starkt beroende av utveckling av kunskap och kunskapspridning. Ett sätt att utveckla, utväxla och sprida ekonomiskt värdefull kunskap är att företagen samarbetar med olika aktörer. Under perioden 2014–2016 uppgav 12 procent av företagen att de hade innovationssamarbeten. Denna nivå är i stort sett oförändrad sedan perioden 2010–2012.

Patent och andra immateriella rättigheter är en indikator på förnyelsenivån i ekonomin. Dessa regelverk är av central betydelse för många företag eftersom det ger dem en möjlighet att ta igen gjorda investeringar och få avkastning på forskning och annan innovationsverksamhet.

Skyddandet av immateriella rättigheter ser olika ut i olika branscher och för olika typer av produkter. För att visa en bredare bild av immateriella rättigheter inkluderas även antalet varumärkes- och designansökningar.

Tabell 4.8 Patent, varumärken och design

Antal

	2013	2014	2015	2016
Svenska patentansökningar i världen	26 594	27 767	28 241	27 173
Svenska varumärkesansökningar i världen	86 225	92 720	93 430	112 636
Designansökningar	24 650	20 560	19 988	24 636

Källa: Patent- och registreringsverket.

Patent- och designansökningarna har legat förhållandevis konstant sedan 2008 med viss ökning över mätperioden. Däremot har det skett en påfallande ökning av varumärkesansökningarna under samma period. Sedan 2008 har de ökat med cirka 30 procent.

De redovisade indikatorerna visar att den svenska innovations- och förnyelseförmågan i huvudsak kännetecknas av kontinuitet över tid.

En viss ökning har skett då det gäller investeringar i FoU och andelen innovativa företag. En märkbar ökning har skett då det gäller indikatorn för varumärkesansökningar. Samtidigt är indikatorn för innovationssamarbeten i stort sett oförändrad under mätperioden.

Entreprenörskap

Området rör faktorer som påverkar tillkomst och utveckling av företag och vitaliseringen av företagsbeståndet i ekonomin. Främjandet av entreprenörskap fokuserar på att möjliggöra genomförandet och utveckling av affärsidéer och affärsmodeller och att skapa handlingsutrymme för kvinnor och män att omsätta sin kreativitet i affärsverksamheter samt att få en bredd i företagsbeståndet.

Bakom ökningen av antalet sysselsatta i näringslivet finns en underliggande dynamik. I många företag ökar antalet sysselsatta, samtidigt som sysselsättningen minskar i ett stort antal företag. I drygt 10 procent av de befintliga företagen ökar antalet sysselsatta från ett år till nästa. Det betyder att det är över 50 000 företag som årligen ökar antalet sysselsatta. År 2016 hade 56 900 företag en positiv sysselsättningsutveckling. Nivån har ökat de senaste tre åren och är nu i stort sett på samma nivå som 2013.

Snabbväxande företag har betydelse för skapandet av nya arbetstillfällen, vilket har bidragit till att dessa företag har fått stor uppmärksamhet under de senaste åren. Antalet snabbväxande företag belyser också det handlingsutrymme som finns för entreprenörskap, att kunna växa och utnyttja framgångsrika affärsidéer. Här definieras ett snabbväxande företag som ett företag som har haft en genomsnittlig sysselsättningstillväxt på minst 20 procent per år i tre år i följd. Antalet snabbväxande företag är relativt få, men de har ändå stor betydelse för skapandet av nya jobb. År 2016 ökade andelen snabbväxande företag för tredje året i rad. En annan viktig del i sysselsättningsdynamiken är skapandet av nya företag och att företag som inte klarar konkurrensen läggs ner. Denna indikator är känslig för påverkan av en stark konjunktur då arbetskraftsbehovet är stort. Antalet nystartade företag har ökat trendmässigt över en längre tidsperiod. De senaste åren har dock antalet nystartade företag legat på

ungefär samma nivå, med vissa variationer mellan enstaka år.

Tabell 4.9 Dynamik i näringslivet

Antal	2013	2014	2015	2016	2017
Företag med positiv sysselsättningsutveckling relativt föregående år	57 000	55 900	56 700	56 900	i.u.
Snabbväxande företag per 1 000 existerande	9,8	8,6	8,8	9,2	i.u.
Nystartade företag	69 200	71 700	70 100	71 800	68 900

Källa: Statistiska centralbyrån, Tillväxtanalys samt egna beräkningar.

Tabell 4.10 Kännedom om och attityder till företagande

Andel av befolkningen, 18–70 år, procent ¹	2004	2012	2016
Som känner till vad som krävs för att starta och driva företag	61	59	54
Kvinnor	53	53	46
Män	69	66	61
Som helst vill vara företagare	27	32	32
Kvinnor	21	25	27
Män	33	39	37

¹ Baserat på ca 10 300 svar 2016.

Källa: Tillväxtverket, Entreprenörskapsbarometern.

Enligt Tillväxtverkets entreprenörskapsbarometer var andelen personer i Sverige som känner till vad som krävs för att starta och driva företag 54 procent 2016. Denna andel har minskat något jämfört med de tidigare mätningarna, både för kvinnor och män. Andelen av befolkningen som uttrycker en vilja att vara företagare har däremot ökat från 27 procent 2004 till 32 procent 2016. En större andel av männen än av kvinnorna uppger att de har såväl kännedom om vad som krävs för att starta och driva företag (61 procent jämfört med 46 procent) som vilja att vara företagare (37 procent jämfört med 27 procent). Samtidigt har andelen kvinnor som helst vill driva företag ökat över tid, medan andelen av männen har minskat något.

För att belysa företagandets mångfald används uppgifter om andelen företag som har en operativ företagsledare som är kvinna respektive man eller en operativ företagsledare som är kvinna respektive man och född i ett annat land.

Tabell 4.11 Operativa företagsledare

Procent	2013	2014	2015	2016
Andel företag med en kvinna som operativ företagsledare	28,3	28,6	28,8	28,5
Andel företag med en man som operativ företagsledare	71,7	71,4	71,2	71,5
Andel företag med en utrikes född operativ företagsledare	14,5	14,8	15,3	15,7
Andelen utrikes födda av de kvinnor som är operativa företagsledare	16,7	17,2	17,5	17,9
Andelen utrikes födda av de män som är operativa företagsledare	13,6	13,9	14,4	14,8

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Bland 513 000 företag med minst en sysselsatt 2016 är det 28,5 procent som har en kvinna som operativ företagsledare. Det kan jämföras med att 37,1 procent av de sysselsatta inom dessa företag är kvinnor. Bland företag med minst en sysselsatt är det 15,7 procent under 2016 som har en operativ företagsledare som är utrikes född. Det kan jämföras med att 17,2 procent av de sysselsatta i näringslivet är utrikes födda. Både för kvinnor och utrikes födda som operativa företagsledare har andelarna under perioden 2013–2016 ökat något, även om andelen kvinnor som operativ företagsledare minskade under 2016. Utöver dessa finns dock en del företag med delat ledarskap, där en av företagsledarna är kvinna eller utrikes född. Då kvinnor i större utsträckning kombinerar anställning med företagande och även är delaktiga i ett företag som tillhör en familjemedlem, underskattas sannolikt företagandet bland kvinnor i statistiken.

Även om andelen i befolkningen som uppger att de har kännedom och kunskaper om företagande har en sjunkande trend, har ändå kvinnor blivit mer villiga till att driva företag. Det gäller även i viss mån indikatorn som belyser mångfalden bland operativa företagsledare i Sverige. Sverige har fått en ökad mångfald i näringslivet, även om utvecklingen är måttlig.

Ramvillkor och väl fungerande marknader

Området rör regelverk, administrativa system samt tillgång till kapital som berör företagandets förutsättningar. Området omfattar åtgärder och verksamheter som syftar till att skapa goda och likvärdiga förutsättningar för såväl nya som

etablerade företag och verksamheter att utmana och konkurrera med varandra. Arbetet för väl fungerande marknader med effektiv konkurrens syftar till att vårda marknadsdynamiken och säkerställa att företag har en arena/marknad att utveckla och pröva affärsidéer på.

Att skapa goda villkor för företagande är en viktig del i politiken för stärkt konkurrenskraft. Det är också viktigt att sådana regler och system inte innebär onödiga administrativa bördor för företagen. En indikator för att belysa hur företagen uppfattar de lagar och myndighetsregler som företagen ska följa är Tillväxtverkets enkätundersökning Företagens villkor och verklighet som genomförs vart tredje år. Myndigheten frågar bl.a. om i vilken utsträckning företag upplever lagar och myndighetsregler som hinder för sin utveckling och tillväxt. Resultaten för 2017 visar att 24 procent av de tillfrågade småföretagen upplevde lagar och myndighetsregler som ett stort hinder för utveckling och tillväxt. Denna indikator faller över tid. Drygt hälften av alla branscher anger att lagar och myndighetsregler är ett mindre hinder 2017 jämfört med 2014. En ökning har dock skett inom framför allt sektorerna bygg och handel vilket driver upp andelen för 2017.

Tabell 4.12 Lagar och myndighetsregler

Procent ¹	2008	2011	2014	2017
Andel företag som anger lagar och myndighetsregler som ett stort hinder för företagets utveckling och tillväxt	30	22	21,7	24

¹ Baserat på enkätundersökningar. Undersökningen 2017 baseras på ca 10 000 svar.

Källa: Tillväxtverket, Företagens villkor och verklighet.

För många företag är tillgång till finansiellt kapital en förutsättning för start, utveckling och tillväxt. Företagens tillgång till kapital är en indikator som belyser företags förutsättningar att investera i och utveckla sina affärsidéer och affärsmodeller. Den främsta källan för tillförsel av finansiellt kapital till företagen är via banklån.

Tabell 4.13 Företagens tillgång till kapital

Miljarder kronor

	2014	2015	2016	2017
Monetära finansinstituten utlåning till icke-finansiella företag	1 930	1 960	2 030	2 150
Risikkapitalinvesteringar ¹	2,57	1,54 ²	1,88	i.u.

¹ Risikkapitalinvesteringar i tidiga skeden och tillväxtfaser. Risikkapital som investeras av risikkapitalbolag, inklusive flera av de offentliga risikkapitalaktörerna.

² Uppgiften för 2015 har reviderats jämfört med budgetpropositionen för 2018.

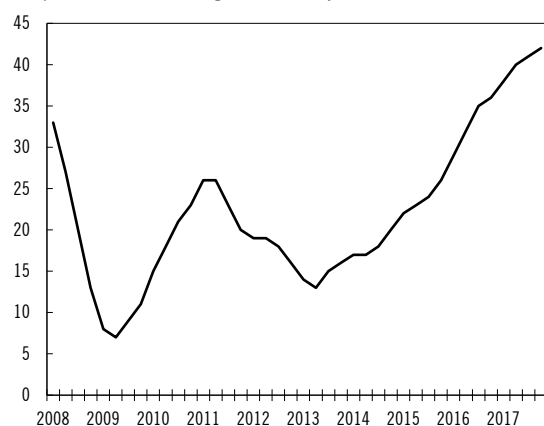
Källa: Statistiska centralbyrån och Tillväxtanalys.

Utvecklingen av den totala utlåningen till icke finansiella företag i Sverige visar på en ökning under senare år, vilket samtidigt indikerar ett växande kapitalförsörjningsbehov hos företagen. För att få lån krävs säkerheter, vilket t.ex. små nystartade företag med tillväxtambitioner ofta saknar. Då krävs andra former av kapitaltillförsel t.ex. i form av riskkapital (ägarkapital). De företag som erhåller riskkapitalinvesteringar är ofta tillväxtorienterade företag som har potential att bidra relativt starkt till utvecklingen i näringslivet. Det gör att utvecklingen av riskkapitalinvesteringar är intressant att följa även om dessa jämfört med lånefinansiering står för relativt små belopp. Samtidigt som företagens behov av kapitalförsörjning har ökat har riskkapitalinvesteringarna minskat över tiden, dock med en ökning under 2016.

Ytterligare en central indikator som rör företags förutsättningar att stärka sin konkurrenskraft är kompetenstillförsel.

Diagram 4.2 Brist på arbetskraft i näringslivet

Brist på arbetskraft i näringslivet (andel ja-svar)

Källa: Konjunkturinstitutet, Konjunkturbarometern.

Anm: Säsongsrensats och utjämnat.

Sedan 2013 har svårigheterna för företag att hitta efterfrågad arbetskraft stadigt ökat och i Konjunkturinstitutets undersökning Konjunkturbarometern framkommer det att drygt 40

procent av företagen 2017 uppger denna brist. Denna brist kan sannolikt till stor del bero på en stark konjunktur.

De indikatorer som belyser företagets ramvillkor och väl fungerande marknader visar att det inte skett större förändringar av konkurrensvillkoren i Sverige, utan att området kännetecknas av kontinuitet. Företagens upplevelser av lagar och myndighetsregler som tillväxthinder är tudelad. Andelen företag som anger lagar och myndighetsregler som ett stort hinder har ökat något jämfört med föregående mätning, men samtidigt anger drygt hälften av alla branscher att lagar och myndighetsregler är ett mindre hinder 2017 jämfört med 2014.

4.5.2 Förutsättningar för innovation och förnyelse

Resultat

Innovation och förnyelse är ett centralt område för att stärka den svenska konkurrenskraften. Regeringen har därför uppdragit åt ett flertal myndigheter att genomföra insatser som skapar förutsättningar för näringslivet att bli mer innovativt. Några centrala myndigheter och offentligt finansierade organisationer för detta är Verket för innovationssystem (Vinnova), Patent- och registreringsverket (PRV), Tillväxtverket, Research Institutes of Sweden AB (RISE) och Almi Företagspartner AB (Almi).

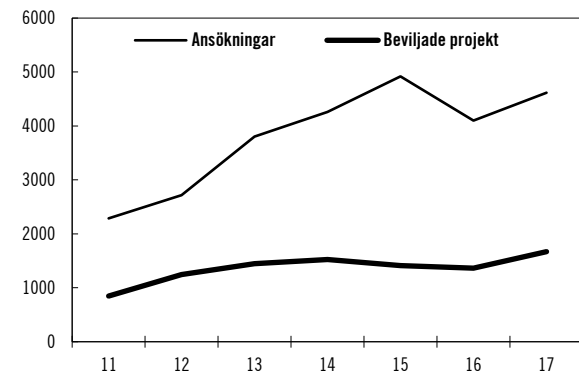
Behovsmotiverad forskning och ökad innovationsförmåga

Stöd till forskning och innovation via Vinnova för ökad innovationsförmåga

För att stärka det svenska näringslivets innovationsförmåga har Vinnova i uppdrag att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. Vinnova verkar för en jämställd samhällsutveckling och ska bidra till det jämställdhetspolitiska målet. Myndigheten ska verka för nyttiggörande av forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft. Detta sker genom ett antal insatser av olika karaktär som sammantaget stimulerar innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut och

offentlig verksamhet. Under 2017 beviljade Vinnova 3 200 miljoner kronor till 1 670 forsknings- och innovationsprojekt, vilket är en ökning både i antal och volym jämfört med föregående år. Beviljandegraden ligger på 36 procent, vilket är motsvarande nivå som 2016. Med undantag för 2016 har antalet ansökningar ökat markant under perioden 2011–2017. Enligt Vinnova beror det på den strategi med insatser i tre steg som Vinnova lanserade 2010. Det har gjort att utlysningarna har nått nya målgrupper och det har resulterat i en ökning av ansökningar från mindre företag. Under 2016 genomförde myndigheten ett utvecklingsarbete kopplat till insatser riktade mot små och medelstora företag, vilket då ledde till färre ansökningar, för att åter öka 2017.

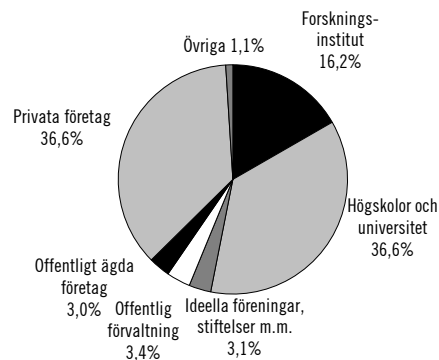
Diagram 4.3 Antal ansökningar och beviljade projekt per år

Källa: Vinnova, årsredovisningar 2011–2017.

Jämfört med 2016 har beviljade medel ökat för alla aktörskategorier. De två största mottagarkategorierna är universitet och högskolor respektive privata företag, vilka beviljats nästan 1 100 miljoner kronor vardera. Den andel av den totala finansieringen som beviljas universitet och högskolor har minskat jämfört med föregående år. I övrigt är fördelningen mellan aktörskategorier i princip oförändrad.

Diagram 4.4 Fördelning av beviljade medel från Vinnova

Källa: Vinnova, årsredovisning 2017.

En viktig fråga för att stärka innovationssystemets kompetens och mångfald är att kvinnor i större utsträckning tar del i statens utlysningar. Det är betydligt fler projekt som leds av män än projekt som leds av kvinnor, likaså är kvinnor underrepresenterade bland de sökande som tar del av Vinnovas utlysningar. Under 2017 inkom totalt 4 616 projektansökningar till Vinnova. Av dessa var det en tredjedel av projekten som leddes av kvinnor och två tredjedelar som leddes av män. Motsvarande fördelning gäller andelar av totalt beviljat belopp. Beviljandegraden är densamma oavsett om projektledaren är kvinna eller man. Under året har Vinnova fortsatt arbetet med att i större utsträckning nå målgruppen kvinnor som sökande till myndighetens utlysningar.

Sedan 2015 har Vinnova regeringens uppdrag att ansvara för att lämna statligt stöd till inkubation. Insatserna ska bidra till att öka antalet nya och kunskapsintensiva tillväxtföretag i Sverige. Under 2017 bedömde inkubatorerna sammantaget drygt 3 100 affärsidéer, varav knappt 270 har antagits för inkubation. 198 företag och projekt har fullgjort inkubationsprocessen under 2017 och vid årsskiftet 2017/18 var 57 projekt och 386 företag anslutna till inkubatorerna.

Totalt attraherade 167 företag i inkubatorerna knappt 550 miljoner kronor i ägarkapital under 2017. Föregående år investerades ca 470 miljoner kronor i 156 företag. Utöver investeringar i ägarkapital beviljades projekt och företag i inkubatorerna drygt 80 miljoner kronor i lån och 125 miljoner kronor i bidrag under 2017. Projekt och företag som är eller varit anslutna till dessa inkubatorer sysselsatte drygt 6 800 personer och omsatte drygt 7,35 miljarder kronor 2016, vilket är en ökning med 1,65 miljarder kronor jämfört med 2015.

Insatser för att främja företagens innovationsarbete genomförs även genom internationella samarbeten. De största insatserna genomförs inom ramen för EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020, där svenska aktörer kontrakterat finansiering på 10 miljarder kronor under ramprogrammets fyra första år. Näringslivet i Sverige kontrakterar en fjärdedel av dessa beviljade medel och står för nära en tredjedel av det svenska deltagandet. Inom det s.k. ”SME-instrumentet”, som riktar sig till enskilda innovativa företag, har hittills 124 svenska små och medelstora företag beviljats ca 667 miljoner kronor.

Det internationella samarbetsnätverket för marknadsnära forskning, teknisk utveckling och innovation, Eureka, har fokus på små och medelstora företag. Inom ramen för nätverket stödjer drygt 40 medlemsländer marknadsnära transnationella samarbetsprojekt. Vinnova medfinansierar små och medelstora företags deltagande i Eureka-projekt inklusive Eurostars. Under 2017 har Vinnova beslutat att finansiera 38 nya Eurostarsprojekt, sex Eureka-klusterprojekt samt tre Eureka-nätverksprojekt. De sammanlagda beslutade bidragen till de svenska deltagarna var 157 miljoner kronor.

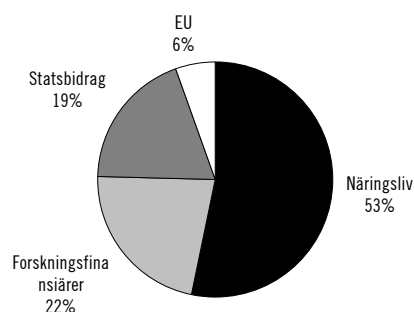
Insatser via industriforskningsinstitut

Industriforskningsinstitutet har en viktig position i innovationssystemet som en nod och samarbetspartner för akademi, näringsliv och offentlig verksamhet. De vidareutvecklar kunskap och kompetens och bidrar därigenom till att stärka industrins och näringslivets innovationsförmåga. Under 2017 tilldelade regeringen RISE totalt 630 miljoner kronor i statsbidrag, s.k. strategiska kompetensmedel. Medlen används för kompetensuppbyggnad hos RISE-institutet, för vissa strukturåtgärder för att skapa en sammanhållen institutssektor samt till driften av RISE.

Efterfrågan från näringslivet på den nya RISE-koncernens och Swereas (RISE-institutets) samlade tjänster är fortsatt stor. Den totala omsättningen i verksamheten har ökat med 170 miljoner kronor till 3 398 miljoner kronor 2017. En kundgrupp som RISE-institutet riktar särskilda insatser till är små och medelstora företag. Av näringslivsintäkterna, som uppgick till 1 754 miljoner kronor, kom drygt en fjärdedel från små och medelstora företag och ca en tredjedel från internationella kunder, vilket är en

ökning med sju procent jämfört med föregående år.

Diagram 4.5 Fördelning intäkter

Källa: RISE, årsberättelse 2017.

Industriforskningsinstitutets test- och demonstrationsanläggningar är en viktig del av innovationsinfrastrukturen vilka påskyndar innovationsprocesser hos deltagande företag. Anläggningarna omsätter totalt ca 1 100 miljoner kronor per år. Användarna utgörs till ca 40 procent av stora företag, drygt 30 procent små och medelstora företag, samt ca 25 procent offentliga organisationer. Sammantaget utgörs drygt 70 procent av svenska användare/kunder och resterande andel av utländska användare/kunder. RISE-institutet deltar även i regeringens satsning Testbädd Sverige.

En del i RISE-institutets verksamhet är deltagande i nationella program för att därigenom bidra till stärkandet av innovationssystemet. RISE-institutet är t.ex. mycket aktiva i de strategiska innovationsprogrammen, där RISE-institutet leder fem program och deltar i 17, i Vinnovas program Vinnväxt samt i de strategiska forskningsområden som drivs av lärosäten. Inom det europeiska forskningsprogrammet Horisont 2020 är RISE den sjätte största mottagaren av EU-medel i Sverige. Totalt svarar EU-projekten hos industriforskningsinstitutet för 247 miljoner kronor i intäkter, vilket är betydligt lägre än föregående år (332 miljoner kronor).

Samverkan och smart industri

Nationellt innovationsråd

Regeringen inrättade 2015 ett nationellt innovationsråd, med uppgift att utveckla Sverige som

innovationsnation och stärka Sveriges konkurrenskraft. Statsministern är ordförande i rådet som består av fem ministrar och tio rådgivande externa ledamöter från bland annat näringslivet och forskarvärlden. Innovationsrådet har en rådgivande funktion och ska tillföra nya perspektiv på frågor av betydelse för innovationsklimatet och svensk konkurrenskraft både på kort och lång sikt. Rådet har under sina tre år fokuserat på bl.a. klimatutmaningen, digitalisering, life science och den offentliga sektorns roll i att bidra till att nya hållbara lösningar kommer till användning i samhället. Innovationsrådet har följaktligen hanterat frågor inom många politikområden. Exempel på frågor som har behandlats är forsknings- och innovationsfrågor, entreprenörskap, digitalisering, offentlig upphandling, riskkapital, exportstrategin, kompetens och livslångt lärande, fossilfritt samhälle, normkritisk innovation och rymdverksamhet.

I budgetpropositionen för 2016 föreslog regeringen att 150 miljoner kronor per år under perioden 2016 till 2019 skulle avsättas för att genomföra insatser som stärker svensk konkurrens- och innovationskraft. Användningen av dessa medel är i stor utsträckning resultat av inriktning och prioriteringar som har gjorts i relation till innovationsrådets arbete. Nedan följer en redovisning av ett antal av de uppdrag som genomförts.

Innovationsfrämjande insatser för att minska processindustrins utsläpp av växthusgaser (N2016/06369/IFK) är ett uppdrag till Statens energimyndighet om totalt 35 miljoner kronor under perioden 2016 till 2019 där berörda myndigheter och industrier samverkar kring insatser som syftar till minskade utsläpp. Uppdraget ligger till grund för Industrilivet där regeringen beslutat att satsa 300 miljoner kronor om året för att stötta industrin i att ta de tekniksprång som är nödvändiga för att nå nollutsläpp av växthusgaser. Industrilivet beskrivs närmare under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

År 2016 uppdrogs Statens energimyndighet att stödja en export- och investeringsplattform för svensk miljö- och klimatteknik (då kallad Hammarby Sjöstad 2.0) (N2016/07170/IFK). I budgetpropositionen för 2018 föreslogs en vidareutveckling och förstärkning av plattformen, nu benämnd Smart City Sweden under 2018–2021.

I mars 2016 uppdrog regeringen åt Vinnova att stärka samordningen mellan myndigheter för en sammanhållen innovationsprocess (N2017/01832/IFK). Uppdraget har bl.a. resulterat i att Finansinspektionen, med Vinnovas stöd, utvecklat ett nytt arbetssätt för att möta innovativa finansföretags behov. Finansinspektionens innovationscenter inrättades som en konsekvens av uppdraget. Ytterligare uppdrag redovisas nedan under rubrikerna Samverkan för innovativa lösningar respektive Smart industri nedan.

Samverkan för innovativa lösningar

Genom regeringens strategiska samverkansprogram, som lanserades den 1 juni 2016, har regeringen tillsammans med näringsliv, akademi och offentlig sektor kraftsamlat på områden relaterade till samhällsutmaningar där Sverige ligger långt framme och har komparativa fördelar. Fem samverkansprogram har inrättats: Nästa generations resor och transporter, Smarta städer, Cirkulär och biobaserad ekonomi, Life science samt Uppkopplad industri och nya material.

Utöver den närmare prioriteringen av insatsområden för samverkan har det inom samverkansprogrammen etablerats ett stort antal tematiska arbetsgrupper och en rad projekt definierats och realiserats med finansiering från såväl offentliga aktörer som näringsliv och intresseorganisationer.

Som konsekvens av samverkansprogrammet Uppkopplad industri och nya material har flera åtgärder initierats, exempelvis större satsningar på testbäddar av strategisk betydelse för verkstads- och processindustri, i syfte att påskynda innovationstakten i branscherna. Andra exempel är nya initiativ för att främja innovationssamarbeten mellan större industribolag och småföretag eller startups samt kraftsamlingar för industriell s.k. 3D-printing (additiv tillverkning). På materialområdet märks bl.a. satsningar på testbäddar för lättviktsprodukter med avancerade material i Olofström och Piteå samt SWEbeams-projektet, som ska samla och koordinera aktörer inte minst inom industrin kring användningen av anläggningarna MAX IV och ESS. Gemensamt för merparten av åtgärderna är att de bygger vidare på tidigare satsningar och innebär att aktörer och resurser koncentreras, i syfte att uppnå större effekt.

Samverkansprogrammet Cirkulär och biobaserad ekonomi har inom ramen för de utpekade

prioriterade områdena initierat flera satsningar. Sveriges hittills största satsning på grundforskning för att ta fram nya material och specialkemikalier från skogsråvara genomförs inom ramen för projektet TREESEARCH. En nationell plattform för den hållbara textila värdekedjan kommer att inrättas hos Högskolan i Borås. Regeringen har uppdragit åt Statens energimyndighet att fördela medel för att inrätta en plattform och utveckla hållbara biobränslen för flyg. Regeringen har också uppdragit åt myndigheten att utlysa medel för att inrätta innovationskluster för etanol, elektrifierade urbana godstransporter och flytande biogas. En kompetensplattform för växtförädling i syfte att säkra framtidens behov av bioråvara har inrättats vid Sveriges lantbruksuniversitet. Regeringen har också den 12 april 2018 beslutat om att inrätta en delegation för cirkulär ekonomi (M2018/01090/Ke). Syftet är att nationellt och regionalt stärka omställningen till en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi. Delegationens uppgifter är att ge råd till regeringen, identifiera hinder och fungera som katalysator, samt vara ett kunskapscentrum och en samordnande kraft för omställningen. Delegationen har placerats vid Tillväxtverket.

Som en följd av samverkansprogrammet för Life science har flera insatser för att öka innovation, dialog och sektorsövergripande samverkan mellan akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård identifierats och realiserats, bland annat kring digitalisering. Genom regeringsuppdrag till Vinnova (N2016/04455/IF) har detta innovationsarbete, för att främja teknisk och semantisk interoperabilitet på systemnivå inom hälso- och sjukvården och omsorg, kunnat stödjas i en fortsatt satsning. Vidare har, utifrån ett förslag från Utredningen nationell samordning för life science (U2015:08), en samordningsfunktion för life science inrättats i Regeringskansliet 2018. Samordningsfunktionen samordnar Regeringskansliets arbete för life science, främja kunskapsutveckling, innovation och kvalitet i hälso- och sjukvården, omsorgen och vid universitet och högskolor, förbättra förutsättningarna för life science-företag att etableras och verka i Sverige samt utarbeta en strategi för life science. I juni 2018 presenterades ”En färdplan för life science – vägen till en strategi för life science”.

I samverkansprogrammet Smarta städer har åtta områden prioriterats där ett fokuserat arbete

skett. Det gäller: Öppna och delade data, Gröna affärsmodeller och modeller för delningsekonomi, Framtidens bebyggelse i en smart stad, Digitaliserad planprocess, Sweden Smart City Library (data- och informationsmodell), Bostäder för alla, Smarta gator och Digitalisering för socialt sammanhållna städer. I mars 2018 beslutades också om en utökning och breddning av satsningen på Smart City Sweden. Se mer under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Samverkansprogrammet Nästa generations resor och transporter har initierat ett antal större, konkreta insatser för ett långsiktigt hållbart transportsystem. Det rör bl.a. projekt inom självkörande, delade och elektriska fordon i samhällssystem, nya kollektivtrafiklösningar, men även innovationsupphandling inom drift och underhåll på järnvägsområdet. Genom fokusering och kraftsamling har aktörer gått samman för att lösa utmaningar inom transportsystemet. Se mer under utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Uppskattningsvis är över 20 arbetsgrupper relaterade till de olika samverkansprogrammen etablerade och verksamma. Flertalet har kommit vidare med konkreta projekt och initiativ.

Samverkansprogrammen är även en plattform för strategiska internationella samarbeten. Tre bilaterala innovationspartnerskap med samverkansprogrammen som grund har inletts, med Tyskland i januari 2017, med Frankrike i november 2017 och ett med Indien i april 2018. Syftet med partnerskapet med Tyskland är bland annat att stärka förutsättningarna för näringslivet att nyttja testbäddar i respektive länder samt bidra till att berörda myndigheter gemensamt utvecklar metod och strategi för elvägar. Partnerskapet med Frankrike fokuserar på den innovativa kapaciteten mellan aktörer från offentlig sektor, akademi och privat näringsliv och omfattar fyra områden: gröna lösningar för transporter, ren energi och smarta städer; grön finansiering för hållbara ekonomier; digital omvandling, smart industri och startup-företag samt innovation inom hälsa och life science. Partnerskapet med Indien omfattar samarbete på områdena smarta städer, transport och e-mobilitet, energi, miljö- och klimatteknik, nya material, rymdfrågor, cirkulär och biobaserad ekonomi, samt hälsa och life science.

Den starka positionen som innovationsledare, vilket framgår i European Innovation Scoreboard

där Sverige rankas högst av samtliga EU-länder de senaste fem åren, gör Sverige till ett attraktivt land att samarbeta med. Med innovation som starkt varumärke attraheras investeringar och kompetens till Sverige som är nödvändiga för konkurrenskraft och tillväxt. De bilaterala innovationspartnerskap som utvecklats under året visar på att innovationssamarbeten blivit en allt viktigare del i svensk utrikespolitik. Ett syfte med regeringens satsning på att öka det strategiska främjandet av Sverige som kunskapsnation, genom de utlandsplacerade innovations- och forskningsråden i Brasilien, Indien, Japan/Sydkorea, Kina och USA, har varit att skapa bättre förutsättningar för att utveckla och genomföra internationella forsknings- och innovationssamarbeten och partnerskap. Verksamheten överfördes från Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser till Regeringskansliet den 1 januari 2017.

Vid sidan om samverkansprogrammen har initiativet Fossilfritt Sverige utvecklats, bl.a. har nio branscher presenterat färdplaner för fossilfri konkurrenskraft till regeringen. Vidare driver Naturvårdsverket, tillsammans med Vinnova och fem andra myndigheter samt InfraSweden 2030, innovationstävlingen Transformativ infrastruktur – innovation för nollutsläpp. Tävligen syftar till att påskynda nya lösningar och fler innovationer som bidrar till att Sveriges miljömål uppnås och till att framtidssäkra svensk industri. Se vidare utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Smart industri

I januari 2016 fattade regeringen beslut om en strategi för smart industri (N2016/07305/FÖF). I november 2017 beslutade regeringen om en andra handlingsplan för Smart industri, där 37 nya åtgärder tillkommit utöver de 45 som initierades genom den första handlingsplanen (N2017/07343/FÖF). Handlingsplanens totalt 82 åtgärder innefattar insatser inom strategins fyra fokusområden, digitalisering, hållbarhet, kompetensförsörjning, forskning och innovation samt horisontella åtgärder och har bidragit till goda förutsättningar för omställning och förnyelse av svensk industri.

Digitaliseringslyftet lanserades under en pilotfas redan i december 2015, och skalades sedan upp med 78 miljoner kronor genom regeringsbeslut i oktober 2016 (N2016/06499/FÖF). Uppdraget genomförs av

Tillväxtverket, och syftar till att stärka svenska industriföretags konkurrenskraft genom ökad användning av digital teknik i små och medelstora industriföretag och industrinära tjänsteföretag. En del i genomförandet är projektet Kickstart som genomförs av Teknikföretagen, IF Metall och RISE, genom workshops i mindre grupper med hundratals företag runt om i landet. Tillväxtverket har också beviljat projekt som tillhandahåller skräddarsydd coaching till företag som vill digitalisera sin verksamhet, sina processer och affärsmodeller.

Andra centrala satsningar för att främja industrins digitalisering är regeringens uppdrag till Vinnova för att genomföra insatser för att öka förutsättningarna för svensk industri att stärka sin konkurrenskraft med hjälp av digitala lösningar (N2015/06246/IF och N2016/02169/IF). Med 117 miljoner kronor under 2015–2018, plus motsvarande summa från privat sektor, har Vinnova finansierat en rad pilot- och spjutspetsprojekt. Exempel på projekt är Uppkopplad gruva – PIMM, och 5G i industriell tillverkning – 5GEM.

Regeringen har under 2016 uppdragit åt Vinnova (N2016/04958/IF) att stödja utvecklingen av cirkulära affärsmodeller och industriell symbios.

I januari 2018 tillsattes en utredning som en åtgärd inom Smart industri som skulle se över miljöprövningen av industrin, exempelvis stålindustri, livsmedelsindustri, vindkrafts- eller gruvverksamhet, (Uppdrag att anpassa miljöprövningen för att främja en grön omställning, M2018/00234/Me). Utredaren skulle undersöka om miljöprövningen fungerar på ett sätt som främjar investeringar som driver teknik- och metodutvecklingen mot minskad miljöpåverkan samt lämna lämpliga förslag utifrån de slutsatser som dras i syfte att främja en grön omställning och en effektiv och ändamålsenlig miljöprövningsprocess.

Ett arbete med att upprätta en sammanhållen statistikredovisning för miljötillståndsprovningen har också påbörjats. Naturvårdsverket, Domstolsverket och länsstyrelserna har redovisat hur de kan bidra till detta arbete.

En annan betydelsefull insats har varit ett regeringsuppdrag till Vinnova (N2016/04638/FÖF) att främja öppen innovation i industrin, som hittills har finansierat sammanlagt åtta projekt med 14 miljoner kronor, där t.ex. projekten SynerLeap och IgniteSweden

har blivit uppmärksammade. Från projekten rapporteras att ett antal nya affärer mellan stora och små företag redan har blivit av och att trettioalet konkreta innovationsprojekt hittills har genomförts där stora och små företag har samarbetat på nya sätt. Projekten bedöms ha bidragit till att utveckla konkreta metoder, arbetssätt och en kultur för hur större industriföretag kan samarbeta i innovationsarbete med småföretag.

I februari 2018 lämnades ett uppdrag om 10 miljoner kronor för 2018 och därefter 15 miljoner kronor per år 2019–2021 till Tillväxtverket att tillsammans med Ingenjörsvetenskapsakademien fortsätta att driva jobbsprånget (N2018/01431/FÖF). Jobbsprånget syftar till att utifrån företagets perspektiv och efterfrågan matcha utländska akademiker mot företag i behov av praktikanter. Jobbsprånget har redan bedrivits i liten skala och visar på att 75 av 100 praktikanter efter genomförd praktik också får anställning. Satsningen genomförs med medfinansiering från Wallenbergstiftelserna. Regeringen har uppdragit åt Tillväxtverket att främja samverkan mellan skola och industri för att motverka arbetskraftsbrist. Tillväxtverket har valt att fokusera på att främja utvecklingen av metoder för samverkan som syftar till att skapa ett långsiktigt hållbart samarbete på olika nivåer inom skolväsendet (förskola-grundskola-gymnasieskola). Sex projekt i olika delar av landet har valts ut för att genomföra projekt. Ett exempel på en modell som fått spridning genom uppdraget är den s.k. Industrinatten där skolor och företag bjuds in för att lära sig mer om industri och dess arbetsmöjligheter.

Regeringen har uppdragit åt Tillväxtverket att under perioden 2016–2018 stimulera och verka för strategiskt kompetensförsörjningsarbete i små och medelstora företag inom industri och industrinära tjänstesektor (N2016/06227/FÖF). Kartläggning och validering av kompetens är två viktiga verktyg i detta arbete. Fem projekt har beviljats projektmedel, för att nå ut till och erbjuda företag ett stöd i att arbeta strategiskt med sin kompetensförsörjning. Den sammanlagda bedömningen från de fem projekten är att de kommer nå ca 130–180 företag samt validera ca 1 200–1 400 personer.

Regeringen uppdrog 2016 åt Business Sweden att under 2017–2020 stärka investeringsfrämjandet för att bidra till att investerare,

industriföretag och industriellt relevanta startupföretag väljer att förlägga produktion, industrinära tjänsteverksamhet, forskning, utveckling och testverksamhet i Sverige (N2016/07305/FÖF).

Genom att under 2017 förstärka förutsättningarna för samarbetet mellan regionala och lokala aktörer samt Business Sweden i Sverige och i utlandet har ett proaktivt arbetssätt inom investeringsfrämjandet införts beträffande utlandsägda bolag som skulle kunna expandera sin industriella verksamhet i Sverige. Ett 70-tal sådana bolag har identifierats som strategiskt viktiga. För 67 procent av dessa har arbetet lett till att kunskapen om Sverige som investeringsdestination märkbart stärkts och för 11 procent har identifierade beslutsfattare aktivt bearbetats i pågående beslutsprocesser kring framtida lokalisering. Arbetet har bl.a. resulterat i tre industriella investeringar i Sverige som bedöms som högkvalitativa enligt Business Swedens bedömningsmall. Dessa tre investeringar ingår bland de investeringar som redovisas i avsnitt 4.4.2. Investeringsfrämjande.

Tillväxtverket har påbörjat genomförandet av regeringens uppdrag att 2016–2018 verka för att nyindustrialiseringsstrategin Smart industri genomförs på regional nivå och stötta aktörer med regionalt utvecklingsansvar i deras arbete för förnyelse i industrin (N2016/02958/FÖF). Under 2017 har 13,6 miljoner kronor använts av totalt 25 miljoner kronor som tillfördes genom uppdraget. Cirka 12,1 miljoner kronor har beviljats i förstudie- och genomförandeprojekt där 18 aktörer med regionalt utvecklingsansvar varit delaktiga och där arbetet resulterat i kartläggningar och analyser av deras förutsättningar för att möta industrins framtida utmaningar med fokus på framför allt industrins digitalisering och kompetensförsörjning.

Uppdraget har varit en utgångspunkt för det regionala arbetet med smart industri och i början av 2018 beslutade regeringen om ytterligare ett uppdrag med finansiering om 20 miljoner kronor för 2018, 30 miljoner kronor för 2019 och 40 miljoner kronor för 2020. Detta fortsättningsuppdrag – Smart industri i regionerna, kan stärka det regionala arbetet för omställning och ökad konkurrenskraft (N2018/00532/FÖF). Det finns goda möjligheter för regionala aktörer att följa upp och konkretisera bl.a. pilotprojekt inom digitalisering och kompetensförsörjning.

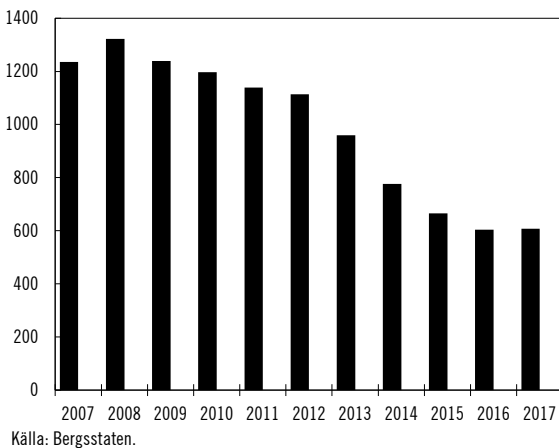
Hållbar mineralnäring

För en fortsatt konkurrenskraftig mineralnäring har regeringen genomfört ett antal insatser. Den svenska gruvindustrin är betydelsefull för EU:s konkurrenskraft. Av EU:s järnmalmsproduktion kommer ca 90 procent från Sverige. Sverige har också den största produktionen av bly och zink. Under 2017 bröts 78 miljoner ton malm i Sverige, vilket motsvarar en ökning med 4 procent jämfört med föregående år. Gruvbranschens sammanlagda omsättning under 2017 uppgick till ca 54 miljarder kronor och vid årets utgång var ca 6 700 personer anställda direkt i gruvnäringen (underentreprenörer ej inräknade). Vid årsskiftet 2017/18 fanns det 15 gruvor med koncession och brytning i Sverige. Av dessa var 14 metallgruvor.

Den globala utvecklingen inom fordonsindustrin mot fler elbilar fick priserna på specialmetaller som litium och kobolt att öka kraftigt. Litiumpriset steg med 42 procent medan koboltpriset steg med 150 procent.

Trots metallprisutvecklingen ses fortfarande endast en marginell uppgång i antal beviljade undersökningstillstånd. Vid årsskiftet 2016/17 fanns 604 gällande undersökningstillstånd. Motsvarande siffra för årsskiftet 2017/18 är 608 stycken, se diagram 4.6. Sett över en tioårsperiod har antalet undersökningstillstånd halverats.

Diagram 4.6 Antal gällande undersökningstillstånd

Åtgärdsprogrammet för den svenska mineralstrategin slutfördes under 2017. De sista rapporterna redovisades under februari 2017. Bland annat redovisade Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) hur regeringens tidigare satsningar för att korta ledtider i miljöstillstånds-

prövningar utfallit i prövningar av gruv- och täktverksamhet (N2016/06814/FÖF). Arbetet med effektivisering av miljöprövning för minskade ledtider fortgår inom ramen för regeringens strategi Smart industri.

Utöver åtgärdsprogrammet har Tillväxtanalys inom ramen för strategin Smart industri redovisat det framtida behovet av innovationskritiska metaller och mineral (N2017/01780/FÖF). De har även analyserat vad staten kan göra för att skapa bättre förutsättningar för att en hel produktionskedja ska kunna utvecklas i Sverige.

Tillväxtanalys bedömer att flera av de innovationskritiska metallerna och mineralen såsom sällsynta jordartsmetaller och grafit skulle kunna utvinnas i Sverige.

Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning (SGU) har 2017 redovisat ett förslag på strategi för hantering av gruvavfall samt gjort en bedömning av kostnader och åtgärder för efterbehandling

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har i uppdrag att kartlägga Sveriges möjligheter att utvinna metaller och mineral för miljö- och teknikinnovationer från primära och sekundära (gruvavfall) källor (N2016/06368/FÖF). I sin delredovisning av uppdraget gör SGU bedömningen att det i Sverige finns betydande geologisk potential för att hitta mineraliseringar med innovationskritiska metaller och mineral (N2018/01030/FÖF). Ny kunskapsinformation sammanställs i en databas som i dag innehåller ca 22 000 poster. I arbetet har även borrhärdar från mineralinformationskontoret i Malå provtagits och analyserats. För att skapa bättre förutsättningar att tillvarata den potential som kulturmiljön utgör för ett hållbart samhälle har regeringen också uppdragit åt SGU att utarbeta en intern strategi för kulturmiljöfrågor (Ku2017/01563/KL).

För att säkerställa att prospektering i Sverige sker på ett miljömässigt hållbart sätt har regeringen uppdragit åt Bergsstaten i uppdrag att utveckla en metodik för systematiskt granskningsarbete och tillsyn av de undersökningsarbeten (prospektering) som bedrivs med tillstånd enligt minerallagen (1991:45) (N2017/07673/SUN). Målsättningen med tillsynen är att prospektering ska utföras i enlighet med mineralagens bestämmelser och att störningar och eventuella missförhållanden ska minimeras.

Immaterialrätt

Digitalisering möjliggör snabb och bred spridning av nya produkter och tjänster, t.ex. med kulturellt och kreativt innehåll, vilket är positivt för både kreatörer och användare. Samtidigt innebär den ökade tillgängligheten ett särskilt ansvar för den enskilde användaren att förfoga över innehållet på ett sådant sätt att kreatörens, kulturskaparens eller innovatörens rättigheter upprätthålls och respekteras.

PRV ansvarar för handläggningen av patent, varumärke och mönster. På lång sikt ska PRV främja tillväxten samt stärka innovationsförmågan och konkurrenskraften i hela landet genom att informera om, och bidra till ökad förståelse för, hanteringen av immateriella tillgångar hos företag och aktörer inom det offentliga innovationssystemet.

Antalet nationella varumärkesansökningar fortsätter att öka och jämfört med föregående år har något fler patentansökningar gått vidare till handläggning, vilket tyder på en förbättrad kvalitet på ansökningarna. Antalet ansökningar som slutligen avslås har minskat. Resultaten tyder på att PRV lyckats i sin ambition att förbättra informationen till de sökande om vikten av strategisk hantering av immateriella tillgångar och genomarbetade ansökningar.

PRV har tillsammans med Vinnova fortsatt sitt arbete med det särskilda regeringsuppdraget som gavs 2016 och som syftar till informations-spridande och kunskapshöjande insatser, för att ytterligare stärka företags och aktörers förståelse för betydelsen av en affärsstrategisk hantering av immateriella tillgångar (N2016/02167/IF). För att ytterligare öka kännedomen om upphovsrättens betydelse hos bl.a. innovatörer fick PRV ett utökat uppdrag att öka förståelsen för upphovsrättens innebörd och för skapande och innovation (N2017/04031/IFK). Informationsinsatserna riktade mot upphovsrättsintrång i den digitala miljön har fortsatt. Den kartläggning som genomfördes 2016 har följts upp. PRV har under året undersökt möjligheterna att, i samarbete med marknadens parter, erbjuda en svensk webbplats som endast länkar till material som är lagligt att använda.

I samarbete med Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och World Intellectual Property Organization (Wipo, FN-organet för immaterialrätt) bedriver PRV internationella kursprogram i syfte att bidra till

utvecklingen av immaterialrättssystem i de minst utvecklade länderna. Under 2017 utökades programverksamheten till att även omfatta ett program med inriktningen immaterialrätt och genetiska resurser som stöd för innovation. PRV tecknade den 1 september 2017 ett samarbetsavtal med immaterialrättsmyndigheten i Indien. Samarbetsavtalet omfattar samarbete och kunskapsutbyte inom utbildning och kunskapshöjande insatser i samhället samt erfarenhetsutbyte kring rättspraxis och it-utveckling.

4.5.3 Entreprenörskap

Resultat

En mångfald av företagare och företag behövs för att bidra till innovation, sysselsättning och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Det är därför angeläget med goda förutsättningar för att starta och driva företag för alla, oavsett kön, bakgrund, ålder, bransch eller geografisk hemvist.

Information och rådgivning

Insatser för förbättrad information och rådgivning om att starta företag, hur företags tillväxtpotential kan stärkas, samt erbjudanden om konkreta redskap och finansiering för att göra detta, syftar till att stärka såväl förmågorna till företagande som näringslivets dynamik. Insatserna har bl.a. syftat till att öka nyföretagandet, främja en mångfald av företagare, stödja utvecklingen i snabbväxande företag och påverka sysselsättningsutvecklingen i företagen positivt.

Almi erbjuder olika typer av rådgivning och utbildningar inför företagsstart och företagsförändringar i verksamhet. SCB:s årliga mätning av den ekonomiska hållbarheten i företag som tagit del av Almis insatser visar att de har en starkare utveckling vad gäller förädlingsvärde, omsättning och antal anställda än i de företag som utgjorde kontrollgruppen.

Under 2017 hade Almi ca 12 000 kunder inom området affärsutveckling, där rådgivning ingår, och runt 12 700 personer deltog i Almis seminarieverksamhet. Av kunderna var 30 procent kvinnor och 47 procent hade utländsk bakgrund (se tabell 4.11). Av kunderna med utländsk bakgrund utgjorde kvinnor 26 procent.

Inom nyföretagarrådgivningen hade 82 procent av kunderna utländsk bakgrund. 1 100 mentorpar matchades inom ramen för bolagets mentorskapsprogram. Av Almis rådgivningsinsatser under 2017 utgjorde tillväxtrådgivning runt 10 procent och innovationsrådgivning runt 30 procent.

Tillväxtverket ska i alla delar av landet främja en hållbar näringslivsutveckling. Detta sker bl.a. genom att myndigheten under 2017 har stöttat insatser för att stärka kunskapen hos potentiella och befintliga företagare om hur man startar och kan utveckla sitt företag. Information om företagande har bl.a. spridits genom att drygt 3 000 personer har deltagit i Starta företag-dagar och att broschyren Starta företag har delats ut i 120 000 exemplar.

Genom verksamhetsbidrag har Tillväxtverket bl.a. stöttat verksamhet som rådgivning till företag och främjande av kooperativt företagande. Bidragen syftar till att fler ska välja att starta företag, att kvaliteten på nyföretagandet ska stärkas och att fler företag ska ta till vara sin utvecklingspotential och växa. Bidragen har bl.a. resulterat i att drygt 3 600 personer fått rådgivning för att starta och utveckla kooperativa företag. Tillväxtverket har också arbetat med att stärka samverkan mellan organisationerna för att skapa mer samordnade erbjudanden och bättre förutsättningar för företagare att förverkliga affärsidéer utifrån olika affärsmodeller och i olika företagsformer.

Tillväxtverket arbetar för att främja tillväxt av små och medelstora företag i hela landet bl.a. genom så kallade affärsutvecklingscheckar för digitalisering, internationalisering och grön tillväxt (se utg.omr. 19 Regional tillväxt). Myndighetens syfte med checkarna är att öka konkurrenskraften i små företag och främja små företags affärsmöjligheter.

Som en del av exportstrategin har Tillväxtverket fått uppdraget att samordna arbetet med att inrätta regionala exportcenter (UD2015/08173/FIM). Regionala exportcenter har inrättats i sex pilotlän i syfte att företag ska erbjudas stöd i sin internationalisering eller exportsatsning oberoende av var i landet de är verksamma och att underlätta för företagen att hitta rätt bland de offentliga aktörer som på olika sätt ger stöd till affärsutveckling och internationalisering. Målet är att ett företag via export-

center ska komma fram till rätt aktör i exportfrämjandet inom 24 timmar. Uppdraget har nu utökats till att omfatta samtliga län.

Tillväxtverket har bl.a. via verksamt.se (se nedan avsnitt verksamt.se) och genom affärsutvecklingscheckar för internationalisering (utg.omr. 19 Regional tillväxt) stärkt den kommunikation och de erbjudanden som riktas till företag som står inför en satsning på internationalisering.

Genom det europeiska affärsrådgivningsnätverket Enterprise Europe Network, som Tillväxtverket koordinerar i Sverige, har 721 företag fått rådgivning om internationalisering och 163 internationella affärssamarbeten möjliggjorts.

verksamt.se

Den myndighetsgemensamma webbplatsen verksamt.se utvecklas kontinuerligt med fler och förbättrade tjänster samt utökad och fördjupad information från allt fler myndigheter. Sverige placerar sig näst bäst i EU avseende offentliga digitala tjänster som används för att starta företag (se utg.omr. 2 avsnitt 5.3.2).

Webbplatsen har haft en fortsatt positiv utveckling under 2017 med 2,6 miljoner användare och 1,8 miljoner inloggningar med e-legitimation, vilket är en ökning med 15 respektive 9 procent sedan 2016. Information från över 50 myndigheter finns i portalen. Kundnöjdheten är fortsatt hög.

Under det senaste året har utbudet på verksamt.se bl.a. utvecklats genom ny information samt en introduktionskurs och en podcast-serie om digitalisering, en podcast om skatter och en interaktiv vägledning om den nya dataskyddsförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning [EU] 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG [allmän dataskyddsförordning]), utvecklade tjänster inom Serverat (se avsnitt 4.5.4) samt åtgärder för att förenkla navigering och användbarhet. Arbetet med att utveckla de regionala sidorna och förbereda anslutning av fler delar av landet har fortsatt under året. Ett arbete har också inletts för att utveckla verksamt.se ytterligare, bl.a. genom att förenkla myndighetskontakter med smarta digitala lösningar.

Regeringen uppdrog våren 2018 åt Tillväxtverket och Bolagsverket att öka innovations-takten i utvecklingen av verksamt.se (N2018/00712/FF). Myndigheterna har fått 2,5 miljoner kronor vardera för uppdraget, som ska slutrapporteras i mars 2019.

Mångfald av företagare

Almi Företagspartner AB har ett särskilt uppdrag att nå kvinnor och företagande kvinnor och män med utländsk bakgrund med sina insatser. Målet är att andelen kunder i dessa två grupper ska vara högre än andelen i den totala företagspopulationen. Under 2017 nådde Almi målet både vad gäller utlåning och affärsutveckling där rådgivning ingår. Under 2017 var 31 procent av kunderna i Almis nyutlåning kvinnor och 37 procent av kunderna hade utländsk bakgrund. Inom affärsutveckling var 30 procent av kunderna kvinnor och 47 procent av kunderna hade utländsk bakgrund.

Tillväxtverket arbetar på olika sätt med att säkerställa ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor, bl.a. genom att utveckla och stödja arbetet för jämställd regional tillväxt, utveckla de regionala företagsstöden avseende hållbarhet samt genom att följa upp och stödja det regionala arbetet med integration och mångfald i regionalt tillväxtarbete (se utg.omr. 19 Regional tillväxt).

År 2016 beslutade regeringen om en pilotsatsning för att främja nyanlända kvinnors och mäns företagande med syfte att bättre nyttja nyanländas potential och kompetens. I de 22 projekt som beviljades medel inom ramen för uppdraget startade deltagarna totalt 77 nya företag.

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24) avsatte regeringen totalt 59 miljoner kronor till att fortsätta satsningen. Åtta av de projekt som tidigare beviljats medel inom ramen för pilotsatsningen tilldelades medel för att fortsätta sin verksamhet och fem nya projekt tillkom under 2017. Insatserna ska baseras på beprövade modeller och kunskap om målgruppens behov och slutredovisas 2020.

Vidare uppdrog regeringen i januari 2018 Tillväxtverket att särskilt främja utrikes födda kvinnors företagande (N2018/00213/FF). Satsningen aviserades i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24).

Särskilda insatser görs också för att stödja ungas entreprenörskap och företagande. Tillväxtverket lämnar ett treårigt verksamhetsbidrag (2017–2019) om totalt 24 miljoner kronor till Föreningen för entreprenörskap i högre utbildning (medlemmar är Business Challenge, Drivhuset och Venture Cup). Enligt föreningens återrapportering har detta hittills bl.a. resulterat i att över 31 000 deltagare fått ta del av inspirationsaktiviteter och ca 5 800 personer deltagit i affärsutvecklingsaktiviteter. Tillväxtverket delfinansierade även ett antal event som syftar till att stärka unga entreprenörer eller entreprenörskap och näringslivssamverkan i högre utbildning.

Regeringen lämnade i april 2018 tre uppdrag till Skolverket och Tillväxtverket för att stärka arbetet med entreprenörskap och företagande i grundskola, gymnasieskola och vid universitet och högskolor under 2018 (N2018/02704/FF, N2018/02777/FF och N2018/01800/FF). Satsningarna är en del av den treåriga satsning om 24 miljoner kronor per år 2018–2020 som aviserades i budgetpropositionen för 2018.

Tillväxtverket har under 2017 fortsatt arbetet i enlighet med vad som aviserades i myndighetens handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2015–2018.

Socialt företagande och sociala innovationer

År 2017 uppdrog regeringen åt Tillväxtverket att redovisa hur myndigheten främjar socialt entreprenörskap och sociala företag (N2017/07676/FF). Myndigheten gjorde under 2017 en kartläggning av gruppen sociala entreprenörers behov av finansiering och rådgivning, ett material som kommer ligga till grund för myndighetens kommande prioriteringar inom främjandet av socialt entreprenörskap. Tillväxtverket har fortsatt att integrera socialt entreprenörskap i sin befintliga verksamhet, exempelvis inkluderades området i satsningen på Start-up-Sweden Bootcamp genom temat Digitala start-ups med affärsidéer som möter sociala och miljömässiga samhällsutmaningar.

Inom Tillväxtverkets pågående program för sysselsättningsfrämjande insatser genom arbetsintegrerande sociala företag (A2016/00424/A) har ett stort antal insatser genomförts under 2017. Bland annat har tolv regionala projekt beviljats medel baserade på inkomna handlingsplaner och 69 arbetsintegrerande sociala företag

beviljades affärsutvecklingscheckar. Av dessa uppgav 83 procent en vilja att växa i både omsättning och antal anställda. Inom programmet och som följd av förtydliganden i budgetpropositionen 2018 pågår ett arbete med att ta fram en svensk kvalitetssäkringsstandard för arbetsintegrerande sociala företag. Framtagandet sker i samarbete med Arbetsförmedlingen, Skoopi – de arbetsintegrerade sociala företagens intresseorganisation och SIS – Swedish Standards Institute.

Regeringen uppdrog åt Vinnova 2017 att avsätta minst 55 miljoner kronor 2017–2019 för att främja det som benämns som sociala innovationer. Under 2017 har Vinnova genomfört flera utlysningar inom programmet Social Innovation, bl.a. utlysningen ”Utveckla och testa” samt en utlysning för att ge följdfinansiering för tidigare genomförda sociala innovationsprojekt. Utlysningarna resulterade i totalt 22 nya innovationsprojekt. Myndigheten genomförde också en tematisk utlysning under namnet Social innovation mot segregation, där tio innovationslabbs fick totalt 25 miljoner kronor för att ta fram nya metoder för att minska segregationen i Sverige.

Insatserna inom området har bäring på ett flertal indikatorer, inte minst operativa företagsledare (tabell 4.11), nyföretagande (tabell 4.9), antal företag med positiv sysselsättningsutveckling (tabell 4.9) och tillväxthinder för småföretag (tabell 4.12), samt gällande social innovation på indikatorerna andel företag med innovationsverksamhet och andel företag med innovationssamarbeten (tabell 4.7).

För att ta tillvara den sociala innovationskraft och samhällsnytta som sociala företag kan bidra med är det viktigt att skapa långsiktigt bra förutsättningar för sociala företag att växa och verka i nära samarbete med offentlig sektor. Därför antog regeringen den 1 februari 2018 en strategi för sociala företag – ett hållbart samhälle genom socialt företagande och social innovation, som pekar ut hur regeringen långsiktigt kommer att arbeta med området (N2018/00710/FF). I anslutning till strategin gav regeringen Tillväxtverket och Vinnova var sitt treårigt uppdrag om 60 miljoner kronor vardera för att under 2018–2020 genomföra insatser för att uppfylla strategins mål.

Turism och besöksnäring

Turismen är en av Sveriges snabbast växande näringar. Tillväxtverket tar årligen fram statistik för besöksnäringen. År 2017 var 176 000 personer sysselsatta inom turismen, vilket är en ökning med 6,4 procent jämfört med året innan. Detta kan jämföras med att den totala sysselsättningen i Sverige under samma period ökade med 2,3 procent. Det är en relativt jämn fördelning i sysselsättningen mellan kvinnor och män, 45 procent respektive 55 procent. Totalt ökade turismkonsumtionen i Sverige med 21,8 miljarder kronor under 2017 och uppgick totalt till 317 miljarder kronor. Turismens exportvärde, dvs. värdet av utländska besökares konsumtion i Sverige, ökade med 13,7 miljarder kronor och uppgick till 133,8 miljarder kronor.

Utredningen Sveriges besöksnäring lämnade i december 2017 slutbetänkandet Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95). I betänkandet föreslås en nationell strategi för en hållbar och växande besöksnäring. Natur, kultur- och måltidsturism lyfts fram som viktiga strategiska insatsområden och tematiska områden för samverkan. Vidare föreslås bl.a. ett stärkt nationellt samlat ansvar för långsiktig kunskapsutveckling och innovation samt en stärkt myndighetssamordning. I betänkandet presenteras även förslag på hur arbetet med statistik, kompetensförsörjning, förbättrade turistupplevelser och arbetet med att förenkla för företag inom besöksnäringen kan stärkas.

Tillväxtverket har ett nationellt ansvar för kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism. Under perioden 2016–2019 har 10 miljoner kronor avsatts årligen för insatser för hållbar produktutveckling i syfte att ta fram ett ökat utbud av upplevelser för kultur- och naturintresserade besökare från andra länder. Detta är en del av regeringens satsning på besöksnäringen med fokus på natur- och kulturturism (utg.omr. 24, anslag 1:5). Inom friluftslivspolitik (utg.omr. 17) lyfts betydelsen av naturturism fram. Stora satsningar görs för att tillgängliggöra Sveriges natur för besökare, bl.a. genom informations- och fysisk tillgänglighet (utg.omr. 17 avsnitt Friluftspolitik samt utg.omr. 20 anslaget 1:3 *Åtgärder för värdefull natur* och anslaget 1:14 *Skydd av värdefull natur*). Natur- och kulturturism är också ett viktigt

område inom nationella skogsprogrammet (se utg.omr. 23).

V.S. VisitSweden AB (Visit Sweden), ska medverka till att turismen ökar genom marknadsföring och information om Sverige som turistland utomlands. För att öka den positiva utvecklingen i besöksnäringen ökade regeringen 2017 basanslaget för Visit Sweden med 15 miljoner kronor 2018. Visit Sweden har bl.a. haft ett uppdrag inom Exportstrategin 2015–2017 med särskilda satsningar på nya tillväxtmarknader som Indien och Kina, marknadsföring av hållbar natur- och ekoturism på landsbygden samt insatser för att förlänga utländska besökares vistelse i Sverige (utg.omr. 24, anslag 1:7). Visit Sweden har under året fortsatt marknadsföringen av Sverige som turistland utomlands inom ramen för regeringens satsningar på dels landsbygds- och måltidsturism genom landsbygdsprogrammet (se utg.omr. 23 avsnitt 2.6.3), dels genom regeringens exportstrategi för att bredda kännedomen om svensk design och svenska designupplevelser internationellt (se även utg. omr. 24 avsnitt 5.4.1).

4.5.4 Ramvillkor och väl fungerande marknader

Resultat

Goda ramvillkor för företag och företagande är en grundläggande förutsättning för att stärka de svenska företagens konkurrenskraft. Företag behöver enkla, tydliga och förutsägbara regelverk, som inte skapar snedvridande incitament, tolkningsproblem eller medför höga administrativa kostnader. Företagen behöver även god tillgång till kapital för att kunna utveckla sin verksamhet och växa. Regelverk och administrativa system behöver ständigt ses över och moderniseras för att anpassas till ekonomins övergripande utveckling och skapa handlingsutrymme för entreprenörskap och företagsutveckling. Några centrala myndigheter och offentliga aktörer för detta arbete är Tillväxtverket, Bolagsverket och Almi.

Även väl fungerande marknader är av stor betydelse för samhällsekonomin, företag och konsumenter. Väl fungerande marknader med effektiv konkurrens samt ändamålsenliga ekonomiska stödåtgärder, vårdar marknadsdynamiken och säkerställer att konkurrenskraftiga företag har en arena att utveckla och

pröva sina affärsidéer på så att de kan växa, anställa och därigenom skapa jobb. Konkurrensverket är en central myndighet inom området.

Ramvillkor för företag

Med ramvillkor för företag och företagande avses generella regelverk som anger villkor och förutsättningar för att starta, driva, äga, utveckla och avveckla företag. Dessa villkor påverkar i hög grad företagets vardag och den närmare utformningen kan vara avgörande för centrala beslut i företagen som t.ex. investeringar, lokalisering och anställning.

Regeringen har prioriterat arbetet med att förbättra företagets ramvillkor, inte minst för små och medelstora företag, och har bl.a. vidtagit följande åtgärder som redovisas nedan.

Åtgärder för att skapa goda ramvillkor för företag och företagande

För att underlätta för enmansföretag att anställa och växa infördes den 1 januari 2017 det s.k. växastödet för enskilda näringsidkare som anställer en första person. Den 1 januari 2018 utvidgades växa-stödet till att även gälla för vissa aktiebolag och handelsbolag. Växa-stödet innebär att arbetsgivaravgifterna under högst 12 månader sänks från 31,42 procent till 10,21 procent för den först anställda medarbetaren i företaget. Stödet är tillfälligt och gäller t.o.m. den 31 december 2021.

För att underlätta för små, unga och innovativa företag att rekrytera och behålla nyckelpersoner infördes den 1 januari 2018 nya regler om lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall. Om vissa villkor är uppfyllda ska en personaloption inte förmånsbeskattas i inkomstslaget tjänst. Arbetsgivaren ska därmed inte heller betala arbetsgivaravgifter. I stället sker beskattning i inkomstslaget kapital först när de andelar som förvärvats genom utnyttjande av personaloptionen avyttrats.

Bolagsskattens storlek har stor betydelse för tillväxt och investeringar i landet. För att förbättra ramvillkoren och stärka konkurrenskraften för företagen i Sverige har regeringen sänkt bolagsskatten och expansionsfondsskatten från 22 procent till 20,6 procent (prop. 2017/18:245, bet. 2017/18:SkU25, rskr. 2017/18:398). De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2019. Bolagsskatten ska under de två första åren (2019 och 2020) vara 21,4 procent.

Långa betalningstider inom näringslivet leder till försämrade likviditet för leverantörerna, vilket i sin tur ofta leder till att de får sämre möjligheter att utveckla sina verksamheter och att de får en pressad finansiell situation. Regeringen har tagit initiativ för att försöka få till stånd en självreglering inom näringslivet. Vid sidan av dessa åtgärder har Regeringskansliet (Näringsdepartementet) dessutom tagit fram ett förslag om rapportering av betalningstider. Enligt förslaget ska företag med minst 500 anställda årligen redovisa uppgifter om avtalade betalningstider, faktiska betaltider och försenade betalningar. Förslaget har remitterats och bereds vidare i Regeringskansliet.

Den 15 februari 2018 tillsatte regeringen en utredning som ska undersöka om det statliga stödet vid korttidsarbete kan göras mer konkurrenskraftigt (dir. 2018:5). Syftet är att kunna bevara arbetstillfällena vid företag som möter en vikande efterfrågan i lågkonjunkturer genom att anställda tillfälligt går ned i arbetstid och lön. Den 15 augusti överlämnade utredningen sitt delbetänkande till regeringen. Utredningen föreslår bland annat att ett nytt stöd införs som komplement till det nuvarande stödet. Det nya stödet ska, enligt utredningens förslag, kunna utgå under en begränsad tid till företag som på grund av tillfälliga men allvarliga ekonomiska störningar, som inte rimligen har kunnat förutses eller undvikas, behöver införa korttidsarbete. I det fortsatta arbetet ska utredningen analysera om åtgärder som validering, utbildning och annan kompetensutveckling bör kopplas till ett system med stöd för korttidsarbete. Slutbetänkande ska lämnas senast den 17 december 2018.

För att öka tryggheten för företagare, så att fler vågar ta steget att starta företag, gjordes den 1 juli 2018 ändringar i socialförsäkringsbalken så att den sjukpenninggrundande inkomsten för de personer som startar aktiebolag under företagets uppbyggnadsskede ska beräknas utifrån samma principer som för enskilda näringsidkare. Dessutom förlängs tiden för uppbyggnadsskedet från 24 till 36 månader.

Den 20 juni 2018 tillsatte regeringen en utredning för att bl.a. utreda hur sjukförsäkringens regelverk förhåller sig till det förändrade arbetslivet för dem som bedriver näringsverksamhet (dir. 2018:54). Utredaren ska bland annat ta fram ett kunskapsunderlag om de socialförsäkringsrättsliga trygghetssystemens

inverkan på kvinnors respektive mäns vilja och förutsättningar att starta och driva företag liksom på företagens tillväxtvilja, utreda om sjukförsäkringens regelverk behöver anpassas med hänsyn till företagares förändrade arbetsliv samt utreda och ta ställning till om åldersgränsen på 55 år för företagare att fritt kunna välja karenstid i sjukförsäkringen ska kvarstå, höjas eller tas bort. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2019.

Det är viktigt att underlätta för bl.a. små och innovativa företag att behålla nödvändig kompetens i företaget. Av bl.a. det skälet gjordes den 1 december 2017 ändringar i utlänningslagen (2005:716) för att förhindra att uppehållstillstånd återkallas när arbetsgivaren självmant har avhjälpt brister i villkoren för arbetstillstånd. Två domar från Migrationsöverdomstolen från december 2017 öppnar upp att arbetstagare inte behöver utvisas till följd av arbetsgivarnas mindre misstag genom att det ska göras en helhetsbedömning av samtliga anställningsvillkor. Domarna har bedömts minska riskerna för att utländska arbetstagare förlorar sitt arbetstillstånd och utvisas på grund av små misstag av arbetsgivaren.

I januari 2018 beslutade regeringen att en utredare skulle undersöka om det nuvarande systemet för miljöprövning av miljöfarlig verksamhet är utformat på ett sätt som främjar investeringar som driver teknik- och metodutveckling mot minskad negativ miljöpåverkan (M2018/00234/Me). Uppdraget har redovisats och bereds i Regeringskansliet.

Regeringen remitterade i mars 2018 en departementspromemoria med författningsförslag syftande till att minska uppkomsten av förpackningsavfall, öka tillgängligheten till insamlingssystem och skärpa kraven på utformning av förpackningar så att de blir mer återanvändnings- och återvinningsbara.

Internationellt konkurrenskraftiga ramvillkor

Olika internationella undersökningar pekar på att svenska företag har konkurrenskraftiga förutsättningar och ramvillkor i förhållande till omvärlden.

Tabell 4.14 Internationella konkurrenskraftsmätningar

Sveriges placering (antal undersökta länder inom parentes)

	2015	2016	2017	2018
The Global Competitiveness Report ¹	10 (144)	9 (140)	6 (138)	7 (137)
The Competitiveness Ranking ²	9 (61)	5 (61)	9 (63)	9 (63)
The Digital Competitiveness Ranking ²	--	--	2 (63)	2 (63)
Doing Business Index ³	11 (189)	8 (189)	9 (190)	10 (190)

¹ World Economic Forum.² International Institute for Management Development.³ Världsbanken.

I the Global Competitiveness Report påtalas att Sveriges konkurrenskraft gynnas särskilt av att Sverige anses ha en hög grad av teknisk utveckling och teknisk beredskap samt hög innovationskraftskapacitet. I The Competitiveness Ranking utmärker sig Sverige särskilt positivt när det gäller faktorer som effektivitet i företagen samt infrastruktur. Sverige gynnas dessutom av en jämförelsevis hög digital kompetens och teknisk utveckling, vilket visar sig i den särskilda digitala rankingen. I Doing Business Index används indikatorer som start och nedläggning av näringsverksamhet, betalning av skatter, regler kring insolvens och kapitalförsörjningsmöjligheter.

I oktober 2016 överlämnade Entreprenörskapsutredningen slutbetänkandet Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72). Utredningens uppdrag innebar att identifiera hinder och möjligheter, samt att lämna förslag på åtgärder, för att förbättra och utveckla innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige. Många förslag som spänner över ett brett område läggs fram i betänkandet. Betänkandet har därefter remitterats. En stor andel av förslagen har tagits om hand genom bl.a. inrättandet av Innovationsrådet, de fem samverkansprogrammen, Nationella upphandlingsstrategin och Testbädd Sverige. Den delen av betänkandet som avser rekonstruktionsförfarandet, bereds vidare inom Regeringskansliet. Återkommande i Entreprenörskapsutredningens förslag är mål och uppföljning av näringspolitiken. Ett arbete har gjorts som bland annat resulterat i att regeringen har uppdragit åt Tillväxtanalys att lämna förslag på hur tillämpningen av metoder och modeller för analyser och utvärderingar av offentliga insatser för hållbar tillväxt, strukturomvandling och ekonomisk förnyelse m.m. kan utvecklas.

Kapitalförsörjning

Tillgång till kapital är en förutsättning för start och expansion av företag. Grundläggande är att det finns väl fungerande ramvillkor som stöder en stabil finansmarknad. Marknadskompletterande finansiering via de statliga aktörerna syftar till en förbättrad finansieringssituation i skeden och segment där den privata marknaden verkar i begränsad utsträckning.

Privat gräsrotsfinansiering är en del av de finansiella marknaderna som växer snabbt. Regeringen gav därför i juni 2016 en utredare i uppdrag att kartlägga och analysera utvecklingen av gräsrotsfinansiering, samt se över behovet av regelverk för marknaden (Fi 2016:70). Utredaren lämnade i mars 2018 betänkandet Gräsrotsfinansiering (SOU 2018:20) i vilket bl.a. föreslås att bestämmelser om gräsrotsfinansiering införs i en ny näringsrättslig lag om viss verksamhet med förmedling av finansiering. Betänkandet har remitterats.

Marknadskompletterande utlåning

Almis verksamhet syftar till att utveckla och finansiera små och medelstora företag. Verksamheten är i huvudsak på inriktad på företag med lönsamhets- och tillväxtpotential och syftar till att stärka näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt. Under 2015 och 2016 ökade Almis nyutlåning kraftigt, vilket medfört att Almis kapital för utlåning varit begränsat under 2017. Det resulterade i att nyutlåningen minskade såväl i antal lån som i volym (tabell 4.15). Totalt utlånat kapital från Almi uppgick per den 31 december 2017 till 5 581 miljoner kronor, vilket är mer än någonsin tidigare, vilket i sin tur innebär att Almis tillgängliga kapital för utlåning fortsatt är mycket begränsat.

Almi finansierar innovationsprojekt, bl.a. via sina produkter tillväxtlån och innovationslån. Almi kan även bevilja förstudiemedel som kan användas till att skaffa nödvändig experthjälp, att göra en kommersiell eller teknisk utvärdering eller för att skydda idén om det är möjligt. Under 2017 beviljades 282 företag tillväxtlån om totalt 463 miljoner kronor och 195 företag innovationslån om totalt 65 miljoner kronor. Beviljade förstudiemedel uppgick till 23 miljoner kronor.

Utlåningen av mindre lån till nystartade företag, s.k. mikrolån, ökade kraftigt under 2017 och uppgick till 341 miljoner kronor fördelade på

2 302 lån, vilket motsvarar 48 procent av antalet lån. Av Almis nyutlåning 2017 gick 16 procent till exporterande företag, vilket motsvarar drygt 417 miljoner kronor.

Tabell 4.15 Marknadskompletterande utlåning

Nyutlåning 2017 och 2016 (inom parentes)

	Almi	Norrlandsfonden
Nyutlåning (mnr)	2 559 (3 324)	328 (451)
Nyutlåning (antal)	4 208 (4 681)	162 (172)
Totalt utlånat kapital (mnr)	5 581 (5 465)	965 (948)

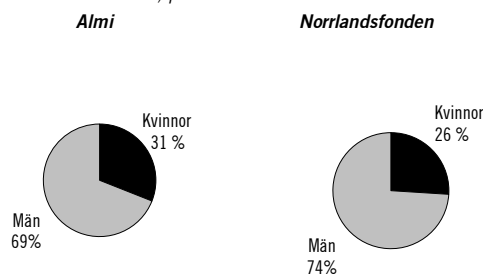
Källa: Almi och Norrlandsfonden, årsredovisningar 2017.

Den statliga stiftelsen Norrlandsfonden verkar för tillväxt i näringslivet i de fem nordligaste länen, främst genom finansiering via olika typer av lån till små och medelstora företag. Utlåningen från Norrlandsfonden minskade något 2017 jämfört med året innan. Drygt hälften av samtliga krediter gick till företag som inte tidigare varit kund hos Norrlandsfonden.

Antal företag som ägs eller leds av kvinnor som beviljades lån från Norrlandsfonden har ökat och utgjorde 26 procent 2017. Av Almis nyutlåning 2017 gick 31 procent till företag som ägs eller leds av kvinnor, dvs. samma andel som 2016. Utlånad volym till denna målgrupp minskade 2017 och uppgick till drygt 637 miljoner kronor.

Diagram 4.7 Nyutlåning (antal lån)

Andel kvinnor och män, procent

Källa: Almi och Norrlandsfonden, årsredovisningar 2017.

Almis och Norrlandsfondens utlåning sker huvudsakligen tillsammans med banker. Under 2017 har utlåningen från Almi bidragit till att banker och andra finansörer beviljat lån för ytterligare drygt 6 600 miljoner kronor, vilket innebär att för varje krona Almi lånat ut har företagen fått låna ytterligare 2,6 kronor från banker eller andra finansörer. Norrlandsfondens utlåning 2017 beräknas generera investeringar i norrländskt näringsliv med ca 2 400 miljoner kronor.

Tillväxten i Almis kundföretag följs upp fyra år efter Almi-insatsen. Uppföljningen av tillväxt-effekter visar att för de företag som blev lånekunder under 2013 har omsättningen i genomsnitt ökat med 80 procent under perioden 2012–2016. I en jämförbar kontrollgrupp var omsättningsökningen 27 procent. Liksom tidigare år har Almis kundföretag haft en bättre sysselsättningsökning: 30 procent jämfört med kontrollgruppens 15 procent. Även Norrlandsfonden följer upp effekter av sin utlåning. Företag som fått lån av Norrlandsfonden 2012 visar en sammantagen sysselsättningsökning med 37 procent under perioden 2012–2016.

Fortsatt stor efterfrågan på riskkapital

Efterfrågan på riskkapital i tidiga skeden var stor 2017. Under 2017 genomförde Almi Invest AB (Almi Invest) investeringar i 155 företag till ett värde av 181 miljoner kronor. Av investeringarna avsåg 88 miljoner kronor nyinvesteringar i 51 bolag, resten utgjorde följdinvesteringar i portföljbolag. Almi Invests riskkapitalinvesteringar genomförs oftast tillsammans med privata medinvestorer. Under 2017 bidrog Almi Invests investeringar till att privata investorer tillskjutit ytterligare 1 264 miljoner kronor. Detta innebär en uppväxling på sju kronor per investerad krona från Almi Invest. Bland de företag som fick del av Almis riskkapital 2013 har omsättningen ökat med 80 procent på fyra år.

Almi Invest förvaltar en grön investeringsfond. Fonden riktar sig till företag verksamma inom områdena klimat, förnybar energi och energi-effektivisering med syfte att bidra till en koldioxidsnål ekonomi. Under 2017 gjordes fondens första investering om två miljoner kronor i ett företag som utvecklat en lösning för att omvandla slam till biokol.

Den statliga stiftelsen Industrifondens verksamhet riktar sig till små och medelstora företag som vill växa. Industrifonden tillhandahåller kapital, kompetens och nätverk. Under verksamhetsåret 2017/18 investerade fonden totalt 346 miljoner kronor, varav 45 miljoner kronor utgjorde investeringar i tre nya bolag och 301 miljoner kronor utgjorde följdinvesteringar i tidigare engagemang. Industrifondens investeringar 2017/18 om 346 miljoner kronor matchades av privata kapitalinvesteringar om 2 163 miljoner kronor. På balansdagen var Industrifonden direkt engagerad i 53 portföljbolag.

Nya aktörer med statligt riskkapital

Regeringen har vidtagit åtgärder för att Sverige ska bibehålla och utveckla en stark marknad för finansiering till företag i tidiga skeden. En del i detta är etableringen av Saminvest AB (Saminvest), vars verksamhet ska bidra till att mer privat kapital söker sig till företagens tidigare och mer riskfyllda faser samtidigt som nya fonder och team kommer att kunna etableras och på så sätt skapa en mer dynamisk riskkapitalmarknad. Genom Saminvest investeras offentligt kapital indirekt i företag via s.k. venture capital- och såddfonder tillsammans med privat kapital. Saminvest verksamhet syftar till att stärka finansieringssystemet för innovativa företag med hög tillväxtpotential så att fler växande företag skapas. Saminvest blev operativ 2017 och i slutet av året gjordes tre fondutkastelser till riskkapitalfonder verksamma i Sverige. Dessa innefattar såväl aktörer fokuserade på life science som universitets- och högskolenära teknikbolag i såddfasen. De tre fondutkastelserna uppgår till ca 440 miljoner kronor.

Swedish venture initiative, som etablerades under 2016, har också ett fond-i-fond-upplägg i likhet med Saminvest. Tillväxtverket har uppdragit åt Europeiska Investeringsfonden att förvalta fonden och att utse privata fondförvaltare som ska göra investeringar i tillväxtföretag. Totalt omfattar initiativet 582 miljoner kronor. Under 2017 utsågs tre fonder som ska investera i tidiga skeden i små och medelstora företag med tillväxtpotential (se utg.omr. 19 Regional tillväxt).

Förenkla för företagen

Ett centralt område i regeringens arbete med att förbättra företagens förutsättningar och stärka konkurrenskraften har varit förenkling. Det är av stor vikt att reglerna är ändamålsenliga men även myndigheters service, bemötande och korta handläggningstider är centrala för ett konkurrenskraftigt företagsklimat och för att nå ökad tillväxt och sysselsättning. Genom att bättre ta till vara digitaliseringens möjligheter har vardagen förenklats för företagare i alla delar av landet. Enligt Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet 2017 ville nästan 7 av 10 små och medelstora företag växa genom att öka omsättningen eller antalet anställda. Målgruppen är därför små och medelstora företag och

förenklingsarbetet inriktas särskilt mot branscher som sysselsätter många personer.

Riksdagen begärde i ett tillkännagivande 1999 att regeringen skulle lämna en årlig redogörelse till riksdagen om förenklingsarbetet, så att riksdagen kunde få en möjlighet att kontinuerligt följa utvecklingen (bet. 1998/99:NU6, rskr. 1998/99:170).

Förenklingsarbetet följs upp mot fyra mål. Målen är att det ska bli enklare att lämna uppgifter, handläggningstiderna ska kortas, regler ska främja tillväxt och kostnaderna till följd av regler ska minska. I avsnitten nedan följer en redovisning av 2017 års arbete.

Förenkling genom digitalisering

En grund för myndigheternas fortsatta arbete för att minska uppgiftslämnandet är den förordning om digitalt inhämtande av uppgifter från företag som regeringen beslutade den 20 juni 2018. De 67 myndigheter som omfattas av förordningen ska dels, så långt det är möjligt, inhämta uppgifter digitalt från företagen, dels samordna inhämtandet.

Regeringen uppdrog i juli 2016 åt Bolagsverket att införa en tjänst för digital ingivning av årsredovisningar (N2016/04957/SUN). Syftet med tjänsten är att underlätta företagens inlämning av uppgifter samt effektivisera myndigheters och näringslivets informationshantering av årsredovisningar. Uppdraget slutredovisades i mars 2018 och regeringen uppdrog vid samma tidpunkt åt Bolagsverket att utveckla tjänsten för digital ingivning av årsredovisningar till att omfatta alla företagsformer som enligt gällande lagstiftning ska upprätta en årsredovisning och offentliggöra den genom att skicka den till Bolagsverket (N2018/02033/FF). Uppdraget genomfördes i samarbete med Bokföringsnämnden, Skatteverket, Statistiska centralbyrån, Finansinspektionen samt i dialog med bl.a. Ekonomistyrningsverket, Riksarkivet, programvaruleverantörer och branschorganisationer. Arbetet bygger vidare på det uppdrag som nämns ovan och ska slutredovisas senast den 31 mars 2021.

Tjänsten bidrar till att förbättra kvaliteten i företagens redovisning och möjliggör inledningsvis digitalt informationsutbyte av finansiell information mellan myndigheter och näringsliv för de aktiebolag som följer regelverket Årsredovisning i mindre företag (K2). Det är framför allt mindre företag som redovisar enligt K2 och

motsvarar ungefär 340 000 företag. Det kan jämföras med de 530 000 årsredovisningar som Bolagsverket uppskattar kommer att lämnas under 2018. Tjänsten är tillgänglig för företagen sedan den 26 mars 2018 och fram t.o.m. den 16 oktober har Bolagsverket fått in cirka 4 600 digitala årsredovisningar.

Inom ramen för den överenskommelse som regeringen ingick med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) 2017 tas nationella digitala tjänster fram (N2017/04297/FF). Enligt överenskommelsen ska SKL bl.a. verka för att fler kommuner ansluter sig till de tjänster som tas fram, vilka i huvudsak handlar om att standardisera, förenkla och digitalisera tillståndsprocesser. Arbetet går under namnet Serverat. För de kommuner som anslutits finns tydliga indikationer på att processen för restaurangföretagare underlättats avsevärt. Sex kommuner anslöts under 2017 till samtliga funktioner i Serverat och fram till och med september 2018 är det totalt 18 kommuner.

Inom överenskommelsen samarbetar SKL, Tillväxtverket, Bolagsverket, medverkande kommuner och andra tillståndsgivande myndigheter som t.ex. Folkhälsomyndigheten. Informationen som rör tillstånden har ensats och förenklats gemensamt av de kommuner som deltar i arbetet, vilket har resulterat i färre bilagor och uppgifter som företagen behöver fylla i för att få ett tillstånd. Guiden för att starta restaurang har från det att den lanserades i maj 2016 använts av mer än 42 000 företag. Omkring 400–440 företag skapar en checklista varje månad och trenden är att antalet användare fortfarande ökar. Antalet användare kan jämföras med att det startar ca 4 500 restauranger och caféer varje år i Sverige. För mer statistik över användningen av verksamt.se (se avsnitt 4.5.3).

Karlskrona är en av de kommuner som har anslutits till de digitala tjänster som tagits fram inom Serverat. Företagen sparar cirka 45 minuter per ansökan genom att uppgifterna förifylls genom den sammansatta bastjänsten. Andelen serveringstillstånd som inte är kompletta vid ansökan har minskat från 85 till 50 procent, tidsåtgången för kompletteringar har minskat från 35 timmar till 25 timmar och andelen arbetstid för kvalificerade ärenden har ökat från 60 till 80 procent.

Från det att regeringen i juni 2017 beslutade om att ingå en ny överenskommelse med SKL har arbete inletts med att ta fram nationella digitala

tjänster för fler tillstånd inom besöksnäringen. Kartläggningar har gjorts över tillstånd, uppgifts-krav m.m. för branscherna hotell, logi och evenemang.

Lagar och myndighetsregler

Indikatorn för att belysa företagens uppfattning om befintliga ramvillkor är de lagar och myndighetsregler som företagen ska följa (se tabell 4.12). Trenden är att denna indikator faller över tid, men det har skett en ökning sedan 2014. Antalet företag inom restaurangbranschen som upplever regler som ett stort hinder för tillväxt har däremot minskat jämfört med 2014. Samtidigt visar undersökningen att lagar och myndighetsregler fortfarande upplevs som ett av de största hindren för att företagen ska kunna växa. Personalrelaterade regler samt regler kopplade till skatt är de som företagen upplever som störst hinder.

Handläggningstider

Regeringen uppdrog den 20 juli 2017 åt Tillväxtverket att ta fram ett kunskapsunderlag som visar hur myndigheternas handläggningsprocesser påverkar företagets konkurrenskraft och utveckling samt ge förslag på vilka åtgärder och metoder som är effektiva och ändamålsenliga för att korta handläggningstiderna (N2017/04845/FF). Uppdraget slutredovisades den 28 februari 2018.

Tillväxtverket framhåller i sin rapport att det från ett företagarperspektiv inte räcker att myndigheterna har en effektiv ärendehandläggning. För företaget är det också angeläget att företagets hela process är enkel och snabb. Tillväxtverket har på två områden, nätkoncession (elnätsföretag) och tillstånd för djurhållning (lantbruk) testat att arbeta med s.k. designprint, en metod inom tjänstedesign. Tillväxtverket konstaterar att kortare och mer effektiva handläggningsprocesser är områden där det går att genomföra förenklingar inom ramen för befintlig lagstiftning, inte minst genom digitala lösningar.

Tillväxtverket har tillsammans med Ekonomistyrningsverket (ESV) anordnat utbildningen Onödigt efterfrågan för att förenkla handläggningsprocesser där målgruppen är företag. Tillväxtverket verkar tillsammans med ESV för att få fler myndigheter att delta i utbildningen.

Tillväxtverket har sedan 2014 i uppdrag att följa 19 statliga myndigheters arbete med att förenkla för de företag som de har kontakter med (N2014/05377/ENT). Uppdraget omfattar tre

delar: handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Tillväxtverkets fjärde uppföljning visar att handläggningstiderna fortsätter att minska. Förändringarna mellan åren är dock inte stora. Resultaten visar även att företagen är mindre nöjda med myndigheterna jämfört med tidigare år. Förändring rör framför allt hur nöjda företagen är med bemötandet. Utvecklingen är fortsatt positiv när det gäller hur myndigheterna arbetar med samråd med företagen. Dock finns en förbättringspotential vad gäller återkoppling till företagen om hur deras förslag och synpunkter tas till vara. En stor andel av genomförda förenklingsinsatser bygger på digitalisering: 13 av de 19 myndigheterna uppger att de minskat handläggningstiderna med hjälp av digitalisering.

Regeringen uppdrog 2017 åt länsstyrelserna att redovisa bl.a. mål och måluppfyllelse för handläggningstid för fyra utvalda ärendetyper, hur den förväntade handläggningstiden kommuniceras till företag när ett nytt ärende inleds och hur nöjda företagen är med kontakten med länsstyrelserna. Uppdraget samordnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län. Handläggningstiderna för de utvalda ärendetyperna enligt de uppsatta målen är i stort oförändrade mellan åren 2014 och 2017, vad gäller prövning om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken har en viss förbättring skett, och då också mellan åren 2016 och 2017. Andelen ärenden inom kategorin förprövning av djurstallar som klarar det uppsatta målet för handläggningstid är fortsatt högt.

Företagarnas myndighetsranking 2017 visar att Bolagsverket tillsammans med Skatteverket är de myndigheter som upplevs ge bäst service och bemötande till småföretagarna.

Kostnader för företagen till följd av regler

Sedan 2014 följer Tillväxtverket årligen upp regeringens mål om företagets kostnader till följd av nya och förändrade regler. Under 2017 ökade företagets administrativa kostnader med ungefär 1,2 miljarder kronor, bl.a. på grund av EU-regler mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Uppföljningen inkluderar även en kostnadsminskning om totalt 65 miljoner kronor. Sedan 2016 inkluderar Tillväxtverket även andra kostnader än de administrativa i sin uppföljning. Syftet med detta är att ge en mer heltäckande bild av företagets kostnader till följd av regler.

Bättre konsekvensutredningar

Konsekvensutredningar är centrala för att nå mer ändamålsenliga regler. Under 2017 behandlade Regelrådet 355 konsekvensutredningar. Den positiva utvecklingen av konsekvensutredningarnas kvalitet fortsätter och under 2017 uppgick andelen godtagbara konsekvensutredningar till 57 procent jämfört med 2016 då motsvarande siffra var 52 procent.

Tillväxtverket lanserade under 2017 en digital handledning för konsekvensutredningar. Syftet med handledningen är att ge regelgivare ett konkret stöd i hur ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser kan belysas i en konsekvensutredning.

En betydande del av den lagstiftning som träffar företag har sitt ursprung i EU och det är viktigt att EU-lagstiftningen införlivas på ett effektivt sätt. Statskontoret har haft regeringens uppdrag att utreda förutsättningarna att utöka Regelrådets uppgifter vad gäller arbetet med införlivande av EU-lagstiftning. I Statskontorets uppdrag ingick även att analysera om Regelrådet i sitt granskande arbete bör beakta huruvida nya och ändrade regler är utformade med hänsyn tagen till den digitala utvecklingen.

Förenkling på EU-nivå

En stor del av lagstiftningen som svenska företag har att förhålla sig till beslutas på EU-nivå. Sverige har under lång tid verkat för principen ”tänk småskaligt först”, bättre konsekvensutredningar på EU-nivå samt målsättningar för minskade regelbördor. Arbetet med konsekvensutredningar vid större ändringsförslag i Europeiska unionens råd har fortgått och en handbok för hur konsekvensutredningarna ska genomföras har tagits fram.

Sverige deltar sedan 2012 i Europeiska kommissionens arbete med förenkling inom ramen för Regulatory Fitness and Performance Programme (Refit) som syftar till att säkerställa lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat. I Refit-plattformen hanterar medlemsstater och intressenter inkomna förslag på förenkling av motsägelsefull och förlegad EU-lagstiftning. Under 2017 har plattformen enats om 45 yttranden som har lämnats över till Europeiska kommissionen.

Konkurrens

Det konkurrensfrämjande arbetet kan delas in i tre områden: moderna konkurrensregler, en effektiv konkurrenstillsyn och öppna marknader.

Moderna konkurrensregler

För att undanröja konkurrensbegränsningar och avhålla företag från att överträda konkurrensreglerna måste reglerna vara utformade så att såväl konkurrensmyndighetens förfarande som domstolsprocesserna kan bedrivas snabbt, effektivt och rättssäkert. Det stora flertalet företag blir inte föremål för ingripande av konkurrensvårdande myndigheter. För dessa företag är utökade befogenheter för konkurrensmyndigheter till fördel.

Den 1 januari 2018 trädde nya regler i konkurrenslagen (2008:579) i kraft, som innebär att Konkurrensverkets beslutanderätt i fråga om företagskoncentrationer utökas. Den största förändringen är att Konkurrensverket nu kan fatta beslut om att förbjuda en företagskoncentration som väsentligt hämmar konkurrensen. Tidigare var myndigheten tvungen att lämna in en stämningsansökan till domstol och yrka på att ett förvärv skulle förbjudas.

En effektiv konkurrenstillsyn

Konkurrensbegränsande samarbeten i samband med upphandlingar har länge varit vanligt förekommande i Konkurrensverkets utredningar men på senare tid har myndigheten inom ramen för konkurrenstillsynen initierat flera utredningar kopplade till offentlig upphandling. Konkurrensverket redogör i sina tillsynsrapporter för sin tillsyn beträffande konkurrens- och upphandlingsområdena (Konkurrensverkets konkurrenstillsyn 2017, rapport 2018:3 samt Konkurrensverkets upphandlingstillsyn 2017, rapport 2018:2).

Den 29 mars 2018 fattade regeringen beslut om propositionen Nordiskt avtal om samarbete i konkurrensfrågor (prop. 2017/18:222). Riksdagen beslutade den 7 juni 2018 att godkänna avtalet (bet. 2017/18:NU20, rskr. 2017/18:361). Avtalet ersätter tidigare nordiska avtal om samarbete i konkurrensfrågor som Sverige varit anslutet till. Syftet med det nya avtalet är att stärka de nordiska konkurrensmyndigheternas möjligheter att samarbeta vid utredningen av enskilda ärenden. Bland annat ska de kunna utföra inspektioner (s.k. gryningsräder) åt

varandra. Genom avtalet kommer även Finland, som inte är part i det nuvarande avtalet, att ingå i samarbetet. Det nya avtalet föranleder inga lagstiftningsåtgärder (prop. 2017/18:222).

Under 2017 och 2018 har EU-kommissionens förslag till direktiv om stärkta befogenheter för nationella konkurrensmyndigheter behandlats i Europeiska unionens råd. Förslaget syftar till att ge nationella konkurrensmyndigheter utökade befogenheter när de tillämpar EU:s konkurrensregler, vilket är en viktig byggsten för att skapa en öppen, konkurrenskraftig och innovativ inre marknad och avgörande för att skapa arbetstillfällen och tillväxt inom viktiga sektorer av ekonomin. I förslaget behandlas myndigheternas befogenheter i fråga om utredningsåtgärder, sanktioner och ömsesidigt bistånd.

Öppna marknader

Öppna marknader är en viktig förutsättning för effektiv konkurrens. Det handlar bl.a. om att hinder för att träda in och ut på olika marknader minimeras eller anpassas, att det råder likvärdiga villkor mellan privata och offentliga aktörer och att konsumenterna gör välgrundade val mellan olika leverantörers erbjudanden. (beträffande konsumentskydd och konsumentstöd se utg.omr. 18 avsnitt 5).

På uppdrag av regeringen redovisade Konkurrensverket den 12 februari 2018 rapporten Konkurrensen i Sverige 2018 (rapport 2018:1). Uppdraget innefattade en genomgång av den svenska ekonomin utifrån ett konkurrensperspektiv. Områden med särskild fördjupning har varit digitalisering samt cirkulär ekonomi. Konkurrensverket har vidare haft i uppgift att lyfta fram områden där myndigheten bedömer att konkurrensen kan förbättras och lämna förslag på konkurrensfrämjande åtgärder. Myndigheten konstaterar att konkurrensen i Sverige fungerar väl men det finns utmaningar som följer av ökad digitalisering och alltmer globala marknader, inte minst när det gäller konkurrenstillsyn, konsumentskydd och dataskydd.

Ett arbete med att öppna upp delar av den svenska spelmarknaden för konkurrens har pågått under året. Regeringen har tagit fram ett förslag som innebär att det i lag reglerade spelmonopolet görs om till en i huvudsak öppen marknad (prop. 2017/18:220, bet. 2017/18:KrU8, rskr. 2017/18:363). De aktörer som vill har möjlighet att söka licens hos den statliga spelmyndigheten för att erbjuda sina produkter

på marknaden. Den s.k. kanalisationsgraden, dvs hur många aktörer som väljer att söka licens, avgörs till stor del av marknadsaktörernas syn på eventuella inträdesbarriärer. Det nya regelverket träder i kraft den 1 januari 2019.

Statsstöd

Bestämmelserna om statligt stöd utgör en central del av EU-rättens konkurrensregler. Huvudprincipen är att statligt stöd till näringslivet är förbjudet, men det finns undantag. Begreppet ”statligt stöd” omfattar all stödgivning från det offentliga till företag, dvs. också stöd från kommuner, landsting och offentligägda bolag.

Offentligt stöd kan vara ändamålsenligt när näringslivet inte självt klarar av att skapa fungerande marknader för varor och tjänster. Behovet av offentligt stöd varierar över landet. Fokus för regeringens arbete på statsstödsområdet har varit att de stöd som ges ska vara välriktade, effektiva och ge ett tydligt mervärde för samhällsekonomin.

I slutet av varje år publiceras uppgifter om hur mycket statligt stöd varje medlemsstat lämnat närmast föregående år. Enligt dessa data har Sverige för 2016 rapporterat statligt stöd till ett värde av 3,6 miljarder euro, vilket motsvarar 0,78 procent av Sveriges BNP. Det är något över EU-genomsnittet (0,69 procent) men lägre än hos viktiga handelspartner som Tyskland, Danmark och Finland. Totalt lämnade samtliga EU:s 28 medlemsstater 102,8 miljarder euro i stöd under 2016. Detta exkluderar dock bankgarantier, stöd till järnväg och ersättning för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Merparten av det svenska statliga stödet avsåg stöd för miljöfrämjande åtgärder (84 procent), främst nedsättningar inom energi- och koldioxid-skatteområdet. Betydande satsningar har även gjorts för forskning, utveckling och innovation inom näringslivet och för att främja en hållbar regional tillväxt. Uppgifter för stöd utbetalat under 2017 har ännu inte sammanställts.

Den svenska regeringen har på EU-nivå varit drivande i diskussionerna för att få igenom den i EU-nämnden förankrade strikta svenska statsstödslinjen. Detta för att kommissionens granskning ska fokuseras till de stöd som riskerar att snedvrider konkurrensen mest samtidigt som tillväxtfrämjande åtgärder, som t.ex. miljö- och innovationsstöd, ska premieras.

Den 1 januari 2018 inrättade regeringen en särskild rådgivningsfunktion vid Upphandlingsmyndigheten för att informera kommuner och landsting i frågor om statligt stöd. Hittills har fokus legat på bostadsfrågor. Under året har regeringen vidare genomfört en översyn för att effektivisera den svenska statsstödshanteringen inom Regeringskansliet liksom rapportering och registerföring hos berörda myndigheter.

Under året har regeringen fokuserat på stöd som ger ett stort samhällsekonomiskt mervärde. Det rör bl.a. stödåtgärder inom bostadsområdet och på det arbetsmarknadspolitiska området samt stöd till de regionala flygplatser i Sverige, som fyller en viktig funktion i transportsystemet genom att erbjuda persontransporter där alternativ saknas.

Konkurrerande företag har rätt att framföra klagomål mot misstänkt olagligt statsstöd till kommissionen. Regeringen har under året löpande besvarat frågor från kommissionen avseende sådana klagomål. Kommissionen har inte inlett någon fördjupad granskning av något klagomål under året.

Auktoriserade och godkända revisorer

Revisorsinspektionens verksamhet syftar till att upprätthålla förtroendet för revisorers verksamhet och för auktorisationssystemet, för att på så sätt bidra till att olika intressenter har tillgång till trovärdig ekonomisk information om företagsredovisning och förvaltning. Myndigheten är helt avgiftsfinansierad.

Under 2017 tog Revisorsinspektionen fram serviceåtaganden för sin verksamhet. Vidare har myndigheten tagit fram en ny handläggningsordning för disciplinärenden och infört en ny tillsynsform benämnd riskbaserad tillsyn. Syftet är att minska handläggningstiderna och att inrikta verksamheten mot väsentliga riskområden.

Tabell 4.16 Tillsyn

Disciplinärenden			
	2015	2016	2017
Inledda disciplinärenden	94	102	87
Avgjorda disciplinärenden	112	113	107
Öppna disciplinärenden	70	59	39

Källa: Revisorsinspektionen.

Som framgår av tabellen ovan inleddes Revisorsinspektionen färre disciplinärenden

under 2017 än tidigare år. Det hänger samman med den nya tillsynsformen riskbaserad tillsyn. Under året inledde myndigheten 13 sådana ärenden.

Under 2017 anordnade Revisorsinspektionen prov för revisorsexamen vid två tillfällena.

Tabell 4.17 Examinationsverksamhet

Prov för revisorsexamen

	2015	2016	2017
Antal deltagare	241	285	241
andel kvinnor	46 %	44 %	44 %
andel män	54 %	56 %	56 %
Andel deltagare med godkänt resultat	59 %	59 %	67 %
andel kvinnor	62 %	59 %	68 %
andel män	56 %	60 %	66 %

Källa: Revisorsinspektionen.

Av tabellen ovan framgår det att antalet deltagare vid proven för revisorsexamen var lägre 2017 än året innan och samma som 2015. Andelen kvinnor som deltagit har minskat. Andelen som blev godkända på provet ökade markant under 2017. Av de som skrev provet 2015 var det en betydligt större andel kvinnor än män som blev godkända, medan skillnaderna har varit små under 2016 och 2017.

Enligt Revisorsinspektionens register fanns det 3 265 auktoriserade och godkända revisorer samt registrerade revisionsbolag vid utgången av 2017. Det är en minskning med 4 procent jämfört med 2016 och med 6 procent jämfört med 2015. Av revisorerna är 34 procent kvinnor och 66 procent män. Fördelningen har varit densamma under de senaste tre åren.

4.5.5 Särskild insats – enklare vägar till jobb

Under 2016 inleddes ett särskilt arbete för att skapa förutsättningar för enklare vägar till jobb i näringslivet. Ett flertal insatser har gjorts på området som utgår från företagets behov och syftar till att bidra till uppfyllelse av målet för näringspolitiken.

Resultat

Regeringen har gjort satsningar för att tillvarata jobbpotentialen i de gröna näringarna, s.k. Gröna

jobb. Satsningen innebär att nyanlända och personer som varit utan arbete en längre tid erbjuds bl.a. praktikplatser och moderna beredskapsjobb inom naturvård och markvård. Det kan handla om röjning och skötsel av naturreservat, att röja skog, rusta upp vandringsleder eller städa upp runt bangårdar och stationer. Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Trafikverket, länsstyrelserna och Naturvårdsverket har tilldelats särskilda medel för detta.

Tillväxtverket hade under 2017 i uppdrag att främja modeller och initiativ som syftar till att matcha arbetssökande och arbetsgivare med utgångspunkt i företagets behov. Satsningen förlängdes 2018 för att utöka framgångsrika initiativ att skapa enklare vägar till jobb (N2018/01053/KSR). Ytterligare aktörer som erbjuder viktiga länkar in till arbetslivet ska kunna erbjudas stöd. Insatsen syftar till att stärka målgruppens etablering på arbetsmarknaden i linje med regeringens mål för sysselsättning, jämställdhet och integration.

Regeringen har uppdragit åt Tillväxtverket att stärka nätverkande och öka kontaktytorna med arbetsmarknaden för utrikes födda kvinnor samt att främja utrikes födda kvinnors företagande (N2018/01430/KSR).

Regeringen har också uppdragit åt Tillväxtverket att fördela medel till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) för att IVA, inom ramen för projektet Jobbsprånget, ska administrera och genomföra en utvidgad satsning på praktikplatser för nyanlända med högre utbildning inom framför allt ingenjörsvetenskap, naturvetenskap, arkitektur eller ekonomi (N2018/01431/FÖF).

4.6 Förvaltningen av bolag med statligt ägande

I enlighet med 2018 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2017/18:140) gäller att regeringen aktivt ska förvalta statens tillgångar i form av aktierna i bolagen med statligt ägande så att deras värdeutveckling och avkastning blir den bästa möjliga givet ett balanserat risktagande samt att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. För att åstadkomma detta är det bl.a. viktigt att ge bolagen förutsättningar och möjligheter att utvecklas och fortsätta konkurrera på sina

marknader. Det är viktigt att staten är en aktiv, professionell ägare med fokus på långsiktigt värdeskapande.

Statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande 2017 beslutades av regeringen i december 2016, i enlighet med den förändrade ordning som presenterades i 2016 års skrivelse med redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2015/16:140). I ägarpolicyen redogör regeringen för uppdrag och mål, tillämpliga ramverk och viktiga principfrågor avseende styrningen av bolag med statligt ägande. Av denna framgår att hållbart företagande är en integrerad del i bolagsstyrningen. För staten som ägare är det av vikt att bolag med statligt ägande arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter, goda och anständiga arbetsvillkor, en minskad klimat- och miljöpåverkan, en god affärsetik, anti-korruption, beakta mångfaldsaspekten samt ett ansvarsfullt agerande inom skatteområdet. Bolagen ska även vara föredömen i jämställdhetsarbetet och aktivt arbeta med jämställdhetsfrågor i sin verksamhet.

4.6.1 Apotek Produktion & Laboratorier AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* besluta om kapitaltillskott på högst 60 000 000 kronor till Apotek Produktion & Laboratorier AB.

Skälen för regeringens förslag: Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) är ett av staten helägt bolag som bland annat tillverkar och tillhandahåller extemporeläkemedel och lagerberedningar till vården och apoteksmarknadens aktörer. Fram till juni 2008 utgjorde APL ett eget verksamhetsområde inom Apoteket AB, men i juli 2008 bolagiserades verksamheten och blev ett dotterbolag till Apoteket AB. Sedan juli 2010 är APL ett från Apoteket AB fristående bolag, som ägs direkt av staten. APL har ett av riksdagen särskilt beslutat samhällsuppdrag att tillhandahålla extemporeläkemedel och lagerberedningar. Extemporeläkemedel och lagerberedningar är läkemedel som inte är godkända, men som fyller en viktig funktion i hälso- och sjukvården. Sådana läkemedel kan behöva användas när ett godkänt

läkemedel mot det aktuella tillståndet eller sjukdomen saknas eller när ett godkänt läkemedel haft otillräcklig effekt eller inte tolererats av patienten. Nuvarande ersättningsnivåer har medfört svårigheter för bolaget att nå full kostnadstäckning för sitt av riksdagen särskilt beslutade samhällsuppdrag. För att APL ska ha möjlighet att utföra sitt samhällsuppdrag behöver ett kapitaltillskott om högst 60 000 000 kronor tillföras bolaget.

4.7 Upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete

Ärendet och dess beredning

En översyn som Regeringskansliet har gjort har visat att lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete har förlorat sin betydelse och bör upphävas. Synpunkter på förslaget att upphäva lagen har inhämtats från Tillväxtverket.

Lagrådet

Lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats.

Regeringens förslag: Lagen om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete ska upphöra att gälla vid utgången av 2018.

Skälen för regeringens förslag: Lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att överlämna till stiftelse, som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete, att pröva frågor om stöd inom stiftelsens verksamhetsområde. Svensk-norsk industrifond (SNI) var en sådan stiftelse. SNI bildades 1981 på

uppdrag av regeringarna i respektive land för att främja industriutbyte och samarbete mellan länderna. SNI:s ändamål var att delta med finansiering för att främja industriellt samarbete mellan svenska och norska företag, som innefattade ett ur kommersiell eller teknisk synvinkel högt risktagande och som på relativt kort sikt bedömdes kunna ge företagsekonomisk lönsamhet. Förordningen (1990:45) om finansiering genom Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete reglerade SNI:s verksamhet. SNI avvecklades 2004 och tillgångarna överläts då till den svenska och den norska staten. Förordningen upphörde att gälla i januari 2017. Lagen om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt har också förlorat sin betydelse varför den bör upphävas.

4.8 Budgetförslag

4.8.1 1:1 Verket för innovationssystem

Tabell 4.18 Anslagsutveckling 1:1 Verket för innovationssystem

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2017	Utfall	224 248	1 149
2018	Anslag	237 566 ¹	235 850
2019	Förslag	239 552	
2020	Beräknat	242 728 ²	
2021	Beräknat	245 440 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 239 552 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 239 552 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Verket för innovationssystemets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 4.19 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:1 Verket för innovationssystem

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	237 566	237 566	237 566
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 986	5 162	7 874
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	239 552	242 728	245 440

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 239 552 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Verket för innovationssystem* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 242 728 000 kronor respektive 245 440 000 kronor.

4.8.2 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tabell 4.20 Anslagsutveckling 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2017	Utfall	2 862 399	14 018
2018	Anslag	2 915 255 ¹	2 880 268
2019	Förslag	2 910 255	
2020	Beräknat	2 945 255	
2021	Beräknat	2 945 255	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av innovationssystem och programanknutna utgifter. Anslaget får även användas för statsbidrag till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) för riksmätplatser.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 500 000 000 kronor 2020–2023.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 500 000 000 kronor 2020–2023.

Tabell 4.21 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	Utfall 2017	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022–2023
Ingående åtaganden	2 183 344	2 278 430	2 478 430			
Nya åtaganden	2 105 397	1 700 000	2 121 570			
Infriade åtaganden	-2 010 311	-1 500 000	-2 100 000	-1 600 000	-700 000	-200 000
Utestående åtaganden	2 278 430	2 478 430	2 500 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	2 300 000	2 500 000	2 500 000			

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att den i budgetpropositionen för 2018 tidigare beräknade ökningen på 110 000 000 kronor för 2019 uteblir, gällande förslag som presenteras i propositionen Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (prop. 2016/17:50).

Tillämpningen av principerna innebär vidare att finansieringen av satsningen på elektrifiering av fordonsparken samt biodrivmedel förlängs även 2019. Det innebär en minskning med 40 000 000 kronor jämfört med tidigare beräknad anslagsnivå.

Sammantaget medför förändringarna en nettominskning på 5 000 000 kronor under 2019 jämfört med 2018.

Tabell 4.22 Härlledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	2 915 255	2 915 255	2 915 255
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-5 000	30 000	30 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 910 255	2 945 255	2 945 255

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 2 910 255 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 2 945 255 000 kronor respektive 2 945 255 000 kronor.

4.8.3 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tabell 4.23 Anslagsutveckling 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2017	Utfall	629 962		
2018	Anslag	740 629 ¹	Utgifts-prognos	740 629
2019	Förslag	747 421		
2020	Beräknat	761 398 ²		
2021	Beräknat	776 047 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 747 421 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 747 421 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för strategiska kompetensmedel för industri-forskningsinstituterna med ägande under RISE Research Institutes of Sweden AB, liksom utgifter för RISE Research Institutes of Sweden AB:s verksamhet, samt vissa omstrukturerings-utgifter för RISE-instituterna.

Regeringens överväganden

Tabell 4.24 Härlledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	740 629	740 629	740 629
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 792	20 769	35 418
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	747 421	761 398	776 047

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 747 421 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel* för 2019. För 2020 och 2021

beräknas anslaget till 761 398 000 kronor respektive 776 047 000 kronor.

4.8.4 1:4 Tillväxtverket

Tabell 4.25 Anslagsutveckling 1:4 Tillväxtverket

Tusental kronor

2017	Utfall	275 963	Anslags-sparande	-1 103
2018	Anslag	272 106 ¹	Utgifts-prognos	276 640
2019	Förslag	274 635		
2020	Beräknat	277 088 ²		
2021	Beräknat	259 022 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 273 589 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 253 098 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget används för Tillväxtverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Tillväxtverkets uppdrag att svara för utgifter för lokaler, ekonomi- och personaladministration samt övrig administrativ service åt Nämnden för hemslöjdsfrågor.

Regeringens överväganden

Tabell 4.26 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:4 Tillväxtverket

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	272 106	272 106	272 106
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 529	6 042	8 957
Beslut		-1 060	-22 041
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	274 635	277 088	259 022

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 274 635 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Tillväxtverket* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 277 088 000 kronor respektive 259 022 000 kronor.

4.8.5 1:5 Näringslivsutveckling

Tabell 4.27 Anslagsutveckling 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

2017	Utfall	448 092	Anslags-sparande	10 289
2018	Anslag	1 081 022 ¹	Utgifts-prognos	1 061 400
2019	Förslag	881 022		
2020	Beräknat	640 022		
2021	Beräknat	476 022		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för näringslivsfrämjande åtgärder.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 700 000 000 kronor 2020–2022.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 700 000 000 kronor 2020–2022.

Tabell 4.28 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

	Utfall 2017	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Ingående åtaganden	631 073	493 160	1 066 937			
Nya åtaganden	307 135	940 527	629 100			
Infriade åtaganden	-445 048	-366 750	-996 037	-495 700	-154 700	-49 600
Utestående åtaganden	493 160	1 066 937	700 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	701 000	1 285 750	700 000			

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att 2018 års nivå ska förlängas, med vissa undantag. I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018, innebär tillämpningen av principerna för detta anslag att varken tidigare beräknade minskningar eller tidigare beräknade öknningar av olika satsningar genomförs 2019. Exempelvis kommer minskningen av anslaget som beräknades för satsningen på ungas företagande (se budgetpropositionen för 2015, prop. 2014/15:1 utg. omr. 24) inte att genomföras, utan samma medel avsätts för detta 2019 som 2018. Satsningen på elektrifiering av fordonsparken samt biodrivmedel är i sin tur ett exempel på en satsning där den tidigare beräknade ökningen för 2019 inte genomförs.

Avsättning av medel som skedde för att finansiera ett tillskott av kapital till Norrlandsfonden i budgetpropositionen för 2018 förlängs inte 2019. Anledningen är att tillskottet av kapital var en engångsvis överföring med syftet att kompensera Norrlandsfonden för ett lån från Inlandsinnovation AB. Lånet är nu amorterat.

Sammantaget medför förändringarna och tillämpningen av principerna en nettominskning på 200 000 000 kronor under 2019.

Tabell 4.29 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	1 081 022	1 081 022	1 081 022
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-200 000	-441 000	-605 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	881 022	640 022	476 022

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 881 022 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 640 022 000 kronor respektive 476 022 000 kronor.

4.8.6 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tabell 4.30 Anslagsutveckling 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2017	Utfall	57 302		1 111
2018	Anslag	59 735 ¹	Utgifts-prognos	60 846
2019	Förslag	61 994		
2020	Beräknat	62 917 ²		
2021	Beräknat	63 775 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 61 994 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 61 994 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analysers förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 4.31 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	59 735	59 735	59 735
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 259	3 182	4 040
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	61 994	62 917	63 775

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 61 994 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 62 917 000 kronor respektive 63 775 000 kronor.

4.8.7 1:7 Turistfrämjande

Tabell 4.32 Anslagsutveckling 1:7 Turistfrämjande

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2017	Utfall	119 606		
2018	Anslag	114 613 ¹	Utgifts-prognos	114 613
2019	Förslag	114 613		
2020	Beräknat	104 613		
2021	Beräknat	104 613		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för statens aktieägartillskott till V.S. VisitSweden AB.

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån ligger kvar på samma nivå som 2018.

Tabell 4.33 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:7 Turistfrämjande

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	114 613	114 613	114 613
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	114 613	104 613	104 613

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 114 613 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Turistfrämjande* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 104 613 000 kronor respektive 104 613 000 kronor.

4.8.8 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tabell 4.34 Anslagsutveckling 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tusental kronor

År	Utfall	2017	2018	2019	2020	2021
		203 844	239 005 ¹	241 772	245 241 ²	213 010 ³

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 241 772 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 207 378 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sveriges geologiska undersöknings förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.35 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2017	21 699	0	0	0
Prognos 2018	25 000	0	0	0
Budget 2019	26 000	0	0	0

Tabell 4.36 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2017	13 874	13 467	407
(varav tjänsteexport)	(68)	(210)	(-142)
Prognos 2018	21 664	21 486	178
(varav tjänsteexport)	(6 234)	(5 951)	(283)
Budget 2019	23 700	23 700	0
(varav tjänsteexport)	(12 200)	(12 200)	(0)

Regeringens överväganden

Tabell 4.37 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	239 005	239 005	239 005
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 767	6 236	9 333
Beslut			-35 328
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	241 772	245 241	213 010

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 241 772 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 245 241 000 kronor respektive 213 010 000 kronor.

4.8.9 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tabell 4.38 Anslagsutveckling 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

2017	Utfall	5 807	Anslags- sparande	
2018	Anslag	5 923 ¹	Utgifts- prognos	5 923
2019	Förslag	5 923		
2020	Beräknat	5 923		
2021	Beräknat	5 923		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor 2020 och 2021.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet möjliggör beslut om bidrag till fleråriga forskningsprojekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor 2020 och 2021.

Tabell 4.39 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

	Utfall 2017	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021
Ingående åtaganden	3 357	4 169	5 000		
Nya åtaganden	3 969	4 443	3 000		
Infriade åtaganden	-3 157	-3 612	-3 000	-3 000	-2 000
Utestående åtaganden	4 169	5 000	5 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	5 000	5 000	5 000		

Regeringens överväganden

Tabell 4.40 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	5 923	5 923	5 923
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 923	5 923	5 923

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 5 923 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 5 923 000 kronor respektive 5 923 000 kronor.

4.8.10 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tabell 4.41 Anslagsutveckling 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2017	Utfall	14 115	-115
2018	Anslag	14 000 ¹	13 718
2019	Förslag	14 000	
2020	Beräknat	14 000	
2021	Beräknat	14 000	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar.

Regeringens överväganden

Tabell 4.42 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	14 000	14 000	14 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	14 000	14 000	14 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 14 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Miljösäkring av oljelagringsanläggningar* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 14 000 000 kronor respektive 14 000 000 kronor.

4.8.11 1:11 Bolagsverket

Tabell 4.43 Anslagsutveckling 1:11 Bolagsverket

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2017	Utfall	19 929	2 913
2018	Anslag	53 285 ¹	48 610
2019	Förslag	53 285	
2020	Beräknat	47 285	
2021	Beräknat	47 285	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för likvidatorer och för associationsrättsliga ärenden samt förvaltning och utveckling av teknisk infrastruktur för förenklat uppgiftslämnande.

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån ligger kvar på samma nivå som 2018.

Tabell 4.44 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:11 Bolagsverket

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	53 285	53 285	53 285
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-6 000	-6 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	53 285	47 285	47 285

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 53 285 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Bolagsverket* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 47 285 000 kronor respektive 47 285 000 kronor.

4.8.12 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tabell 4.45 Anslagsutveckling 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor

2017	Utfall	8 327	Anslags-sparande
2018	Anslag	8 327 ¹	Utgifts-prognos 8 327
2019	Förslag	8 327	
2020	Beräknat	8 327	
2021	Beräknat	8 327	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet.

Regeringens överväganden

Tabell 4.46 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	8 327	8 327	8 327
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 327	8 327	8 327

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 8 327 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 8 327 000 kronor respektive 8 327 000 kronor.

4.8.13 1:13 Konkurrensverket

Tabell 4.47 Anslagsutveckling 1:13 Konkurrensverket

Tusental kronor

2017	Utfall	140 243	Anslags-sparande	1 858
2018	Anslag	145 803 ¹	Utgifts-prognos	145 889
2019	Förslag	152 999		
2020	Beräknat	155 036 ²		
2021	Beräknat	156 781 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 152 999 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 152 999 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Konkurrensverkets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 4.48 Härlledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:13 Konkurrensverket

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	145 803	145 803	145 803
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 196	9 233	10 978
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	152 999	155 036	156 781

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 152 999 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Konkurrensverket* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 155 036 000 kronor respektive 156 781 000 kronor.

4.8.14 1:14 Konkurrensforskning

Tabell 4.49 Anslagsutveckling 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

2017	Utfall	13 679	Anslags-sparande	-18
2018	Anslag	13 804 ¹	Utgifts-prognos	13 621
2019	Förslag	13 804		
2020	Beräknat	13 804		
2021	Beräknat	13 804		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för forskning med anknytning till Konkurrensverkets

verksamhetsområde med forskare företrädesvis vid universitet och högskolor. Anslaget får användas för utgifter för uppdragsforskning, seminarier och informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet. Anslaget får användas för utgifter för arvoden till ledamöter i rådet för forskningsfrågor.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 13 000 000 kronor 2020–2022.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet möjliggör beslut om bidrag till fleråriga forskningsprojekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 13 000 000 kronor 2020–2022.

Tabell 4.50 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

	Utfall 2017	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Ingående åtaganden			11 000			
Nya åtaganden		11 000	9 000			
Infriade åtaganden			-7 000	-9 000	-2 000	-2 000
Utestående åtaganden		11 000	13 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande		12 000	13 000			

Regeringens överväganden**Tabell 4.51 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:14 Konkurrensforskning**

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	13 804	13 804	13 804
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	13 804	13 804	13 804

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 13 804 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 13 804 000 kronor respektive 13 804 000 kronor.

4.8.15 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal**Tabell 4.52 Anslagsutveckling 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal**

Tusental kronor

2017	Utfall	123 210	Anslags- sparande
2018	Anslag	153 210 ¹	Utgifts- prognos
2019	Förslag	153 210	
2020	Beräknat	99 910	
2021	Beräknat	99 910	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för upprustning och drift av Göta kanal.

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån ligger kvar på samma nivå som 2018.

Tabell 4.53 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	153 210	153 210	153 210
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-53 300	-53 300
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	153 210	99 910	99 910

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 153 210 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Upprustning och drift av Göta kanal* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 99 910 000 kronor respektive 99 910 000 kronor.

4.8.16 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tabell 4.54 Anslagsutveckling 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2017	Utfall	25 196		7 004
2018	Anslag	23 200 ¹	Utgifts-prognos	22 922
2019	Förslag	23 200		
2020	Beräknat	24 850		
2021	Beräknat	24 850		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för omstrukturering, genomlysning, försäljning och avveckling av företag med statligt ägande.

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån ligger kvar på samma nivå som 2018.

Tabell 4.55 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	23 200	23 200	23 200
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		1 650	1 650
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	23 200	24 850	24 850

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 23 200 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 24 850 000 kronor respektive 24 850 000 kronor.

4.8.17 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tabell 4.56 Anslagsutveckling 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos	
2017	Utfall			401 000
2018	Anslag	1 000 ¹		401 000
2019	Förslag	61 000		
2020	Beräknat	1 000		
2021	Beräknat	1 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda företag. Anslaget får även användas till utgifter för att förvärva eller bilda aktiebolag för ny eller befintlig statlig företagsverksamhet.

Regeringens överväganden

För att Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) ska kunna utföra sitt av riksdagen särskilt beslutade samhällsuppdrag som innebär ett ansvar att utveckla och tillhandahålla ett medicinskt ändamålsenligt och kvalitetssäkrat sortiment av extemporeläkemedel och lagerberedningar behöver ett kapitaltillskott om högst 60 000 000 kronor tillföras bolaget. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 60 000 000 kronor 2019. Finansiering föreslås ske genom att anslaget 1:8 *Bidrag till psykiatri* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg minskas med motsvarande belopp (se utg.omr. 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg avsnitt 3.6.8).

Tabell 4.57 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	1 000	1 000	1 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	60 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	61 000	1 000	1 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 61 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 1 000 000 kronor respektive 1 000 000 kronor.

4.8.18 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tabell 4.58 Anslagsutveckling 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2017	16 140		1 640
2018	17 780 ¹		17 825
2019	Förslag	17 780	
2020	Beräknat	17 780	
2021	Beräknat	17 780	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för gällande avgifter och statsbidrag avseende Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ.

Regeringens överväganden

Tabell 4.59 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	17 780	17 780	17 780
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	17 780	17 780	17 780

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 17 780 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Avgifter till vissa internationella organisationer* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 17 780 000 kronor respektive 17 780 000 kronor.

4.8.19 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tabell 4.60 Anslagsutveckling 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2017	37 091		-1 800
2018	18 000 ¹		17 784
2019	Förslag	18 000	
2020	Beräknat	18 000	
2021	Beräknat	18 000	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan.

Regeringens överväganden

Tabell 4.61 Härlledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	18 000	18 000	18 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	18 000	18 000	18 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 18 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Finansiering av rättegångskostnader* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 18 000 000 kronor respektive 18 000 000 kronor.

4.8.20 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tabell 4.62 Anslagsutveckling 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2017	Utfall	309 461		
2018	Anslag	309 472 ¹	Utgifts-prognos	309 472
2019	Förslag	309 472		
2020	Beräknat	159 472		
2021	Beräknat	159 472		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Almi Företagspartner AB, för marknads-kompletterande finansiering och företags-rådgivning.

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån ligger kvar på samma nivå som 2018.

Tabell 4.63 Härlledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	309 472	309 472	309 472
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-150 000	-150 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	309 472	159 472	159 472

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 309 472 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Bidrag till företags-utveckling och innovation* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 159 472 000 kronor respektive 159 472 000 kronor.

4.8.21 1:21 Patent- och registreringsverket

Tabell 4.64 Anslagsutveckling 1:21 Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2017	Utfall	305 882		9 706
2018	Anslag	317 386 ¹	Utgifts-prognos	317 823
2019	Förslag	320 584		
2020	Beräknat	325 106 ²		
2021	Beräknat	329 160 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 320 584 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 320 584 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Patent- och registreringsverkets förvaltningsutgifter.

Tabell 4.65 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2017	286 533	315 588	305 882	9 706
Prognos 2018	309 174	326 854	321 684	5 170
Budget 2019	312 000	324 754	323 200	1 554

Tabell 4.66 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2017	33 270	32 248	1 022
(varav tjänsteexport)	(13 485)	(12 051)	(1 434)
Prognos 2018	36 237	38 631	-2 394
(varav tjänsteexport)	(18 285)	(15 908)	(2 377)
Budget 2019	42 000	41 000	1 000
(varav tjänsteexport)	(20 000)	(18 000)	(2 000)

Regeringens överväganden

Tabell 4.67 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:21 Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	317 386	317 386	317 386
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 198	7 720	11 774
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	320 584	325 106	329 160

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 320 584 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Patent- och registreringsverket* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 325 106 000 kronor respektive 329 160 000 kronor.

4.9 Övrig statlig verksamhet

4.9.1 Bolagsverket

Bolagsverket finansieras genom avgifter. De intäkter som redovisas under inkomsttitel utgörs av stämpelskatt (inkomsttitel 9341) och förseningsavgifter (inkomsttitel 2529).

Tabell 4.68 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2017	295 534	385 112	431 708	-46 596
Prognos 2018	279 109	411 000	443 500	-32 500
Budget 2019	282 109	448 000	432 500	15 500

Tabell 4.69 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2017	74 702	118 254	-43 552
(varav tjänsteexport)	(2 747)	(2 821)	(-74)
Prognos 2018	73 700	96 000	-22 300
(varav tjänsteexport)	(2 700)	(2 700)	(0)
Budget 2019	70 600	94 700	-24 100
(varav tjänsteexport)	(2 600)	(2 600)	(0)

Medlemskap i internationella organisationer

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 besluta om medlemskap i European Business Registers Association och att under 2019–2026 besluta om en medlemsavgift på högst 200 000 kronor per år.

Skälen för regeringens förslag: European Business Registers Association (EBRA) utgör ett nyskapat nätverk för registreringsmyndigheter för företag, som ska etableras under 2019. EBRA kommer att ersätta de två befintliga nätverken för registreringsmyndigheter för företag som Bolagsverket är medlem i: European Commerce Registers Forum (ECRF) och European Business Register European Economic Interest Grouping (EBR EEIG), som båda kommer att upphöra då EBRA startar. ECRF hanterar främst erfarenhetsutbyte och EBR EEIG är en sammankoppling av företagsregister och informationsförmedlare av officiell företagsinformation i Europa. Syftet med EBRA är att utbyta information samt att hantera gemensamma frågeställningar och utbyta erfarenheter myndigheterna emellan. Medlemsavgiften för deltagande i EBRA är för närvarande under förhandling och bedöms inte överskrida 19 400

euro per år, dvs. den sammanlagda summan för de nuvarande medlemskapen i EBR (4 000 euro per år) respektive ECRF (15 400 euro per år). Varje medlem är enligt stadgarna skyldig att, för det fall behov uppkommer, tillskjuta ytterligare medel utöver medlemsavgiften. Vidare medför ett medlemskap i EBRA ett obegränsat solidariskt ansvar för medlemmarna vad avser grupperingens skulder. Den nya föreningen EBRA har inte några ingående skulder. Mot bakgrund att detta måste frågan om medlemskap underställas riksdagens prövning. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 besluta om medlemskap i European Business Registers Association och att under 2019–2026 besluta om en medlemsavgift på högst 200 000 kronor per år. Regeringen kommer också verka för att statens åtaganden gentemot föreningen begränsas avseende kravet på solidariskt ansvar för grupperingens skulder samt kravet på att varje medlem ska skjuta till medel vid behov.

4.9.2 Patentombudsämnden

Patentombudsämnden finansieras genom avgifter.

Tabell 4.70 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2017		1 101	996	105
Prognos 2018		1 086	972	114
Budget 2019		1 116	1 282	-166

4.9.3 Revisorsinspektionen

Revisorsinspektionen finansieras genom avgifter. För 2017 uppgick de totala avgiftsintäkterna till 36 312 000 kronor. Myndighetens kostnader uppgick till 40 031 000 kronor, varav personalkostnader utgjorde 27 587 000 kronor. Vid utgången av 2017 hade Revisorsinspektionen ett positivt myndighetskapital om 10 794 000 kronor.

Tabell 4.71 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2017	25	36 312	40 031	-3 719
Prognos 2018	25	35 699	40 457	-4 758
Budget 2019	25	37 476	41 620	-4 144

5 Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

5.1 Omfattning

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande består av följande verksamhetsområden:

- export- och investeringsfrämjande
- handelspolitik och EU:s inre marknad.

Verksamheten syftar till att skapa hållbar tillväxt och sysselsättning i Sverige genom att bland annat främja exporten och utländska investeringar i Sverige.

Det sker också genom att arbeta för att göra EU:s inre marknad mer effektiv, vilket också förbättrar EU-ländernas konkurrenskraft, samt genom att verka för öppenhet i EU-ländernas handel med omvärlden.

Inom utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande finns följande myndigheter och andra statliga verksamheter:

Kommerskollegium, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Exportkreditnämnden (EKN), Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) samt ansvaret för den statsstödda exportkreditgivningen genom Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK).

Vidare anslås medel för svenskt deltagande i internationella handelsorganisationer och för statsbidrag till Sveriges Standardiseringsförbund.

Alla statsråd har ett ansvar för att bidra till handels- och investeringsfrämjande inom sitt saksområde men EU- och handelsministern är huvudansvarig.

5.2 Utgiftsutveckling

Tabell 5.1 Utgiftsutveckling inom Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Miljoner kronor

	Utfall 2017	Budget 2018 ¹	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021
<i>Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande</i>						
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet						
	24	25	25	36	36	36
2:2 Kommerskollegium						
	83	87	89	91	92	93
2:3 Exportfrämjande verksamhet						
	349	382	378	382	194	194
2:4 Investeringsfrämjande						
	67	73	67	73	58	58
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer						
	20	21	20	21	21	21
2:6 Bidrag till standardiseringen						
	31	31	31	31	31	31
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning						
		10	10	10	10	10
Summa Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	575	630	619	644	441	443

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

5.3 Mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Målen för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är:

- högsta möjliga grad av frihandel,
- en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU,
- ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO),
- ökade handelsutbyten mellan Sverige och världen, samt
- ökade utländska investeringar i Sverige (se även avsnitt 3.5).

Målet beslutades i budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 24, bet. 2008/09:NU1, rskr. 2008/09:98).

5.4 Resultatredovisning

Indikatorer och bedömningsgrunder som används för att följa upp målpuppfyllelsen bygger framför allt på statistik och rapporter från myndigheter och andra organisationer. Dessa resultat avser nästan uteslutande företag. I de fall där resultaten avser individer sker redovisning uppdelat på kön när sådana data finns att tillgå.

5.4.1 Exportfrämjande

Sveriges exportstrategi

Exportstrategin lanserades i september 2015 för att stärka svenska företags export- och internationaliseringsmöjligheter på viktiga marknader och för att öka antalet exporterande företag. Efter finanskrisen 2008–2009 var exportens återhämtning svag. Detta kunde i sin tur kopplas till den dämpade tillväxten i Europa, som utgör vår största marknad. I exportstrategin framhålls betydelsen av att ställa om och i högre grad nå ut till tillväxtmarknaderna i framförallt Asien. Målen i strategin är att:

- öka exporten, både i absoluta tal och som andel av BNP,
- öka Sveriges attraktionskraft för investeringar, kompetens och turister,
- öka andelen exporterande företag,
- öka deltagandet av svenska företag i den globala ekonomin.

Exportstrategin bidrar till det övergripande målet om att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet till år 2020.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden)

Exportfrämjandet syftar till att stärka framför allt små och medelstora företags förmåga att exportera. Exportfrämjandet sker i huvudsak genom Sveriges export- och investeringsråd, Business Sweden.

Det statliga uppdraget till Business Sweden omfattar i enlighet med preciseringarna i riktlinjebeslutet från regeringen: grundläggande exportservice, småföretagsprogram och riktat exportfrämjande.

Inom det riktade exportfrämjandet ingår bl.a. delegationsresor, seminarier och andra affärsnära insatser för främjandet av svenska företags affärsmöjligheter inom t.ex. system- och projektexport och internationell upphandling med särskilt fokus på nya tillväxtmarknader och FN-systemet. Delegationer och besöksprogram ska i så stor utsträckning som möjligt vara jämställdhetsintegrerade.

Utlandsmyndigheternas främjandeverksamhet

Exportfrämjande är en av utrikesförvaltningens kärnverksamheter. Svenska ambassader och generalkonsulat bedriver sin främjandeverksamhet i enlighet med en främjandeplan som ingår i verksamhetsplaneringen. Planen utarbetas i samarbete med andra främjandeaktörer inom Team Sweden och omfattar både export- och investeringsfrämjande samt kulturfrämjande och Sverigeinformation.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Sveriges exportstrategi

För att kunna göra systematiska uppföljningar av målen för exportstrategin har indikatorer som främst fokuserar på målen tagits fram. Utgångspunkten är statistik som kan mäta prestationer inom varje målformulering. De primära målindikatorerna är:

- Sveriges totala export samt som andel av BNP,
- värdet av ingående utländska investerings-tillgångar till/i Sverige,
- antalet gästnätter för utländska besökare,

- antalet inresande internationella studenter,
- andelen och antalet exporterande företag,
- de små och medelstora företagens exportutveckling, och
- antalet företag som har haft export och/eller import under det gångna kalenderåret.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden)

Resultatindikatorer för Business Swedens exportfrämjande verksamhet, området Grundläggande exportservice är:

- Antal besvarade förfrågningar.
- Antal besök på hemsidan, samt analys av besöksstatistiken.
- Antal och lokalisering av utlandskontor inklusive förändringar under året.
- Antal handelshinder som anmälts till Kommerskollegium.

För området Småföretagsprogrammet är indikatorerna:

- Antal och lokalisering av regionala exportrådgivare inklusive förändringar under året.
- Antal företag som deltagit i Småföretagsprogrammets olika delar.
- Uppgift på aggregerad nivå om vilka nya marknader som företagen har valt att försöka utveckla exporten till som en följd av insatsen.
- Företagens bedömning på aggregerad nivå av om deltagandet medfört att de kommer att göra exportaffärer till följd av insatsen.
- Företagens bedömning på aggregerad nivå av om deltagandet medfört att de gjort exportaffärer helt eller delvis till följd av insatsen.

För området Riktat exportfrämjande är indikatorerna:

- Antal genomförda insatser per marknadsområde.
- Antal deltagande företag utifrån storlek.
- Antal deltagande företag fördelat på storlek.
- Företagens egen bedömning efter genomförd insats av om den bidragit till nya eller förstärkta affärskontakter.

- Företagens egen bedömning av om insatsen kommer att leda till nya exportaffärer.
- Företagens egen bedömning efter genomförd insats av om den helt eller delvis bidragit till nya exportaffärer.
- Antal insatser som genomförts genom upphandlingar och som genomförts med finansiering av internationella finansieringsinstitutioner och i redovisningen ange sektor, typ av företag (konsult/leverantör) och storlek.
- Antal svenska företag som är registrerade i FN:s leverantörsdatabas och procentuell förändring jämfört med föregående år.

Därutöver ska Business Sweden bl.a. redovisa och analysera företagens övergripande uppfattning om Business Sweden och dess tjänster i ett nöjdhetsindex eller på motsvarande sätt.

Främjande av projektexport och internationell upphandling

De indikatorer som används för att redovisa resultaten för främjandet av projektexport och internationell upphandling är:

- Antal små och medelstora företag som deltog i en insats och deras andel av det totala antalet företag.
- Antal av de deltagande företagen som för första gången bedrev affärsutveckling på marknaden.
- Andel av de deltagande företagen som inte skulle ha bedrivit affärsutveckling på marknaden inom ett år om insatsen inte ägt rum.
- Andel av de deltagande företagen som ansåg att insatsen var värdefull.
- Andel av de deltagande företagen som fick affärskontakt med potentiell kund.

Utlandsmyndigheternas främjandeverksamhet

De bedömningsgrunder som används för att redovisa resultaten av utlandsmyndigheternas främjandeplaner är deras egna uppsatta målformuleringar med kommentarer kring regioner och fokusområden.

Resultat

Sveriges exportstrategi

Exportstrategins primära målandikatorer utvecklades positivt under 2017. Varuexporten ökade med 10 procent och tjänsteexporten med 1 procent. Exportvärdet som andel av BNP uppgick till 44,8 procent, en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med 2016.

De utländska direktinvesteringstillgångarna ökade med drygt 1 procent och uppgick vid slutet av 2017 till 2 758 miljarder kronor. Antalet gästnätter av utländska besökare ökade med 4 procent, totalt 16,2 miljoner 2017. I likhet med förra året är ökningen störst för utomeuropeiska medborgare. Under läsåret 2016/17 var antalet inresande studenter 35 900, en ökning med 2 procent jämfört med föregående läsår. Under 2017 beviljades 7 682 arbetstillstånd av Migrationsverket för högre kvalificerade yrken och arbeten, vilket är en ökning med 20 procent jämfört med 2016.

Antalet exporterande företag med minst en anställd ökade med 0,7 procent under 2017. Andelen exporterande företag med minst en anställd uppgick till 9,5 procent 2017, en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2016. En förklaring till nedgången är att den totala tillväxten av antalet företag har varit starkare än framväxten av exportföretag. Under 2017 fanns det 38 449 företag med minst en anställd som ägnade sig åt export eller/och import, en ökning med 2 procent från 2016.

Exportstrategin innehåller 22 insatser inom export- och investeringsfrämjande, turismfrämjande, talangattraktion och Sverigefrämjande. Genom den exportoffensiv som lanserades i vårändringsbudgeten 2015 (prop. 2014/15:99) möjliggjordes finansiering av insatserna, som redovisas under respektive avsnitt i denna proposition.

Inom ramen för arbetet med exportstrategin har en funktionell och samlad struktur för samordning av export- och investeringsfrämjandet skapats – Team Sweden. I Team Sweden ingår representanter för Regeringskansliet, statliga myndigheter, organisationer och statligt ägda bolag med uppdrag att stödja näringslivets export och internationalisering. Inom ramen för Team Sweden hålls regelbundna möten med företrädare för näringslivet för att följa upp exportstrategins genomförande. Tio undergrupper har bildats med

syfte att kunna bedriva ett fördjupat tematiskt samarbete mellan olika aktörer.

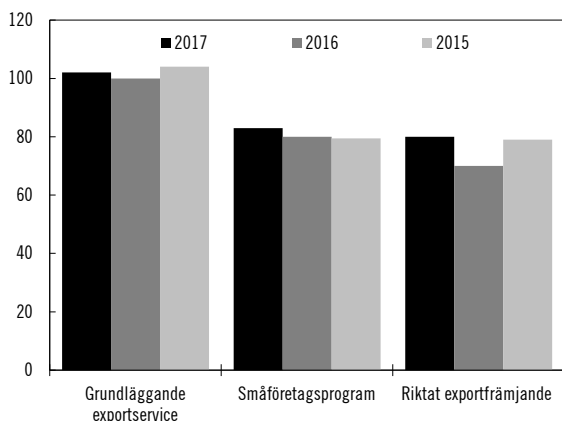
En av undergrupperna som har bildats är ett Team Sweden för kulturella och kreativa näringar och ett exportpris för dessa näringar har delats ut för första gången. Visit Sweden har utvecklat en kommunikationsplattform för att främja turism till Sverige genom svensk design, mode och arkitektur. Regeringen förlängde även Tillväxtverkets uppdrag, att i samverkan med andra myndigheter, utveckla statistik om de kulturella och kreativa näringarna i Sverige.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden)

Diagram 5.1 visar hur det statliga uppdraget för exportfrämjande fördelar sig på olika verksamhetsområden enligt riktlinjebeslutet för de tre senaste åren.

Diagram 5.1 Fördelning av det statliga uppdraget för exportfrämjande verksamhet

Miljoner kronor

Källa: Regeringskansliet

Inom Grundläggande exportservice har antalet direkta förfrågningar minskat liksom antalet kunder som söker svar på sina frågor via organisationens webbplats. De direkta förfrågningarna minskade 2017 liksom antalet besökare på hemsidan "Expandera internationellt". En förklaring kan vara att allt fler finner den information de behöver via de plattformar som utvecklats som en del av exportstrategin, dvs. internationaliseringsinformationen som samlats och utvecklats på verksamt.se/utland och de regionala exportcentra som etablerats. Ett utvecklingsarbete pågår i syfte att effektivisera och automatisera processerna inom området exportinformation så att företagen digitalt kan få svar på återkommande frågeställningar och därmed möjliggöra att Business

Swedens exportrådgivare kan erbjuda personligt stöd kring nya frågeställningar.

Business Sweden har ett uppdrag att via sina utlandskontor rapportera in handelshinder till Kommerskollegium. Sammanlagt rapporterades 88 handelshinder in under året.

Tabell 5.2 Grundläggande exportservice

	2017	2016	2015
Besvarade förfrågningar*	6 800	8 600	11 700
Besök på hemsidan "Expandera internationellt"***	293 000	310 000	n/a
Antal anmälda handelshinder	88	15	55

* Förfrågningar registrerade i Business Swedens frågehanteringssystem
 **Besökarstatistik beräknas från 2016 med ny metodik där ett besök definieras som en serie av sidvisningar från en och samma besökare. Besökaren måste inom 30 minuter klicka fram en ny sida för att sessionen inte ska räknas som avslutad.
 Källa: Business Sweden

Inom Småföretagsprogrammet hade de regionala exportrådgivarna år 2017 kontakt med 2 081 unika företag inom programmet Steps to Export. Antalet AffärsChansprojekt minskade till 251 projekt. Tjänsten Connect lanserades 2012 och finansieras till hälften av det statliga uppdraget. 134 unika företag använde sig av tjänsten i 428 projekt.

Tabell 5.3 Småföretagsprogrammet

	2017	2016	2015
Steps to export – deltagande företag	607	537	619
AffärsChans-projekt	251	262	224
Connect-projekt	428	345	327

Källa: Business Sweden

Nöjd-kund-index för Business Sweden på aggregerad nivå var 77 (76).

Tabell 5.4 NKI exportfrämjande, aggregerad nivå

	2017	2016	2015	2014
Nöjd-Kund-Index, aggregerad nivå	77	76	67	70

Källa: Business Sweden

Av de företag som har deltagit i någon av de statligt finansierade aktiviteter som Business Sweden erbjudit har 41 procent svarat att deras deltagande lett till nya affärer och 75 procent att de tror att aktiviteten kommer att leda till affärer i ett senare skede. 58 procent av företagen bedömer att deltagande i Business Swedens satsning har bidragit

till att de har etablerat nya eller förstärkta affärs-kontakter.

Business Sweden har under 2017 genomfört en jämförelsestudie mellan företag som har använt deras tjänster och andra företag. Jämfört med en kontrollgrupp har företag inom småföretags-programmet högre tillväxttakt och överlevnads-grad (5 procent). Omsättningsnivåerna är fyra procent högre, antalet anställda är sju procent högre och exportomsättningen har ökat elva procent mer än kontrollgruppen.

Antalet svenska företag som är registrerade i FN:s leverantörsdatabas har fortsatt att öka under 2017. Vid senaste mätningen i april 2017 fanns 507 företag registrerade (490 vid utgången av 2016). FN-systemets upphandling av svenska produkter och tjänster minskade något och uppgick till 32 (36) miljoner US-dollar.

Tabell 5.5 Riktat exportfrämjande

	2017	2016	2015	2014
Deltagande har lett till nya affärer	41%	40%	37%	45%
Deltagande kommer att leda till nya affärer	75%	71%	67%	67%
Etablerat nya eller förstärkta affärskontakter	58%	56%	48%	50%
Antalet svenska företag registrerade i FN:s leverantörsdatabas		532	508	37

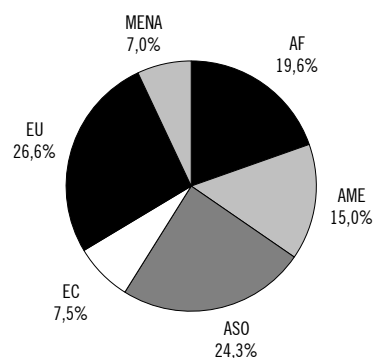
Källa: Business Sweden.

Främjande av projektexport och internationell upphandling

Bidragen till affärsnära insatser för främjandet av svenska företags affärsmöjligheter inom projektexport och internationell upphandling med fokus på tillväxtmarknader och FN-systemet uppgick under 2017 till 10 miljoner kronor fördelat på 27 insatser (se diagram 5.2 och diagram 5.3). Tabell 5.6 visar det aggregerade resultatet av 22 insatser (motsvarande 8,9 miljoner kronor) där återredovisning inkommit. Sammanlagt har 219 företag deltagit i insatserna. Det aggregerade resultatet visar att 46 procent av de deltagande företagen,

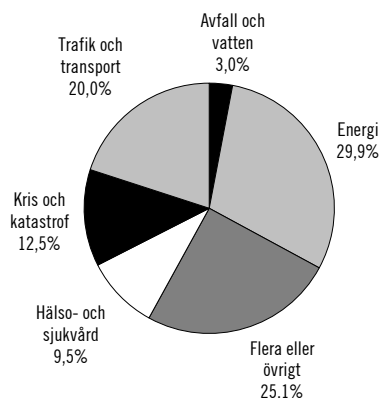
varav drygt hälften små och medelstora företag, uppger att de har tagit steget till nya marknader. 23 procent av de företag som deltar uppger att de inte skulle ha tagit steget till den aktuella marknaden inom ett år om insatsen inte ägt rum. 80 procent uppger att de har fått direktkontakt med kund. Högst andel små och medelstora företag deltog i insatser riktade mot FN-systemet vilka också genererade flest affärer i anslutning till insats.

Diagram 5.2 Projektexportfrämjande – fördelning per region

Källa: Regeringskansliet

Diagram 5.3 Projektexportfrämjande – fördelning per sektor

Källa: Regeringskansliet

Tabell 5.6 Projektexportfrämjande – aggregerat resultat

Procent

Resultatindikator	2017	2016	2015	2014
Andel små och medelstora företag	55	56	46	50
Andel företag som för första gången bedrev affärsutveckling på marknaden	28	39	42	41
Andel företag som inte skulle bedrivit affärsutveckling på marknaden inom ett år om inte insatsen ägt rum	23	42	34	35
Andel företag som ansåg att insatsen var värdefull	92	99	94	89
Andel företag som fick kontakt med potentiell kund	80	76	84	84
Andel företag som angav att insatsen bidragit till affär direkt i anslutning till insats	22	15	18	26

Källa: Regeringskansliet.

Hållbart företagande

Arbetet med hållbart företagande sker med utgångspunkt i skrivelsen om hållbart företagande (skr. 2015/16:69) och Sveriges nationella handlingsplan för företagande och mänskliga rättigheter. Hållbart företagande omfattar enligt regeringens definition mänskliga rättigheter, anständiga arbetsvillkor, hänsyn till miljö och klimat samt antikorruption. Till detta kommer också jämställdhet, barnrättsperspektivet, mångfald, affäretik och beskattning. Regeringen har presenterat en uppföljningsrapport till handlingsplanen för företagande och mänskliga rättigheter i vilken man konstaterar att flertalet av de ca femtio utlovade åtgärderna är genomförda, inklusive en s.k. ”Base Line Study”.

Från och med 2015 finansieras verksamheten vid CSR-centret vid ambassaden i Peking via utgiftsområdet. CSR-centret syftar till att öka kunskapen om hållbart företagande och underlätta för svenska företag att göra affärer på ett hållbart sätt.

Under året har också bl.a. Business Sweden fått ytterligare resurser för att utveckla sitt arbete inom området. Ett informationspaket kring hållbart företagande har tagits fram till deltagande företag i samband med främjanderesor utomlands. UD har även tagit fram en webbutbildning om hållbart företagande för att stärka ambassadernas arbete med att stötta företag i deras hållbarhetsarbete.

5.4.2 Investeringsfrämjande

Den investeringsfrämjande verksamheten syftar till att attrahera och underlätta utländska investeringar i Sverige och därmed bidra till ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i hela landet.

Business Sweden ansvarar för det statligt finansierade investeringsfrämjandet. Business Sweden ska i investeringsfrämjandet nära samverka med berörda nationella, regionala och lokala aktörer med uppdrag att verka för att svenska ekonomiska intressen i utlandet tillvaratas och för att främja en aktuell bild av Sverige i utlandet som gynnar svenska intressen. Inom ramen för exportstrategin har investeringsfrämjandet stärkts med 5 miljoner kronor per år under 2017 och 2018.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer som Business Sweden använder för att redovisa resultaten som underlag för regeringens bedömningar är:

- prioriterade geografiska och tematiska områden för potentiella utländska investeringar liksom orsaker till eventuella förändringar i dessa prioriteringar,
- marknadsföring av investeringsmöjligheter gällande hela Sverige inom identifierade styrkeområden,
- besvarade förfrågningar från utländska investerare,
- besöksstatistik på webbplatsen för investeringsfrämjande,
- samverkan mellan aktörerna i det svenska investeringsfrämjande systemet,
- förhållanden och åtgärder som påverkar förutsättningarna för utländska investeringar i Sverige,

- antalet genomförda informationsinsatser inklusive framtagning av rapporter, faktablad och annan information, när relevant, i olika språkversioner,
- utvecklingen av utländska investeringar globalt och i Sverige,
- antalet pågående investeringsprocesser,
- antalet högkvalitativa utländska investeringar, till vilka Business Sweden på ett betydande sätt medverkat, redovisade per typ av investering, bransch och ursprungsland.

Resultat

Under 2017 arbetade Business Sweden med cirka 1 050 (1 100) öppna investeringsprocesser där det finns potentiella investeringar varav 530 (500) var nya investeringsprocesser och 55 (65) resulterade i ett investeringsbeslut. Enligt organisationens bedömningsmall var 29 (25) av dessa av hög kvalitet. Kundnöjdheten inom investeringsfrämjandet ligger på samma nivå som år 2016, 89 av 100 (se tabell 5.7).

Tabell 5.7 Riktat investeringsfrämjande

	2017	2016
Totalt antal investeringar	55	65
Investeringar av hög kvalitet	29	25
Antal öppna investeringsprocesser	1 050	1 100
Antal nya investeringsprocesser	530	500
Investerarnöjdhet	89	89

Källa: Business Sweden.

Av det totala antalet investeringar utgjorde etableringar 34 (samt 9 strategiska samarbeten, 7 kapitalinvesteringar 7 och 5 övriga). De största sektorerna var ICT och materials tätt följd av Life science. Flest investeringar skedde i Stockholms respektive Västra Götalands län. Vad gäller antal investeringar per ursprungsland skedde flest investeringar från USA (7) därefter Indien (6) och Kina (6).

För att öka kännedomen om och intresset för Sverige som investeringsland har Business Sweden producerat informationsmaterial, deltagit i mässor och förmedlat information via digitala kanaler. Dess webbplats för investeringsfrämjande har haft 62 500 besök varav 65 procent

från utlandet. Flest sidvisningar skedde från USA, Japan och Storbritannien.

Uppdraget att attrahera utländska investeringar förutsätter ett nära samarbete med regionala investeringsfrämjande organisationer samt utlandsmyndigheterna. Samverkan mellan Business Sweden och regionerna har skett i en majoritet av investeringarna.

Tabell 5.8 Investeringsfrämjande

	2017	2016	2015
Öppna investeringsprocesser	1 050	1 100	1 000
Nya investeringsprocesser	530	500	850
Investeringsbeslut	55	65	70
varav etableringar	34	36	36
varav affärssamarbeten	9	13	20
varav kapitalinvesteringar	7	11	9
varav övriga investeringar	5	5	5
Besök på hemsidan		134 300	102 400
varv från utlandet		34 000	65 300
Nöjd-Kund-Index	89	89	90

Källa: Business Sweden.

5.4.3 Exportfinansiering

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Exportkreditnämnden

De indikatorer som används för att redovisa resultaten är:

- garantivolym: garantier respektive utfästelser,
- antal affärer,
- antal kunder: dels totalt, dels antalet nya respektive små och medelstora företag (SME), och
- finansiellt resultat.

Aktiebolaget Svensk Exportkredit

De indikatorer som används för att redovisa resultaten är:

- det mervärde som SEK tillför genom att tillhandahålla exportkrediter,
- kundfinansieringar (fördelat på direktutlåning till exportföretag och exportkrediter till köpare av svenska varor och tjänster), och

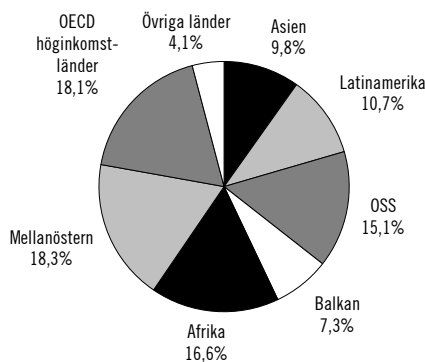
- rörelseresultat och årets resultat, CIR-systemet: nya krediter, utestående krediter och utestående offerter samt resultat i CIR-systemet.

Resultat

Exportkreditnämnden

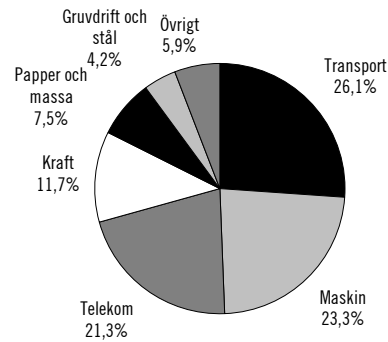
Efterfrågan på Exportkreditnämndens (EKN) garantigivning är hög även om det finns god likviditet i de finansiella systemen. De flesta garanterade affärerna avser export till tillväxtmarknader. Världen fortsätter att efterfråga investeringar i branscher där svenska företag är konkurrenskraftiga. Det är fortsatt telekom och försvar som står för större delen av utestående offerter och garantier. Svenska telekombranschen har en fortsatt stark ställning på världsmarknaden och en av garantiutfästelserna under året för en telekomaffär är den största som EKN någonsin ställt ut i en affär med en privat köpare. Under året genomfördes 2 093 affärer i 133 länder (2016: 1 821 affärer i 130 länder).

Diagram 5.4 Nya garantier fördelade på världsmarknader

Källa: EKN.

Diagram 5.5 Nya garantier fördelade på bransch

Källa: EKN.

Antalet garanterade affärer och garantivolymen för små och medelstora företag, som legat på samma nivå de senaste åren, sjönk under 2017 till 1,8 miljarder kronor från 2,5 miljarder kronor. Minskningen beror delvis på att ett av de små och medelstora företag som använt EKN i stor utsträckning inte längre tillhör den kategorin enligt EU:s definition. De exporterande små och medelstora företagen använder generellt EKN i intervaller och återkommer inte årligen som aktiva kunder.

Hållbarhetsgranskning är en integrerad del i affärsbedömningen för EKN. Myndigheten bedömer om det finns risk för negativ påverkan på människor och miljö i den verksamhet där den exporterade varan eller tjänsten ska användas. Hållbarhetsarbetet är under ständig utveckling.

Årets resultat för EKN uppgick till 1 418 miljoner kronor och är därmed mycket högre än föregående år då det uppgick till -1 057 miljoner kronor. Det starkare resultatet jämfört med föregående år förklaras av att förra årets stora skadekostnader inte följts av nya skador i samma omfattning under 2017.

Tabell 5.9 Resultat i Exportkreditnämndens verksamhet

Miljoner kronor

	2017	2016	2015	2014	2013
Nya offerter	96 023	52 031	81 105	54 243	45 042
Nya garantier	39 914	43 610	90 056	26 695	43 950
Premieintäkter	2 121	1 534	1 516	1 476	1 765
Kostnader					
skador	1 410	1 529	476	537	358
Resultat	1 418	-1 057	194	1 824	1 743

Källa: EKN.

Tabell 5.10 Översikt avseende kunder i Exportkreditnämndens verksamhet

	2017	2016	2015
Utestående antal SME-kunder	259	271	263
Antal nya SME-kunder	62	79	83
Offerter till SME (mnkr)		2 522	2 175
Garantier (mnkr)		2 926	2 512

Källa: EKN.

Tabell 5.11 Utestående balans i Exportkreditnämndens verksamhet

Miljoner kronor

	2017	2016	2015
Offerter		63 672	72 984
Garantier		201 502	214 134
Riskreserveringar (förväntad förlust)		11 623	9 833
Myndighetskapital		21 434	22 737

Källa: EKN.

Aktiebolaget Svensk Exportkredit

Under 2017 lämnade Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK) nya kundfinansieringar om ca 89 miljarder kronor, varav ca 22 miljarder kronor utgjorde direktutlåning till exportföretag och ca 68 miljarder kronor utgjorde exportkrediter till köparna av svenska varor och tjänster. Bland dessa finansieringar inledde SEK under året samarbete med 13 nya kunder.

Tabell 5.12 Verksamhetsresultat i AB Svensk Exportkredit

Miljoner kronor

	2017	2016	2015
Nyutlåning	89 305	54 856	104 583
varav till svenska exportörer	21 643	18 107	19 254
varav till exportörernas kunder	67 662	36 749	85 329
Rörelseresultat	1 007	1 002	1 535
Årets resultat	772	780	1 187

Källa: Svensk Exportkredit

Volymerna för nya exportkrediter visar på en fortsatt god efterfrågan också för de statsstödda exportkrediterna, Commercial Interest Reference Rate (CIRR), främst inom telekomsektorn.

CIRR-systemet gav 2017 ett överskott på ca 125 miljoner kronor (jämfört med ett överskott på 235 miljoner kronor 2016). Eftersom exportören erbjuds möjlighet att låsa räntenivån under offertperioden är systemet med statsstödda

exportkrediter beroende av utvecklingen på världsmarknaden.

Tabell 5.13 Resultat i systemet med statsstödda exportkrediter, s.k. CIRR-krediter

Miljoner kronor

	2017	2016	2015
Nya CIRR-krediter	36 909	10 804	50 825
Utestående CIRR-krediter	49 124	49 802	43 128
Överskott/underskott i CIRR-systemet	125	235	164

Källa: AB Svensk Exportkredit.

5.4.4 EU:s inre marknad

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Målet om en effektiv inre marknad uppnås enligt regeringens bedömning när:

- varor och tjänster inte hindras i onödan av gränshinder, nationella särregler eller EU-lagstiftning,
- nya, innovativa och digitala affärsmodeller inte diskrimineras i förhållande till traditionell affärsverksamhet,
- de transparenskrav och procedurer för förebyggande av nya hinder som inre marknadsregelverket föreskriver är uppfyllda,
- de myndigheter och nationella funktioner (som kontaktpunkterna för varor respektive tjänster och Solvit) som är tänkta att stödja företag och konsumenter fungerar som planerat enligt inre marknadsregelverket,
- Europeiska kommissionen fullgör sin uppgift att bevaka att alla medlemsstater inom EU genomför och tillämpar inre marknadsregelverket på ett korrekt sätt.

Den slutliga indikatorn på om den inre marknaden har effektiviserats är om flödet av varor och tjänster mellan länder inom den inre marknaden ökar. För svenskt vidkommande är flödet av varor och tjänster mellan Sverige och andra länder på den inre marknaden den viktigaste indikatorn.

Regeringen arbetar för att åstadkomma resultat inom politikområdet EU:s inre marknad framför allt genom att bidra till att lagstiftning, regler och riktlinjer på EU-nivå främjar punkterna ovan. Den slutliga effekten av regeringens insatser kan dock dröja många år.

Resultat

Arbetet på inre marknadsområdet koncentrerades under 2017 till rådsförhandlingar och förhandlingar mellan rådet och Europaparlamentet beträffande de åtgärder som omfattas av de två strategierna för den digitala inre marknaden och inre marknadsstrategin för varor och tjänster.

Sverige har i rådet och i kontakter med kommissionen och andra medlemsstater verkat för att prioritet ska läggas på att:

- förbättra efterlevnaden av inre marknadsregelverket t.ex. genom nya rättsakter som syftar till att få varu- och tjänstemarknaderna att fungera bättre,
- säkerställa att inre marknadsregelverket anpassas till den digitala utvecklingen och utvecklingen av nya affärsmodeller,
- den inre marknaden öppnas i förhållande till omvärlden, inte minst den digitala inre marknaden.

En viktig del i arbetet med att undvika införandet av handelshindrande nationella regler är att svenska regler antas i enlighet med tillämpliga anmälningsprocedurer för införandet av nya nationella regler.

Enligt den procedur som finns i direktiv (EU) 2015/1535 måste nationella regler för varor samt it-tjänster i vissa fall anmälas till kommissionen innan de får antas av en medlemsstat. Under 2017 anmäldes totalt 34 svenska föreskrifter inom ramen för denna procedur varav tre föranledde

reaktioner från kommissionen. Med stöd av Kommerskollegium arbetar regeringen även för att bevaka att andra medlemsstater inte antar nationella regler som kan motverka svenska handelsintressen eller andra intressen. Under 2017 överlämnade Sverige tre formella reaktioner på andra länders tekniska föreskrifter inom ramen för proceduren.

En liknande anmälningsprocedur finns på tjänsteområdet i direktiv 2006/123/EG (tjänstedirektivet). Regeringen verkar aktivt för att samtliga nationella krav som omfattas av direktivet och som påverkar tjänster inom EU anmäls i enlighet med proceduren och uppfyller principerna om nödvändighet och proportionalitet. Under 2017 gjorde Sverige 14 anmälningar enligt proceduren i tjänstedirektivet. Detta är färre än tidigare år men ändå fler än vad de flesta medlemsstater anmält.

Informationssystemet för den inre marknaden (IMI) är ett elektroniskt verktyg som syftar till att underlätta administrativt samarbete inom olika områden mellan EU länders förvaltningar. IMI är ett effektivt och användarvänligt system som är under ständig utveckling. Kommerskollegium är nationell samordnare för IMI och totalt 62 svenska myndigheter finns registrerade som användare. Under 2017 skickade eller mottog svenska myndigheter sammanlagt 952 ärenden vilket är mer än en halvering av antalet ärenden jämfört med föregående år. Kommerskollegium verkar för löpande utveckling och förbättring av systemet.

Tabell 5.14 Utrikeshandelns utveckling med varor och tjänster inom EU och EU:s inre marknad (EU samt Norge, Island och Liechtenstein)

Milljarder kronor

	2014	2015	2016	2017	2016–2017 Förändring i %	Andel i %
Tjänster export EU28	272	320	319	335	5	53
Tjänster import EU28	312	337	347	400	15	68
Varor export EU28	758	785	800	867	8	61
Varor import EU28	779	826	875	953	9	73
Tjänster export IM	348	404	410	427	4	68
Tjänster import IM	350	375	386	443	15	76
Varor export IM	895	926	942	1018	8	72
Varor import IM	870	925	976	1060	9	81

Källa: Sveriges utrikeshandel med varor och tjänster samt direktinvesteringar. Helåret 2017.

5.4.5 Internationell handelspolitik

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Regeringen genomför fortlöpande analys för att identifiera svenska handelspolitiska intressen. Ett flertal myndigheter ger stöd i detta arbete, särskilt Kommerskollegium.

Svenska handelspolitiska intressen drivs i första hand genom EU-samarbetet men också bilateralt, multilateralt i Världshandelsorganisationen, samt genom utvecklingsinsatser. Sverige, med sin bakgrund som frihandelsnation, har en viktig roll i en värld som blir allt mer protektionistisk. Handelspolitiken handlar ofta om långa och omfattande processer med många inblandade aktörer vilket gör det svårt att avgöra vad som är resultatet av svenska insatser. I ett längre perspektiv (10–15 år) kan det dock noteras att flera tidigare svenska prioriteringar i dag utgör EU:s gemensamma handelspolitik.

Bedömningsgrunden för redovisning av resultat bygger på frågor huruvida följande har uppfyllts:

- Att förhandlingar av handelsavtal avslutas, samt att avtalen antas och genomförs.
- Att svenska prioriteringar och ekonomiska intressen har tillgodosetts.
- Att EU:s handelspolitik utformas utifrån det svenska intresset av öppenhet, bidrar till en rättvis och hållbar utveckling samt mål inom andra politikområden, t.ex. social och miljömässig hållbarhet.

Resultat

Ekonomisk utveckling och sysselsättning är ett övergripande mål. Som ett led att nå detta mål verkar regeringen för öppen och rättvis global handel. Detta görs genom att utveckla öppna, enkla, icke-diskriminerande och legitima regler för internationell handel och investeringar.

Regeringen har under år 2017 främjat en fri och rättvis världshandel, arbetat för progressiva internationella handelsavtal och för att avveckla handelshinder. Samtidigt har regeringen verkat för att stärka skyddet av miljön, arbetstagares intressen, jämställdhet, människors hälsa och djurvälstånd i linje med miljömålen, globala målen för hållbar

utveckling, mål för folkhälsa och svensk arbetsmarknadspolitik. Sverige är ett av de mest pådrivande länderna vad gäller integrering och genomförande av hållbarhetsfrågor, inklusive ett jämställdhetsperspektiv i EU:s handelsavtal.

Målet för arbetet med EU:s gemensamma handelspolitik är att bidra till hållbar tillväxt och sysselsättning i såväl Sverige och EU som globalt. Vidare ska den bidra till en hållbar utveckling, ett öppet Europa samt till en ekonomisk, demokratisk och säkerhetsbefrämjande utveckling. För människor som lever i fattigdom kan handel bidra till en bättre utveckling i linje med politiken för global utveckling och Agenda 2030. Sverige har bidragit med särskilda insatser för att låg och medelinkomstländer ska kunna delta i handelsförhandlingar och utveckla kapacitet för produktion och handel.

Det multilaterala regelverket

I tider av protektionism är det av yttersta vikt att världens länder följer internationellt antagna reglerna för handel. Sverige värnar det multilaterala handelssystemet och att handelsförhandlingarna i Världshandelsorganisationen (WTO) återspeglar utvecklingen i omvärlden. År 2017 ägde WTO:s elfte ministermöte rum i Buenos Aires (2017). På grund av stor oenighet i sakfrågorna kunde WTO:s medlemsländer inte anta ett förhandlingsresultat eller enas om en gemensam ministerdeklaration. Förhandlingarna fortsätter under 2018 i Genève.

Bilaterala och regionala avtal

Avtalet med Kanada (Comprehensive Economic and Trade Agreement – CETA), ingicks provisoriskt i oktober 2017 vilket innebär att de delar där EU-kompetens råder, såsom tullsänkningar, började gälla då.

För första gången i ett EU-frihandelsavtal ingår även ett investeringsskyddsavtal. Investeringsskyddskapitlet innehåller viktiga reformer, däribland inrättandet av en internationell investeringstribunal (Investment Court System), som ersätter det gamla systemet av ad hoc skiljenämnder.

EU slutförde förhandlingarna om ett frihandelsavtal med Japan i december 2017 efter det att en principöverenskommelse nåddes i juli samma år. Förhandlingarna om ett frihandelsavtal med det sydamerikanska handelsblocket Mercosur samt uppdateringen av avtalet med Mexiko intensifierades under 2017 men kunde

inte slutföras. Förhandlingarna fortsätter under 2018, liksom uppdateringen av avtalet med Chile.

Inom ramen för södra partnerskapet pågår förhandlingar med Tunisien och Marocko.

EU:s autonoma handelsregelverk

Sverige har fortsatt arbetet med att EU:s autonoma handelsregelverk ska möjliggöra en öppen marknad. Sverige har agerat fortsatt kritiskt till Kommissionens uppdaterade förslag till förordning om möjlighet för EU-länder att begränsa sina marknader för offentlig upphandling från icke-europeiska företag. Sverige fortsätter arbetet för en mer restriktiv användning av EU:s handelspolitiska skyddsinstrument.

5.4.6 Myndigheter och övriga aktörer

Resultat

Kommerskollegium

Kommerskollegium är regeringens expertmyndighet för utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik.

Inom den yttre handelspolitiken arbetar Kommerskollegium nära Regeringskansliet och bistår bl.a. genom att analysera EU:s pågående frihandelsförhandlingar samt utvecklingen av EU:s gemensamma handelspolitik. Analysarbetet av Storbritanniens utträde ur EU (brexit) var sett till omfattningen och resursanspråk den största uppgiften under 2017. Förhandlingarna med Japan och Mexiko var av större vikt liksom analysen av avtalet med Kanada (CETA – Comprehensive Economic and Trade Agreement) liksom förberedelsearbetet inför WTO:s ministerkonferens MC11.

Kollegiet har även publicerat ett antal rapporter och förslag i antingen informations- eller påverkanssyfte. Viktigare publikationer inkluderar analyser av WTO:s nya TF-avtal och dess betydelse på SPS-området, Utredning om utnyttjande av EU:s FTA, samt brexit-utredningen.

Kommerskollegium har vidare en central roll för efterlevnaden av inre marknadsregelverket i Sverige. Myndigheten informerar andra myndigheter om tillämpningen av EU-reglerna och verkar i övrigt för att företag och privatpersoner ska kunna utnyttja de möjligheter som den inre marknaden ger. Myndigheten förser även regeringen med expertstöd för den fortsatta utvecklingen av det EU-gemensamma regelverket.

Under året har myndigheten särskilt bidragit genom stöd och analyser i förhandlingarna kring de förslag Europeiska kommissionen presenterat i Strategin för den digitala inre marknaden samt Inre marknadsstrategin för varor och tjänster. Tre inre marknadsfrågor som kollegiet prioriterat särskilt har varit tjänsterörlighet, digitala frågor samt efterlevnad av EU-regelverket, vilket även bedöms ligga i linje med regeringens önskemål.

Vid Kommerskollegium finns ett antal kontaktpunkter och andra fasta funktioner som upprättats för att på olika sätt främja handeln på den inre marknaden. I egenskap av kontaktpunkt för varor ska kollegiet svara på frågor om vilka tekniska regler som gäller för en viss vara i Sverige och informera om den EU-rättsliga principen om ömsesidigt erkännande. Under 2017 tog kontaktpunkten emot 59 förfrågningar, en minskning jämfört med föregående år. Förfrågningar kommer framförallt från utländska företag som vill verka på den svenska marknaden. Kontaktpunkten för tjänster syftar till att underlätta för tjänsteleverantörer och tjänstemottagare att hitta den information som behövs för att bedriva eller köpa tjänsteverksamhet i ett EU-land. Kollegiet samordnar flera myndigheters arbete i kontaktpunkten och ansvarar för en servicefunktion. Servicefunktionen har 2017 besvarat 60 förfrågningar vilket är en ökning jämfört med de föregående åren. I egenskap av svenskt Solvit-center arbetar Kommerskollegium med att lösa hinder för företag och privatpersoner på den inre marknaden. Under 2017 hanterade centret 193 ärenden, vilket är något fler än året innan. Återigen avsåg merparten av dessa ärenden hinder för personers fria rörlighet.

Kommerskollegium har också till uppgift att bedriva handelsrelaterat utvecklingssamarbete, vilket finansieras genom medel inom utgiftsområde 7. Genom kapacitetsbyggande insatser bidrar kollegiet till att stärka bland annat Liberias, Ukrainas och Zambias möjligheter att dra nytta av internationell handel. Trade Academy, en avancerad kurs som syftar till individuell och institutionell kapacitetsutveckling som riktar sig till tjänstemän som arbetar med handel och handelspolitik i låg- och medelinkomstländer, gick in på sitt andra år. Under våren 2017 avslutades den första kursen med tolv män och tolv kvinnor från nio länder. En andra omgång inleddes hösten 2017, med deltagande av 23 personer från 10 länder. Kollegiet ansvarar även för den nationella kontaktpunkten för exportörer

i låg- och medelinkomstländer, Open Trade Gate Sweden, som under året har mött en fortsatt hög efterfrågan på information om export till Sverige och EU.

Kommerskollegium ansvarar även för ett antal förvaltningsuppgifter av handelspolitisk karaktär. Kollegiet är t.ex. behörig myndighet för ett antal olika internationella sanktionsregimer, såväl handelsrestriktioner som finansiella sanktioner, samt har ansvar för vissa licensfrågor. Myndighetens sanktionsarbete har legat på en hög nivå ända sedan EU beslutade att införa sanktioner riktade mot Ryssland, under 2017 hanterades 159 sanktionsärenden. Antalet licensärenden har fortsatt att öka kraftigt främst på grund av att EU införde krav på importlicens för vissa järn- och stålvaror under 2016. Myndigheten hanterade 5 279 licensärenden under 2017.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Den 25 januari 2018 fattade regeringen beslut om att Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) ska samlokaliseras i Borås. Lokaliseringen från Stockholm till Borås gäller ett 40-tal befattningar och verksamheterna reglerad mätteknik, juridik, anmälande myndighet och marknadskontroll.

Huvuduppgiften för Swedac är att vara nationellt ackrediteringsorgan. Den som är ackrediterad har av Swedac granskats och bedömts vara kompetent att utföra en viss uppgift, t.ex. provning eller kontroll. De ackrediterade aktörerna arbetar i sin tur med att bedöma och kontrollera t.ex. hissar, livsmedel, fordon eller ledningssystem. I och med att ackreditering är harmoniserat på EU-nivå erkänns bedömningar av ackrediterade aktörer ömsesidigt inom hela unionen, vilket bidrar till regeringens mål om en väl fungerande inre marknad. Det är även ett krav att företag i Sverige som utför bedömning av överensstämmelse med krav som följer av EU:s produktregler ska vara ackrediterade. Genom avtal på internationell nivå erkänns också bedömningar av ackrediterade företag på global nivå. Swedac arbetar dessutom med kontroll av vissa typer av mätinstrument och ansvarar för ädelmetallkontroll. I nuläget är ca 1 600 organisationer ackrediterade av Swedac och dessa aktörer bedöms och blir föremål för regelbunden tillsyn av myndigheten. Swedac arbetar kontinuerligt med att vidareutveckla verksamheten bl.a. genom att utveckla nya ackrediteringsområden. Under 2017 bedömdes och godkändes Swedac av den

europiska ackrediteringsorganisationen EA vilket är en förutsättning för att fungera som nationellt ackrediteringsorgan.

Swedac är också ansvarig myndighet för samordning av marknadskontroll, dvs. kontroll av att produkter uppfyller regler om exempelvis säkerhet, hälsa eller miljö. En effektiv kontroll som gallrar bort farliga produkter ökar konsumenters förtroende för varor på den inre marknaden och skyddar också seriösa företag från osund konkurrens från aktörer vars produkter inte uppfyller kraven. På så sätt stärker marknadskontrollen den inre marknadens funktionssätt. Samordningen sker till stor del genom Marknadskontrollrådet vid Swedac. Rådet är ett forum för informations- och erfarenhetsutbyte mellan marknadskontrollmyndigheter. Rådet utarbetar varje år en nationell handlingsplan med gemensamma åtgärder för att åstadkomma en mer effektiv marknadskontroll. Rådet fokuserade under 2017 på information, utvärdering och effektivisering. Informationsaktiviteter riktade mot tillverkare med flera har genomförts tillsammans med näringslivsorganisationer.

Därutöver har Swedac en viktig uppgift att bistå regeringen med expertstöd och underlag i EU-arbetet. Under 2017 tillhandahöll myndigheten exempelvis sådant stöd kopplat till förslag om nya EU-regler om marknadskontroll som lämnades under slutet av 2017. Swedac har även arbetat med särskilda uppdrag kopplat till Exportstrategin samt brexit.

Standardiseringen

Standardisering bedrivs i Sverige genom tre privaträttsliga organisationer: Swedish Standards Institute (SIS), SEK – Svensk Elstandard och Informationstekniska standardiseringen (ITS). De representerar Sverige i det europeiska och internationella arbetet. Organisationerna är medlemmar i Sveriges Standardiseringsförbund som verkar som paraplyorgan med representation av de offentliga och privata huvudmännen. Genom anslaget 2:6 Bidrag till standardiseringen lämnas statsbidrag till Sveriges Standardiseringsförbund för dess arbete.

Antalet svenska sekretariat och ordförandeskap i den internationella standardiseringen fortsätter att ligga på en relativt hög nivå, både på områden som kan betecknas som tvärtekniska och på mera produkt- och systemriktade områden. Även antalet svenska uppdrag på poster inom led-

ning och styrorgan för den internationella standardiseringen är högt och detta innebär att Sverige har stort inflytande och påverkan på de standarder som tas fram.

Det svenska deltagandet i det europeiska och internationella arbetet har varit aktivt och lett till många positiva resultat, vilket har bidragit till att stärka Sveriges roll som industrination där höga krav på säkerhet, hälsa och miljö betonas.

Regeringen fattade under 2015, inom ramen för Exportstrategin, beslut om en satsning på internationell standardisering som fortsatt under 2017. Satsningen innebär att 3 miljoner kronor avsätts till Sveriges standardiseringsförbund för att åta sig internationella standardiseringssekretariat och för ett ökat engagemang i den internationella standardiseringen.

5.4.7 Insatser inom andra politikområden

Sveriges utvecklingssamarbete har bl.a. bidragit med kapacitetsutveckling för att länder ska kunna ta del av den internationella handeln. Kommerskollegium, med särskild expertkunskap på handelsområdet har på regeringens uppdrag byggt upp kapacitet för att bedriva tekniskt samarbete och kapacitetsutveckling i låg- och medelinkomstländer vilket t.ex. görs inom projektet Trade Academy.

Sverige har givit stöd till framtagandet av en metod för att analysera jämställdhetseffekter av frihandelsavtalsförhandlingar vilken kommer att kunna bidra till att uppfylla jämställdhetsmål.

Som ett komplement till EU:s konflikt-mineralförordning har Sverige stött OECD:s arbete med spårbarhet av konfliktmineraler och organisationen EITI (Extractive Industries Transparency Initiative) som arbetar för bättre insyn och minskad korruption i betalningsströmmarna från bl.a. utvinningsföretag till olika statliga aktörer.

5.5 Budgetförslag

5.5.1 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tabell 5.15 Anslagsutveckling 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tusental kronor

År	Utfall	2017	Anslags-sparande	2018
2017	Utfall	24 325		279
2018	Anslag	25 042 ¹	Utgifts-prognos	25 017
2019	Förslag	35 771		
2020	Beräknat	35 742 ²		
2021	Beräknat	36 147 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 35 270 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 35 270 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.16 Budget för avgiftsbelagd verksamhet – ackreditering m.m. samt internationellt utvecklingsarbete

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt–kostnad)
Utfall 2017	149 741	157 946	- 8 205
(varav tjänsteexport)	43 193	43 156	37
Prognos 2018	132 600	148 000	-15 400
(varav tjänsteexport)	22 000	27 100	-5 100
Budget 2019	118 100	145 100	-27 000
(varav tjänsteexport)	5 100	12 800	-7 700

Swedacs uppdragsverksamhet med ackreditering och liknande kompetensbedömning finansieras med avgifter. Swedac bedriver även tjänsteexport genom att medverka i projekt inom internationellt utvecklingssamarbete finansierat av främst Sida och EU. Inga större förändringar förväntas när det gäller intäkter eller kostnader.

Tabell 5.17 Budget för avgiftsbelagd verksamhet – metrologi

Tusental kronor

Metrologi	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt–kostnad)
Utfall 2017	12 751	11 849	902
Prognos 2018	13 650	12 700	950
Budget 2019	6 500	18 200	-11 700

Regeringens överväganden**Tabell 5.18 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet**

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	25 042	25 042	25 042
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	229	567	857
Beslut	10 500	10 133	10 248
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	35 771	35 742	36 147

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslaget ökar med 500 000 kronor 2019 för att finansiera ackreditering av certifieringsorgan enligt EU:s dataskyddsförordning.

Tillämpningen av principerna innebär vidare att anslaget ökar med 10 000 000 kronor 2019 och beräknas öka med 10 000 000 kronor 2020 respektive 10 000 000 kronor 2021 för att finansiera kostnader i samband med att hela myndighetens verksamhet lokaliseras till Borås. Utan tillskott skulle myndigheten inte kunna upprätthålla verksamheten i de delar som berörs av omlokaliseringen, vilket bland annat innefattar kompetensförsörjning och anskaffande av nya lokaler.

Regeringen föreslår att 35 771 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 35 742 000 kronor respektive 36 147 000 kronor.

5.5.2 2:2 Kommerskollegium**Tabell 5.19 Anslagsutveckling 2:2 Kommerskollegium**

Tusental kronor

		Anslags-sparande	
2017	Utfall	82 715	5 924
2018	Anslag	87 474 ¹	Utgifts-prognos 88 976
2019	Förslag	91 084	
2020	Beräknat	92 311 ²	
2021	Beräknat	93 371 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 91 084 tkr i 2019 års prisnivå.

³ Motsvarar 91 084 tkr i 2019 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kommerskollegiums förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden**Tabell 5.20 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:2 Kommerskollegium**

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	87 474	87 474	87 474
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 610	4 837	5 897
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	91 084	92 311	93 371

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2018. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2020–2021 är preliminär.

Regeringen föreslår att 91 084 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Kommerskollegium* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 92 311 000 kronor respektive 93 371 000 kronor.

5.5.3 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tabell 5.21 Anslagsutveckling 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2017	Utfall	349 356		12 533
2018	Anslag	382 389 ¹	Utgifts- prognos	377 799
2019	Förslag	382 389		
2020	Beräknat	193 789		
2021	Beräknat	193 789		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende exportfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), för näringslivsfrämjande åtgärder och för främjande av svenska företags affärer kopplade till projektexport och andra typer av offentligt upphandlade affärer. Anslaget får användas för näringslivsfrämjande på strategiska marknader och områden, exportutveckling, förstärkt närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder.

Regeringens överväganden

Tabell 5.22 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	382 389	382 389	382 389
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-200 000	-200 000
Överföring till/från andra anslag		11 400	11 400
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	382 389	193 789	193 789

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån ligger kvar på samma nivå som 2018. Det innebär en förlängning av pågående satsningar under 2018.

Regeringen föreslår att 382 389 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas

anslaget till 193 789 000 kronor respektive 193 789 000 kronor.

5.5.4 2:4 Investeringsfrämjande

Tabell 5.23 Anslagsutveckling 2:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2017	Utfall	67 266		-5 000
2018	Anslag	72 772 ¹	Utgifts- prognos	66 959
2019	Förslag	72 772		
2020	Beräknat	57 772		
2021	Beräknat	57 772		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende investeringsfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) och för utredningsinsatser inom området.

Regeringens överväganden

Tabell 5.24 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	72 772	72 772	72 772
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag		-5 000	-5 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	72 772	57 772	57 772

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån ligger kvar på samma nivå som 2018.

Regeringen föreslår att 72 772 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Investeringsfrämjande* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 57 772 000 kronor respektive 57 772 000 kronor.

5.5.5 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tabell 5.25 Anslagsutveckling 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

År	Utfall	20 377	Anslags-sparande	140
2017	Utfall	20 377	Anslags-sparande	140
2018	Anslag	20 517 ¹	Utgifts-prognos	19 524
2019	Förslag	20 517		
2020	Beräknat	20 517		
2021	Beräknat	20 517		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter och bidrag till samt särskilda insatser med anledning av Sveriges deltagande i följande internationella handelsorganisationer:

- Världshandelsorganisationen (WTO),
- Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO), och
- Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE).

Regeringens överväganden

Tabell 5.26 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	20 517	20 517	20 517
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	20 517	20 517	20 517

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 20 517 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Avgifter till internationella handelsorganisationer* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 20 517 000 kronor respektive 20 517 000 kronor.

5.5.6 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tabell 5.27 Anslagsutveckling 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

År	Utfall	31 063	Anslags-sparande	
2017	Utfall	31 063	Anslags-sparande	
2018	Anslag	31 336 ¹	Utgifts-prognos	31 336
2019	Förslag	31 336		
2020	Beräknat	31 336		
2021	Beräknat	31 336		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Sveriges standardiseringsförbund.

Regeringens överväganden

Tabell 5.28 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018 ¹	31 336	31 336	31 336
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	31 336	31 336	31 336

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 31 336 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Bidrag till standardiseringen* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 31 336 000 kronor respektive 31 336 000 kronor.

5.5.7 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tabell 5.29 Anslagsutveckling 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tusental kronor

2017	Utfall		Anslags- sparande	
2018	Anslag	10 000 ¹	Utgifts- prognos	9 880
2019	Förslag	10 000		
2020	Beräknat	10 000		
2021	Beräknat	10 000		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuellt underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det så kallade CIR-systemet (Commercial Interest Reference Rate).

Regeringens överväganden

Tabell 5.30 Härledning av anslagsnivå 2019–2021 för 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	10 000	10 000	10 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	10 000	10 000	10 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivå ligger kvar på samma nivå som 2018.

Regeringen föreslår att 10 000 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 10 000 000 kronor respektive 10 000 000 kronor.

5.5.8 Exportkreditnämnden

Exportkreditnämndens verksamhet ska bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt erbjuda de svenska exportföretagen villkor som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla.

Ramutnyttjandet uppgick den 30 juni 2018 till 254,8 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier och till 2,6 miljarder kronor för investeringsgarantier. Obundna offerter medräknas till 50 procent i ramutnyttjandet medan bundna offerter och garantier medräknas till 100 procent.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.31 Uppdragsverksamhet

Miljoner kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2017	2 124	-634	1 490
Prognos 2018	1 625	-797	828
Budget 2019	1 564	-820	744

Kreditgaranti för exportkreditkrediter

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Exportkreditnämndens (EKN) verksamhet har tillsammans med Aktiebolaget Svensk Exportkredits verksamhet haft en avgörande betydelse för att motverka effekterna av den finansiella krisen 2008–2009 på företagens möjligheter att finansiera exportaffärer. Trots återhämtningen på de finansiella marknaderna är det fortfarande centralt för exportföretagen med riskavtäckning för att inte få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Det är viktigt att EKN har en marginal som gör att svenska exportföretag vid oväntade omvärldsförändringar även i fortsättningen snabbt kan ges möjligheter till riskavtäckning. Bedömningen är att en oförändrad nivå för ramen för exportkreditgarantier är av stor vikt.

Kreditgarantier för investeringar

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Trots återhämtningen på de finansiella marknaderna efter finanskrisen är det fortfarande centralt för exportföretagen med riskavtäckning för att inte få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. EKN har de senaste åren noterat en ökning av intresset från den svenska exportindustrin för strategiska investeringar genom investeringsgarantier. Det är viktigt att behålla ramen för investeringsgarantier för den svenska exportindustrins strategiska investeringar.

5.5.9 Låneram för Aktiebolaget Svensk Exportkredit

Låneram

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2019 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 125 000 000 000 kronor för systemet med statsstödda exportkrediter.

Skälen för regeringens förslag: Efterfrågan på statsstödda exportkrediter, s.k. CIRR-krediter, har ökat sedan hösten 2008 till följd av oron och osäkerheten på de finansiella marknaderna. Sådana krediter är fortsatt centrala för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Då fler stora affärer har kommit in i systemet har behovet av en låneram ökat. En låneram på 125 miljarder kronor förväntas motsvara det behov som i nuläget finns i CIRR-systemet för att säkerställa SEK:s upplåning på kapitalmarknaden i CIRR-systemet och därmed kunna erbjuda företagen långfristiga lån.